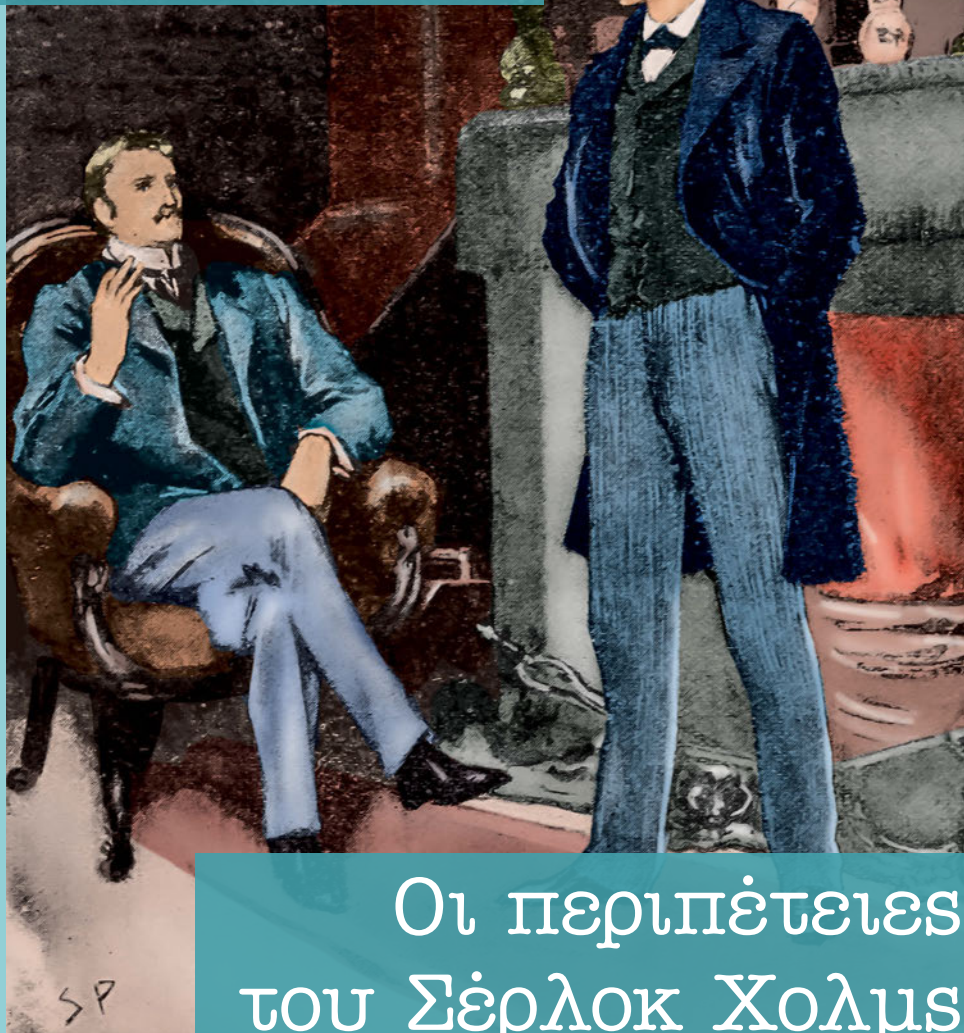

ΑΡΘΟΥΡ ΚΟΝΑΝ ΝΤΟΪΛ

Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς

Λογοτεχνία
Α΄ Γυμνασίου

Οι περιπέτειες
του Σέρλοκ Χολμς
ΕΠΙΛΟΓΗ

Τίτλος: *Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς*
Τίτλος πρωτότυπου: *The Adventures of Sherlock Holmes*
Συγγραφέας: Άρθουρ Κόναν Ντόιλ (Arthur Conan Doyle)

Ομάδα Εργασίας ΙΕΠ

Γιαννίκας Αθανάσιος, ΠΕ70, Σύμβουλος Α΄ (Συντονιστής και μέλος αρχικής και ανασυγκροτημένης ομάδας)
Βαρτζιώτη Βασιλική, ΠΕ02, Σύμβουλος Β΄ (μέλος ανασυγκροτημένης ομάδας)
Δούμα Ελπίδα, ΠΕ60, Σύμβουλος Β΄ (μέλος αρχικής ομάδας)
Καραγιάννη Σοφία, ΠΕ70, Σύμβουλος Β΄ (μέλος αρχικής και ανασυγκροτημένης ομάδας)
Λαμπροπούλου Ελένη, ΠΕ60, Σύμβουλος Β΄ (μέλος ανασυγκροτημένης ομάδας)
Μπίστα Πολυξένη, ΠΕ02, Σύμβουλος Α΄ (μέλος αρχικής ομάδας)
Τουρίμπαμπα Αγλαΐα, ΠΕ02, Σύμβουλος Β΄ (μέλος ανασυγκροτημένης ομάδας)

Απόδοση στα ελληνικά: Ελένη Παπανικολάου
Επιμέλεια κειμένου: Βασιλεία Κερεσετζή
Εικονογράφηση: Sidney Paget
Επιχρωματισμός εικόνων: Μιχαλης Παπαδόπουλος
Σχεδιασμός εξώφυλλου: Βάνα Ρουσιώτη
Επιμέλεια έκδοσης: Μαρία Καρβέλα, Πέτρος Παπαπέτρος

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Συριδων Δουκάκης
Πρόεδρος του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το παρόν εκπονήθηκε με ευθύνη των Επιστημονικών Μονάδων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, του Τμήματος Β΄: Προγραμμάτων Σπουδών και Εκπαιδευτικού Υλικού του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής σύμφωνα με υπ΄ αρ. πρωτ. 145275/ΓΔ4/04-12-2024 (ΑΔΑ: 66ΦΨ46ΝΚΠΔ-Χ7Ρ) Υπουργική Απόφαση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΑΡΘΟΥΡ ΚΟΝΑΝ ΝΤΟΪΛ

Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς

ΕΠΙΛΟΓΗ

Λογοτεχνία
Α΄ Γυμνασίου

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»

ΣΜΥΡΝΙΩΤΑΚΗΣ

Περιεχόμενα

Το μπλε πετράδι	7
Η κορδέλα με τις βούλες	36
Το σμαραγδένιο στέμμα	72
Για τον συγγραφέα	106

Το μπλε πειράδι

Είχα επισκεφθεί τον φίλο μου, τον Σέρλοκ Χολμς, το δεύτερο πρωινό μετά τα Χριστούγεννα, θέλοντας να του ευχηθώ τα καθιερωμένα για την περίοδο. Τεμπέλιαζε στον καναπέ φορώντας μια πορφυρή ρόμπα, με μια βάση για πίπες στα δεξιά κοντά του, κι ένα σωρό από τσαλακωμένες πρωινές εφημερίδες δίπλα του. Πλάι στον καναπέ βρισκόταν μια ξύλινη καρέκλα και στη μια πλευρά της κρεμόταν ένα πολύ φτωχικό καπέλο, φθαρμένο από τη χρήση και σκισμένο σε κάποια σημεία. Ένας μεγεθυντικός φακός και μια λαβίδα που αναπαύονταν στο κάθισμα της καρέκλας υποδείκνυαν πως το καπέλο είχε τοποθετηθεί με αυτόν τον τρόπο προκειμένου να εξεταστεί.

«Είσαι απασχολημένος», είπα· «μάλλον σε διακόπτω».

«Διόλου. Χαίρομαι που έχω έναν φίλο για να συζητήσω μαζί του τα αποτελέσματά μου. Το ζήτημα είναι τελείως επουσιώδες» –κούνησε τον αντίχειρά του προς το παλιό καπέλο– «ωστόσο υπάρχουν σημεία σε σχέση με αυτό που δεν είναι τελείως αδιάφορα ή ακόμη και διδακτικά».

Κάθισα στην πολυθρόνα του και ζέστανα τα χέρια μου μπροστά από τη φωτιά στο τζάκι, καθώς είχε πιάσει δυνατό κρύο και τα παράθυρα είχαν γεμίσει παγοκρυστάλλους. «Υποθέτω», παρατήρησα, «πως, όσο απλό κι αν δείχνει, αυτό το πράγμα κρύβει μια θανάσιμη ιστορία πίσω του – αποτελεί το στοιχείο που θα σε οδηγήσει στη λύση κάποιου μυστηρίου και την τιμωρία κάποιου εγκλήματος».

«Όχι, όχι. Κανένα έγκλημα», είπε ο Σέρλοκ Χολμς γελώντας. «Μόνο ένα από εκείνα τα χαριτωμένα ασήμαντα περιστατικά που

προκύπτουν όταν στριμώχνεις τέσσερα εκατομμύρια ανθρώπους σ' έναν χώρο μόλις λίγων τετραγωνικών χιλιομέτρων. Κατά τη δράση και την αντίδραση ενός τόσο πυκνού πλήθους ανθρώπων, είναι αναμενόμενο ότι θα ξεδιπλωθεί κάθε πιθανός συνδυασμός γεγονότων και θα παρουσιαστούν άπειρα μικρά προβλήματα, τα οποία ενδέχεται να είναι εκπληκτικά και παράδοξα, χωρίς να είναι εγκληματικά. Έχουμε ήδη εμπειρία από παρόμοια».

«Ακριβώς έτσι», παρατήρησα: «μάλιστα, από τις τελευταίες έξι υποθέσεις που πρόσθεσα στις σημειώσεις μου, τρεις τους δεν εμπειρεύχαν κανένα απολύτως νομικό αδίκημα».

«Ακριβώς. Υπαινίσσεσαι την προσπάθειά μου να ανακτήσω τα έγγραφα της Αϊρίν Άντλερ, τη μοναδική υπόθεση της δεσποινίδας Μαίρης Σάδερλαντ και την περιπέτεια του ανθρώπου με το παραμορφωμένο χέιλος. Να σου πω, δεν αμφιβάλλω πως αυτό το θεματάκι θα μπει στην ίδια αθώα κατηγορία. Γνωρίζεις τον Πίτερσον, τον θυρωρό;»

«Ναι».

«Σε αυτόν ανήκει αυτό το τρόπαιο».

«Είναι το καπέλο του».

«Όχι, όχι, το βρήκε».

Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς

Ο ιδιοκτήτης του είναι άγνωστος. Σε παρακαλώ να το εξετάσεις όχι σαν ένα τάλαιπωρομένο καπέλο αλλά σαν ένα διανοητικό πρόβλημα. Και, πρώτα απ' όλα, να σου πω πώς έφτασε εδώ. Έφτασε το πρωινό των Χριστουγέννων, παρέα με μια καλοθρεμμένη χήνα, η οποία, δεν αμφιβάλλω, ψήνεται αυτή τη στιγμή στη φωτιά του Πίτερσον. Τα γεγονότα είναι αυτά: Γύρω στις τέσσερις το πρωί των Χριστουγέννων, ο Πίτερσον, ο οποίος, όπως γνωρίζεις, είναι ένας εξαιρετικά τίμιος άνθρωπος, επέστρεφε από κάποιο μικρό γλέντι και πήγαινε στο σπίτι του κατηφορίζοντας την Τότεναμ Κορτ. Μπροστά του είδε, στο φως της λάμπας του γκαζιού, έναν αρκετά ψηλό άντρα να περπατά τρεκλίζοντας ελαφρά και κουβαλώντας μια άσπρη χήνα ριγμένη στον ώμο του. Καθώς έφτασε στη γωνία της οδού Γκουτζ, ξέσπασε καβγάς μεταξύ του αγνώστου και μιας παρέας τραμπούκων. Ένας από αυτούς έριξε το καπέλο του άντρα, κι εκείνος σήκωσε το ραβδί του για να αμυνθεί και φέρνοντάς το πάνω από το κεφάλι του,

έσπασε τη βιτρίνα πίσω του. Ο Πίτερσον όρμησε μπροστά για να προστατέψει τον άγνωστο από τους επιτιθέμενους, όμως ο άντρας, αναστατωμένος που είχε σπάσει τη βιτρίνα και βλέποντας κάποιον με στολή να τρέχει προς το μέρος του, παράτησε τη χήνα του, το 'βαλε στα πόδια, και εξαφανίστηκε μέσα στον λαβύρινθο από μικρά σοκάκια που απλώνονται στο πίσω μέρος της Τότεναμ Κορτ. Οι τραμπούκοι τράπηκαν επίσης σε φυγή με το που εμφανίστηκε ο Πίτερσον, οπότε απέμεινε να έχει τον έλεγχο του πεδίου της μάχης, αλλά και τα λάφυρα της νίκης με τη μορφή αυτού του ταλαιπωρημένου καπέλου και μιας εξαιρετικής χριστουγεννιάτικης χήνας».

«Τα οποία, φυσικά, επέστρεψε στον ιδιοκτήτη τους;»

«Αγαπητέ μου φίλε, εκεί είναι το πρόβλημα. Πράγματι, αναγραφόταν ένα «Για την κυρία Χένρι Μπέικερ» σε μια μικρή κάρτα η οποία ήταν δεμένη στο αριστερό πόδι του πουλιού, και επίσης είναι αλήθεια πως τα αρχικά Χ. Μ. είναι ευδιάκριτα πάνω στη φόδρα του καπέλου, όμως καθώς υπάρχουν χιλιάδες Μπέικερ και μερικές εκατοντάδες Χένρι Μπέικερ στην πόλη μας, δεν είναι εύκολο να επιστρέψεις κάποιο χαμένο αντικείμενο σε κάποιον από αυτούς».

«Τότε, τι έκανε ο Πίτερσον;»

«Έφερε εδώ τόσο το καπέλο όσο και τη χήνα το πρωί των Χριστουγέννων, γνωρίζοντας πως με ενδιαφέρουν ακόμη και τα πιο μικρά προβλήματα. Τη χήνα την κρατήσαμε μέχρι σήμερα το πρωί, όταν πλέον υπήρχαν σημάδια πως, παρά τον ελαφρύ παγετό, θα ήταν καλό να φαγωθεί χωρίς άλλη καθυστέρηση. Εκείνος που τη βρήκε την πήρε, επομένως, για να εκπληρώσει τον υπέρτατο σκοπό μιας χήνας, ενώ εγώ συνέχισα να έχω στην κατοχή μου το καπέλο του άγνωστου κυρίου ο οποίος έχασε το χριστουγεννιάτικο δείπνο του».

«Δεν έβαλε αγγελία;»

«Όχι».

«Τότε, ποιο στοιχείο θα μπορούσες να ανακαλύψεις σχετικά με την ταυτότητά του;»

«Μόνο ό,τι είναι δυνατόν να συμπεράνουμε».

«Από το καπέλο του;»

«Ακριβώς».

«Σίγουρα θα αστειεύεσαι. Τι μπορείς να βγάλεις από αυτό το παλιό ταιλαιπωρημένο καπέλο;»

«Ορίστε ο φακός μου. Γνωρίζεις τις μεθόδους μου. Τι συμπεράσμα μπορείς να βγάλεις για την ιδιοσυγκρασία του ανθρώπου που φορούσε αυτό το καπέλο;»

Πήρα το κουρελιασμένο αντικείμενο στα χέρια μου και το γύρισα από την ανάποδη κάπως ανόρεχτα. Ήταν ένα πολύ συνηθισμένο μαύρο καπέλο, με το συνηθισμένο στρογγυλό σχήμα, σκληρό και αρκετά φθαρμένο για να φοριέται. Η φόδρα του ήταν από κόκκινο μετάξι, αλλά είχε ξεθωριάσει. Δεν υπήρχε όνομα κατασκευαστή· όμως, όπως ο Χολμς είχε σχολιάσει, τα αρχικά «X. M». ήταν γραμμένα στη μία πλευρά. Ήταν τρυπημένο στο γείσο για το λάστιχο που το συγκρατούσε, αλλά το λάστιχο έλειπε. Κατά τα λοιπά, ήταν σχισμένο, εξαιρετικά σκονισμένο και λεκιασμένο σε αρκετά σημεία, παρότι φαινόταν πως είχε γίνει κάποια προσπάθεια να κρυφτούν τα αποχρωματισμένα μπαλώματα με την επάλειψη μελανιού.

«Δεν βρίσκω τίποτα», είπα, δίνοντάς το πίσω στον φίλο μου.

«Αντιθέτως, Γουάτσον, μπορείς να βρεις τα πάντα. Ωστόσο, δεν καταφέρνεις να αναλύσεις αυτό που βλέπεις. Είσαι υπερβολικά άτολμος στην εξαγωγή συμπερασμάτων».

«Για πες μου, σε παρακαλώ, τι μπορείς να συμπεράνεις από αυτό το καπέλο;»

Το σήκωσε και το παρατήρησε με τον μοναδικό προσεκτικό τρόπο που ήταν χαρακτηριστικός του. «Είναι ενδεχομένως λιγότερο ενδεικτικό απ' όσο θα μπορούσε», σχολίασε, «όμως υπάρχουν κάποια συμπεράσματα πολύ ευδιάκριτα και κάποια άλλα που είναι μάλλον πιθανά. Το ότι ο άντρας ήταν σίγουρα άνθρωπος του πνεύματος είναι φυσικά εμφανές, όπως επίσης πως ήταν αρκετά ευκατάστατος τα τελευταία τρία χρόνια, παρότι πλέον περνά άσχημες μέρες. Είναι προνοητικός, αν και όχι όσο παλιότε-

ρα, κάτι που δείχνει μια ηθική κατάπτωση, η οποία, σε συνδυασμό με τον οικονομικό του μαρασμό, φαίνεται να ασκεί κάποια κακή επιρροή πάνω του, πιθανόν εθισμό στο ποτό. Αυτό ίσως εξηγεί το προφανές στοιχείο ότι η σύζυγός του έπαψε να τον αγαπά».

«Αγαπητέ Χολμς!»

«Έχει, ωστόσο, διατηρήσει κάποιον αυτοσεβασμό», συνέχισε αγνοώντας τη διαμαρτυρία μου. «Πρόκειται για άνθρωπο που κάνει καθιστική ζωή, βγαίνει ελάχιστα, δεν ασκείται καθόλου, είναι μεσήλικας, έχει γκριζαρισμένα μαλλιά, κουρεύτηκε πρόσφατα και βάζει μπριγιαντίνη στα μαλλιά του. Αυτά είναι τα πιο σίγουρα συμπεράσματα που μπορεί να βγάλει κανείς από το καπέλο του. Παρεμπιπτόντως, είναι μάλλον απίθανο να έχει γκάζι στο σπίτι του».

«Σίγουρα θα αστειεύεσαι, Χολμς».

«Ούτε κατά διάνοια. Είναι δυνατόν, ακόμη και τώρα που σου παραθέτω τα συμπεράσματα, να μην μπορείς να δεις πού στηρίζονται;»

«Δεν έχω αμφιβολία πως είμαι πολύ ανόητος, αλλά πρέπει να παραδεχτώ πως αδυνατώ να σε παρακολουθήσω. Για παράδειγμα, πώς συμπεράνετε ότι ο άνθρωπος αυτός είναι του πνεύματος;»

Αντί για απάντηση, ο Χολμς φόρεσε το καπέλο στο κεφάλι του. Πέρασε ακριβώς πάνω από το μέτωπό του και στάθηκε στη γέφυρα της μύτης του. «Πρόκειται για ζήτημα χωρητικότητας», είπε· «ένας άντρας με έναν τόσο μεγάλο εγκέφαλο πρέπει να έχει κάτι μέσα».

«Ο οικονομικός μαρασμός, τότε;»

«Το καπέλο αυτό αγοράστηκε πριν από τρία χρόνια. Αυτό το επίπεδο γείσο που καμπυλώνει στην άκρη ήταν της μόδας τότε. Πρόκειται για καπέλο άριστης ποιότητας. Κοίτα το μεταξωτό σιρίτι και την εξαιρετική φόδρα. Αν ο άντρας αυτός μπορούσε να αγοράσει ένα τόσο ακριβό καπέλο τρία χρόνια πριν, και δεν πήρε άλλο έκτοτε, είναι βέβαιο πως ξέπεσε».

«Ωραία, είναι αρκετά σαφές. Όμως τα σχετικά με την προνοητικότητα και την ηθική κατάπτωση;»

Ο Σέρλοκ Χολμς γέλασε. «Ορίστε η προνοητικότητα», είπε βάζοντας το δάχτυλό του στο σημείο που βρισκόταν το λάστιχο που συγκρατούσε το καπέλο. «Ποτέ δεν πουλιούνται μαζί με το καπέλο. Αν ο άντρας αυτός παρήγγειλε ένα λάστιχο, αποτελεί σημάδι προνοητικότητας, αφού πήρε αυτή την προφύλαξη για τον άνεμο. Όμως, αφού το λάστιχο έσπασε και δεν προβληματίστηκε να το αντικαταστήσει, είναι προφανές πως η διάθεσή του έχει επηρεαστεί. Ωστόσο, προσπάθησε να καλύψει κάποιους λεκέδες βάφοντάς τους με μελάνι, κάτι που δείχνει πως δεν έχασε τελείως τον αυτοσεβασμό του».

«Η λογική σου είναι σίγουρα αληθοφανής».

«Τα παραπάνω στοιχεία, πως είναι μεσήλικας, πως έχει γκρίζα μαλλιά, πως κουρεύτηκε πρόσφατα και πως χρησιμοποιεί μπριγιαντίνη, προέρχονται από μια προσεκτική εξέταση του χαμηλότερου τμήματος της φόδρας. Ο φακός δείχνει πολλές τρίχες, κομμένες προφανώς από τον κουρέα. Είναι όλες τους κολλημένες και έχουν τη χαρακτηριστική μυρωδιά της μπριγιαντίνης. Η σκόνη αυτή, όπως παρατηρείς, δεν είναι η βρομερή, γκρίζα σκόνη του δρόμου, αλλά η χοντρή καφέ σκόνη του σπιτιού, δείχνοντας πως ήταν κρεμασμένο μέσα για τον περισσότερο καιρό, ενώ τα ίχνη της υγρασίας στο εσωτερικό του δείχνουν πως ο χρήστης του ίδρωσε πολύ, επομένως δεν θα μπορούσε να βρίσκεται στην καλύτερη φυσική κατάσταση».

«Αλλά η σύζυγός του – είπες πως έπαψε να τον αγαπά».

«Αυτό το καπέλο δεν έχει βουρτσιστεί εδώ και βδομάδες. Όποτε σε δω, αγαπητέ μου Γουάτσον, με μιας βδομάδας σκόνη στο καπέλο σου, πράγμα που σημαίνει ότι η γυναίκα σου σε αφήνει να βγαίνεις σε τέτοια κατάσταση, θα φοβηθώ ότι έχεις χάσεις κι εσύ τη στοργή της συζύγου σου».

«Μα ίσως είναι εργένης».

«Όχι, έφερε στο σπίτι τη χήνα να την προσφέρει στη γυναίκα του. Θυμήσου την κάρτα στο πόδι της χήνας».

«Έχεις μια απάντηση στο καθετί. Μα πώς, στο καλό, συμπέρανες πως δεν έχει γκάζι στο σπίτι του;»

«Ένας λεκές από σπαρματσέτο, ή και δυο, ενδεχομένως να είναι από τύχη· ωστόσο, όταν είναι τουλάχιστον πέντε, θεωρώ σίγουρο ότι πρέπει να χρησιμοποιεί συχνά σπαρματσέτο. Μάλλον ανεβαίνει τις σκάλες τα βράδια πιθανόν με το καπέλο στο ένα χέρι και το σπαρματσέτο που στάζει στο άλλο. Όπως και να 'χει, δεν έχει κανείς λεκέδες από το γκάζι. Ικανοποιήθηκες;»

«Λοιπόν, είναι πραγματικά ευφυές», είπα γελώντας· «ωστόσο, αφού, όπως μόλις τώρα είπες, δεν έγινε κάποιο έγκλημα, και κανένα κακό δεν συνέβη παρεκτός της απώλειας της χήνας, όλα αυτά μοιάζουν μάλλον σαν σπατάλη ενέργειας».

Ο Σέρλοκ Χολμς είχε ανοίξει το στόμα του για να απαντήσει, όταν η πόρτα άνοιξε, και ο Πίτερσον, ο θυρωρός, όρμησε μέσα στο διαμέρισμα, με αναφοκοκκινισμένα μάγουλα και ύφος ανθρώπου πολύ σαστισμένου.

«Η χήνα, κύριε Χολμς! Η χήνα, κύριε», είπε με κομμένη ανάσα.

«Ε; Και τι έγινε με τη χήνα;

Μήπως ζωντάνεψε και πέταξε έξω από το παράθυρο της κουζίνας;» Ο Χολμς στρογγυλοκάθισε στον καναπέ για να βλέπει καλύτερα το αναστατωμένο πρόσωπο του άντρα.

«Δείτε εδώ, κύριε! Δείτε τι βρήκε η γυναίκα μου στην γκού-

σα¹ της!» Άπλωσε το χέρι και έδειξε μέσα στην παλάμη του ένα λαμπερό αστραφτερό μπλε πετράδι, λίγο μικρότερο σε μέγεθος από ένα φασόλι, αλλά τόσο διαυγές κι αστραφτερό, που αστραποβολούσε σαν ηλεκτρικός σπινθήρας μέσα στο χέρι του.

Ο Σέρλοκ Χολμς ανακάθισε σφυρίζοντας. «Μα τους ουρανούς, Πίτερσον!» είπε, «πρόκειται για πραγματικό θησαυρό. Υποθέτω πως γνωρίζεις τι βρήκες;»

«Ένα διαμάντι, κύριε; Έναν πολύτιμο λίθο. Κόβει το γυαλί σαν να ήταν στόκος».

«Είναι κάτι περισσότερο από πολύτιμος λίθος. Είναι ο πολύτιμος λίθος».

«Το μπλε πετράδι της κόμισσας του Μόρκαρ!» φώναξα.

«Ακριβώς. Ξέρω το μέγεθος και το σχήμα του, γιατί διαβάζω κάθε μέρα τώρα τη σχετική αγγελία στους *Τάιμς*. Είναι πραγματικά μοναδικό και η αξία του πολύ μεγάλη, αν και η προσφερόμενη αμοιβή των 1.000 λιρών είναι βέβαιο πως δεν αντιστοιχεί ούτε στο ένα εικοστό της εμπορικής του αξίας».

«Χίλιες λίρες! Αν είναι δυνατόν!» Ο θυρωρός βυθίστηκε σε μια καρέκλα και η ματιά του κινήθηκε από τον έναν στον άλλο.

«Αυτή είναι η αμοιβή και ξέρω πως υπάρχουν συναισθηματικοί λόγοι που θα οδηγούσαν την κόμισσα να αποχωριστεί τη μισή της περιουσία για να μπορέσει να ανακτήσει το πετράδι».

«Χάθηκε, αν θυμάμαι σωστά, στο ξενοδοχείο Κοσμοπόλιταν», σχολίασα.

«Ακριβώς έτσι, στις 22 Δεκεμβρίου, μόλις πριν από πέντε μέρες. Ο Τζον Χόρνερ, ένας υδραυλικός, κατηγορήθηκε για την κλοπή του από την κοσμηματοθήκη της κυρίας. Οι αποδείξεις εναντίον του ήταν τόσο ισχυρές, ώστε η υπόθεση έφτασε στο δικαστήριο. Έχω εδώ κάποιο άρθρο για το ζήτημα, νομίζω». Σκάλισε ανάμεσα στις εφημερίδες του, κοιτάζοντας τις ημερομηνίες, μέχρι που τελικά τράβηξε μία έξω, διπλώνοντάς τη, και διάβασε την παρακάτω παράγραφο:

---

1. Λαϊκή ονομασία· η επίσημη ονομασία είναι πρόλοβος κι αποτελεί τμήμα του πεπτικού συστήματος των πτηνών κοντά στον οισοφάγο (Σ.τ.Μ.).

Κλοπή κοσμήματος στο ξενοδοχείο Κοσμοπόλιταν. Ο Τζον Χόρνερ, 26, υδραυλικός, υποχρεώθηκε να λογοδοτήσει ενώπιον της δικαιοσύνης με την κατηγορία πως αφαίρεσε, στις 22 του τρέχοντος, από την κοσμηματοθήκη της κόμισσας του Μόρκαρ το πολύτιμο πετράδι γνωστό ως το μπλε ρουμπίνι. Ο Τζέιμς Ράιντερ, προϊστάμενος του ξενοδοχείου, κατέθεσε πως είχε συνοδεύσει τον Χόρνερ στο δωμάτιο της κόμισσας του Μόρκαρ την ημέρα της κλοπής για να συγκολλήσει τη δεύτερη ράβδο της σχάρας του τζακιού, που είχε αποκολληθεί. Παρέμεινε με τον Χόρνερ για κάποια ώρα, αλλά τελικά κλήθηκε αλλού. Επιστρέφοντας, ανακάλυψε πως ο Χόρνερ είχε εξαφανιστεί, πως το γραφείο είχε παρβιαστεί και η μικρή κασετίνα από μαροκινό δέρμα στην οποία, όπως μετέπειτα καταγράφηκε, η κόμισσα συνήθιζε να κρατά το πετράδι της, βρισκόταν άδεια πάνω στο τραπέζι της τουαλέτας. Ο Ράιντερ σήμανε αμέσως συναγερμό, και ο Χόρνερ συνελήφθη το ίδιο βράδυ· ωστόσο, το πετράδι δεν βρέθηκε ούτε πάνω στο άτομο αυτό ούτε στο δωμάτιό του. Η Κάθριν Κιούζακ, υπηρέτρια της κόμισσας, κατέθεσε πως είχε ακούσει την κραυγή απόγνωσης του Ράιντερ όταν ανακάλυψε την κλοπή και πως είχε τρέξει στο δωμάτιο, όπου βρήκε τα πράγματα όπως είχαν περιγραφεί από τον τελευταίο μάρτυρα. Ο επιθεωρητής Μπράντστριτ, του Β' Τμήματος, κατέθεσε για τη σύλληψη του Χόρνερ, ο οποίος πάλεψε μανιασμένα και επέμεινε κατηγορηματικά πως ήταν αθώος. Ωστόσο, λόγω μιας προηγούμενης καταδίκης για ληστεία εκ μέρους του κρατούμενου, ο δικαστής αρνήθηκε να εξεταστεί συνοπτικά το αδίκημα και το παρέπεμψε στο δικαστήριο. Ο Χόρνερ, ο οποίος εμφάνισε έντονη ταραχή κατά τη διάρκεια της δίκης, λιποθύμησε στο τέλος και μεταφέρθηκε εκτός δικαστηρίου.

«Χμ! Αυτά λοιπόν με το πλημμελειοδικείο», είπε ο Χολμς συλλογισμένα, πετώντας στο πλάι την εφημερίδα. «Το ζήτημα που

πρέπει τώρα να λύσουμε είναι η ακολουθία των γεγονότων που οδήγησαν από μια ανοιγμένη κοσμηματοθήκη μέχρι την κοιλιά της χήνας στην οδό Τότεναμ Κορτ. Βλέπεις, Γουάτσον, τα αθώα μας συμπεράσματα απέκτησαν ξαφνικά μια πιο σημαντική και λιγότερο αθώα προοπτική. Ορίστε το πετράδι· το πετράδι προήλθε από τη χήνα, και η χήνα από τον κύριο Χένρι Μπέικερ, τον άντρα με το παλιό καπέλο και όλα τα άλλα χαρακτηριστικά με τα οποία σε ζάλισα. Έτσι λοιπόν πρέπει να ασχοληθούμε πολύ σοβαρά με την ανεύρεση του κυρίου αυτού και να εξακριβώσουμε τον ρόλο που διαδραμάτισε στο μικρό αυτό μυστήριο. Για να το επιτύχουμε, οφείλουμε να δοκιμάσουμε τα απλούστερα μέσα αρχικά, και αυτά έχουν αναμφίβολα να κάνουν με μια αγγελία σε όλες τις απογευματινές εφημερίδες. Αν αυτό αποτύχει, θα υποχρεωθώ να καταφύγω σε άλλες μεθόδους».

«Τι θες να πεις;»

«Δώσε μου ένα μολύβι κι εκείνο το φύλλο χαρτιού. Τώρα, λοιπόν: “Βρέθηκαν στη γωνία της οδού Γκουτζ μια χήνα κι ένα μαύρο τσόχινο καπέλο. Ο κύριος Χένρι Μπέικερ μπορεί να τα παραλάβει πηγαίνοντας στις 6:30 σήμερα το απόγευμα στο 221B, στην οδό Μπέικερ”. Είναι ξεκάθαρο και συγκεκριμένο».

«Σίγουρα. Θα το δει όμως;»

«Λοιπόν, σίγουρα θα κοιτά στις εφημερίδες, γιατί είναι μεγάλη αυτή η απώλεια για έναν φτωχό άνθρωπο. Φοβήθηκε σίγουρα, από την ατυχία του να σπάσει τη βιτρίνα και από την εμφάνιση του Πίτερσον, γι’ αυτό το μόνο που σκέφτηκε ήταν να το βάλει στα πόδια, αλλά θα πρέπει να έχει μετανιώσει που άφησε τη χήνα του. Από την άλλη, το όνομά του στην αγγελία θα τον κάνει να την προσέξει, αφού όλοι όσοι ξέρει θα τον ειδοποιήσουν. Ορίστε, Πίτερσον, τρέξε μέχρι την υπηρεσία αγγελιών να το βάλεις στις απογευματινές εφημερίδες».

«Σε ποια, κύριε;»

«Στην *Γκλομπ*, τη *Σταρ*, την *Παλ Μαλ*, τη *Σεντ Τζέιμς*, την *Ίβνιγκ Νιουζ Στάνταρντ*, την *Έκο* κι όποια άλλη μπορείς να σκεφτείς».

«Πολύ καλά, κύριε. Και το πετράδι;»

«Α, ναι, θα κρατήσω το πετράδι. Σε ευχαριστώ. Και, να σου πω, Πίτερσον, αγόρασε και μια χήνα όπως θα επιστρέφεις κι άσ' τη μου εδώ, γιατί θα πρέπει να δώσουμε μία στον κύριο στη θέση αυτής που τρώει τώρα η οικογένειά σου».

Όταν ο θυρωρός έφυγε, ο Χολμς πήρε το πετράδι και το κράτησε στο φως. «Είναι όμορφο πράγμα», είπε. «Δες πώς λαμπυρίζει και αστράφτει. Φυσικά, είναι ο πυρήνας και το επίκεντρο ενός εγκλήματος. Κάθε καλό πετράδι είναι. Αποτελούν τα όργανα του διαβόλου. Στα μεγαλύτερα και παλαιότερα κοσμήματα κάθε έδρα τους μπορεί να κρύβει μια αιματοβαμμένη πράξη. Το πετράδι αυτό δεν είναι ούτε είκοσι χρόνων. Βρέθηκε στις όχθες του ποταμού Αμόι στη νότια Κίνα και είναι αξιοσημείωτο επειδή έχει κάθε χαρακτηριστικό του ρουμπινιού, εκτός από το ότι είναι μπλε και όχι κόκκινο. Παρά τη μικρή του ηλικία, έχει ήδη βαρύ παρελθόν. Έγιναν δύο φόνοι, μία φορά έριξαν βιτριόλι, σημειώθηκε μία αυτοκτονία και αρκετές ληστείες εξαιτίας αυτού του κρυσταλλικού άνθρακα, βάρους σαράντα γραμμαρίων. Ποιος θα φανταζόταν πως ένα τόσο όμορφο παιχνίδι θα άνοιγε τον δρόμο για την κρεμάλα και τη φυλακή; Θα το κλειδώσω στην κασέλα προς το παρόν και θα ειδοποιήσω την κόμισσα πως το έχουμε».

«Πιστεύεις πως αυτός ο άντρας, ο Χόρνερ, είναι αθώος;»

«Δεν μπορώ να πω».

«Λοιπόν, τότε, φαντάζεσαι πως εκείνος ο άλλος, ο Χένρι Μπέικερ, είχε καμιά σχέση με το ζήτημα;»

«Πιστεύω πως το πιθανότερο είναι ότι ο Χένρι Μπέικερ είναι ένας απολύτως αθώος άνθρωπος, ο οποίος δεν είχε ιδέα πως το πουλί που κουβαλούσε άξιζε πολύ περισσότερο απ' ό,τι αν ήταν από καθαρό χρυσό. Αυτό, ωστόσο, θα το εξακριβώσω με μια πολύ απλή δοκιμασία, αν έχουμε κάποια απάντηση στην αγγελία μας».

«Και δεν μπορείς να κάνεις τίποτα μέχρι τότε;»

«Τίποτα».

«Σε αυτή την περίπτωση θα συνεχίσω τις επαγγελματικές μου υποχρεώσεις. Όμως θα επιστρέψω το απόγευμα την ώρα που

είπες, γιατί θα ήθελα να δω τη λύση μιας τόσο μπλεγμένης ιστορίας».

«Χάρηκα που σε είδα. Θα δειπνήσω στις εφτά. Έχει μπεκάτσα, νομίζω. Με την ευκαιρία, ύστερα απ' όσα έγιναν, ίσως πρέπει να ζητήσω από την κυρία Χάντζον να εξετάσει την γκούσα της».

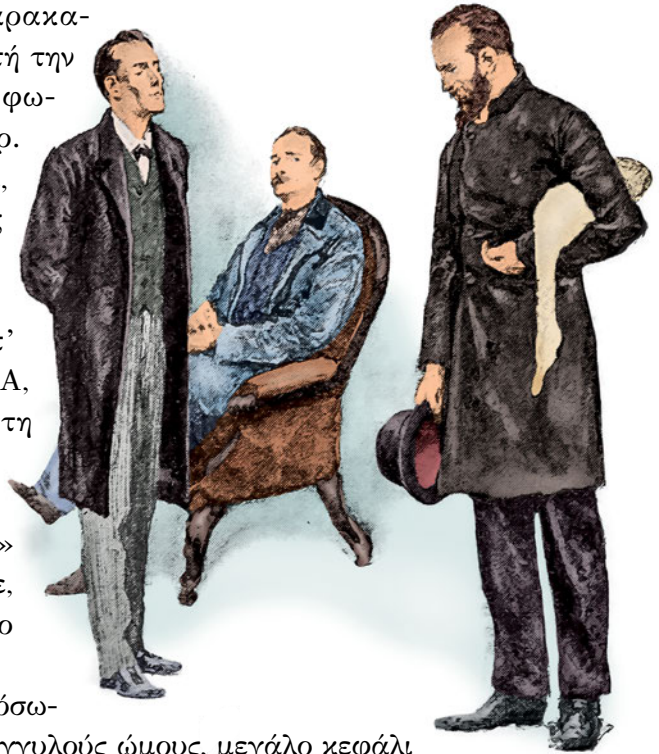
Είχα καθυστερήσει σε ένα περιστατικό, και ήταν λίγο μετά τις έξι και μισή όταν βρέθηκα στην οδό Μπέικερ και πάλι. Καθώς πλησίασα το σπίτι, είδα έναν ψηλό άντρα με σκοτσέζικο μπερέ και παλτό κουμπωμένο μέχρι το σαγόκι να περιμένει έξω, στο φωτεινό ημικύκλιο που σχημάτιζε ο φεγγίτης. Μόλις έφτασα, η πόρτα άνοιξε, και μας οδήγησαν στο δωμάτιο του Χολμς.

«Ο κύριος Χένρι Μπέικερ, πιστεύω», είπε εκείνος, καθώς σηκώθηκε από την πολυθρόνα του και χαιρέτησε τον επισκέπτη του την άνεση της προσήνειας την οποία τόσο εύκολα μπορούσε να επιδείξει. «Παρακα-

λώ, καθίστε σε αυτή την καρέκλα πλάι στη φωτιά, κύριε Μπέικερ. Είναι κρύα βραδιά, και παρατηρώ πως το ντύσιμό σας είναι πιο κατάλληλο για καλοκαίρι απ' ό,τι για χειμώνα. Α, Γουάτσον, ήρθες στη σωστή στιγμή. Είναι αυτό το καπέλο σας, κ. Μπέικερ;»

«Μάλιστα, κύριε, είναι αναμφίβολα το καπέλο μου».

Ήταν ένας μεγαλόσωμος άντρας με στρογγυλούς ώμους, μεγάλο κεφάλι και ένα πλατύ, έξυπνο πρόσωπο, που κατέληγε σε μια μυτερή κα-

στανή γενειάδα που γκριζάριζε. Μια ιδέα κόκκινου στη μύτη και τα μάγουλά του, κι ένα ελαφρύ τρέμουλο στο προτεταμένο του χέρι μου θύμισαν την εικασία του Χολμς σχετικά με τις συνήθειές του. Η ξεθωριασμένη μαύρη ρεντιγκότα του ήταν κουμπωμένη μέχρι πάνω, με το κολάρο ανασηκωμένο, και οι λιγνοί καρποί του προεξείχαν από τα μανίκια του χωρίς ίχνος μανσέτας ή πουκαμισού. Μιλούσε με έναν αργό, κοφτό τρόπο, επιλέγοντας τις λέξεις του προσεκτικά, και έδινε την εντύπωση γενικά ενός ανθρώπου των γραμμάτων που είχε ζήσει κακοτυχίες.

«Κρατήσαμε αυτά τα πράγματα για μερικές ημέρες», είπε ο Χολμς, «επειδή περιμέναμε να δούμε μια αγγελία σας που να δίνει τη διεύθυνσή σας. Θα ήθελα να ξέρω τώρα γιατί δεν βάλατε αγγελία».

Ο επισκέπτης γέλασε μάλλον ντροπαλά. «Δεν μου περισσεύουν τα χρήματα όπως κάποτε», σχολίασε. «Δεν είχα αμβολία πως εκείνη η συμμορία των τραμπούκων που μου επιτέθηκαν θα πήραν μαζί τους τόσο το καπέλο όσο και το πουλί. Δεν ενδιαφερόμουν να ξοδέψω περισσότερα χρήματα σε μια απέλπιδα απόπειρα να τα πάρω πίσω».

«Φυσικά. Με την ευκαιρία, σχετικά με το πουλί, αναγκαστήκαμε να το φάμε».

«Να το φάτε!» Ο επισκέπτης μας μισοσηκώθηκε αναστατωμένος από την καρέκλα του.

«Ναι, θα ήταν εντελώς άχρηστο για όλους αν δεν το είχαμε κάνει. Όμως υποθέτω πως αυτή η χήνα πάνω στο τραπέζι, που έχει περίπου το ίδιο βάρος και είναι απολύτως φρέσκια, είναι ό,τι πρέπει».

«Μα, βέβαια, βέβαια», απάντησε ο κ. Μπέικερ με έναν αναστεναγμό ανακούφισης.

«Φυσικά, έχουμε ακόμα τα φτερά, τα πόδια, την γκούσα και τα λοιπά από το δικό σας πουλί, αν τα θέλετε».

Ο άντρας ξέσπασε σε ένα εγκάρδιο γέλιο. «Ίσως να μου ήταν χρήσιμα ως ενθύμια της περιπέτειάς μου», είπε, «όμως πέρα από αυτό δεν μπορώ να φανταστώ σε τι θα μου χρησίμευαν τα

*disjecta membra*² της τελευταίας μου συντροφιάς. Όχι, κύριε, πιστεύω πως, με την άδειά σας, θα περιοριστώ στο εξαίσιο πουλί που βλέπω στο τραπέζι.»

Ο Σέρλοκ Χολμς μου έριξε μια διαπεραστική ματιά ανασηκώνοντας ελαφρά τους ώμους του.

«Ορίστε το καπέλο σας, τότε, και ορίστε τη χήνα σας», είπε. «Επί τη ευκαιρία, θα σας έκανε κόπο να μου πείτε από πού πήρατε την άλλη; Είμαι κάτι σαν λάτρης των πουλερικών και σπάνια βλέπω τόσο καλοθρεμμένη χήνα».

«Βεβαίως, κύριε», είπε ο Μπέικερ, ο οποίος είχε σηκωθεί και είχε βάλει τη νέα του ιδιοκτησία κάτω από τη μασχάλη του. «Είναι μερικοί από εμάς που συχνάζουμε στην παμπ Άλφα, κοντά στο μουσείο – κατά τη διάρκεια της ημέρας συναντιόμαστε στο μουσείο, καταλαβαίνετε. Αυτόν τον χρόνο ο ιδιοκτήτης, ο Γουιντιγκέιτ, έφτιαξε μια λέσχη χήνας. Συμφωνήσαμε να δίνουμε μερικές πένες κάθε εβδομάδα, για να πάρουμε μία χήνα τα Χριστούγεννα. Είχα πληρώσει τις πένες μου στην ώρα τους, και τα υπόλοιπα σας είναι γνωστά. Σας είμαι υποχρεωμένος, κύριε, γιατί ένας σκοτσέζικος μπερές δεν πηγαίνει ούτε με τα χρόνια μου ούτε με τη σοβαρότητά μου». Με μια κωμικά επίσημη υπόκλιση και στους δυο μας, αποχώρησε.

«Αυτά λοιπόν με τον κύριο Χένρι Μπέικερ», είπε ο Χολμς, όταν είχε κλείσει την πόρτα πίσω του. «Είναι απολύτως βέβαιο πως δεν γνωρίζει το παραμικρό σχετικά με το ζήτημα. Πεινάς, Γουάτσον;»

«Όχι ιδιαίτερα».

«Τότε προτείνω να αλλάξουμε το δείπνο μας με ένα απόδειπνο και να ακολουθήσουμε αυτό το ίχνος όσο είναι ακόμα φρέσκο».

«Ασφαλώς».

Ήταν μια παγερή νύχτα, έτσι φορέσαμε τα παλτά μας και τυλιχθήκαμε με κασκόλ. Έξω, στην παγωνιά, τα αστέρια έλαμπαν σε έναν καθαρό ουρανό, κι οι ανάσες των περαστικών έβγαιναν

---

2. Διάσπαρτα θραύσματα, μέλη ή υπολείμματα.

σαν καπνός από πιστολιές. Τα βήματά μας αντηχούσαν κοφτά και δυνατά καθώς διασχίσαμε τη συνοικία των γιατρών, την οδό Γουίμπολ, την οδό Χάρλεϊ, και από εκεί μέσα από τη Γουίγκμορ στην οδό Όξφορντ. Σε ένα τέταρτο της ώρας βρισκόμασταν στο Μπλούμσμπερι στην Άλφα, μια μικρή παμπ στη γωνία μιας από τις οδούς που κατηφορίζουν προς το Χόλμπορν. Ο Χολμς έσπρωξε την πόρτα της παμπ και παρήγγειλε δυο ποτήρια μπίρα από τον κοκκινοπρόσωπο, ζωσμένο με άσπρη ποδιά ιδιοκτήτη.

«Η μπίρα σας θα πρέπει να είναι εξαιρετη, αν είναι τόσο καλή όσο οι χήνες σας», είπε.

«Οι χήνες μου!» Ο άντρας έδειξε έκπληκτος.

«Ναι. Μιλούσα μόλις πριν από μισή ώρα με τον κύριο Χένρι Μπέικερ, ο οποίος είναι μέλος της λέσχης χήνας σας».

«Α! μάλιστα, κατάλαβα. Όμως, ξέρετε, κύριε, δεν είναι δικές μας οι χήνες».

«Αλήθεια! Ποιανού τότε;»

«Λοιπόν, αγόρασα δυο ντουζίνες από έναν προμηθευτή στο Κόβεντ Γκάρντεν».

«Αλήθεια; Γνωρίζω μερικούς από αυτούς. Ποιος ήταν;»

«Μπρέκινριτζ είναι το όνομά του».

«Α! Δεν τον ξέρω αυτόν. Λοιπόν, στην υγεία σας και καλές δουλειές. Καληνύχτα».

«Τώρα για τον κύριο Μπρέκινριτζ», συνέχισε κουμπώνοντας το παλτό του καθώς βγήκαμε στον παγωμένο αέρα. «Θυμήσου, Γουάτσον, πως παρότι έχουμε ένα τόσο απλό πράγμα όπως μια χήνα στη μία άκρη του νήματος, στην άλλη άκρη έχουμε έναν άνθρωπο, ο οποίος είναι βέβαιο πως θα καταδικαστεί σε επτά χρόνια στη φυλακή, εκτός κι αν κατορθώσουμε να αποδείξουμε την αθωότητά του. Υπάρχει, βέβαια, η πιθανότητα η έρευνά μας να επιβεβαιώσει την ενοχή του, όμως, σε κάθε περίπτωση, έχουμε μια σειρά στοιχείων να ερευνήσουμε που παρέβλεψε η αστυνομία, και από μία μοναδική σύμπτωση είναι στα χέρια μας. Ας την ακολουθήσουμε μέχρι τέλους. Στρεφόμαστε προς νότο, λοιπόν, και βήμα ταχύ!»

Διασχίσαμε το Χόλμπορν, κατεβήκαμε την οδό Έντελ, και μέσα από έναν λαβύρινθο από φτωχογειτονιές φτάσαμε στην αγορά του Κόβεντ Γκάρντεν. Ένα από τα μεγαλύτερα μαγαζιά είχε το όνομα Μπρέκινριτζ πάνω του, και ο ιδιοκτήτης του, ένας αλογομούρης άντρας, με σκληρό πρόσωπο και περιποιημένες φαβορίτες, βοηθούσε ένα αγόρι να τοποθετήσει τα παντζούρια.

«Καλησπέρα. Κρύα βραδιά», είπε ο Χολμς.

Ο έμπορος ένευσε και έριξε μια απορημένη ματιά στον σύντροφό μου.

«Ξεπουλήσατε όλες τις χήνες, βλέπω», συνέχισε ο Σέρλοκ Χολμς δείχνοντας τους γυμνούς μαρμάρινους πάγκους.

«Αύριο σου δίνω και πεντακόσιες».

«Δεν μου κάνει».

«Τότε, υπάρχουν μερικές στον πάγκο που φέγγει το γκάτζι».

«Α, μα μου συνέστησαν εσένα».

«Ποιος;»

«Ο ιδιοκτήτης της Άλφα».

«Α, ναι· του έστειλα κάνα δυο ντουζίνες».

«Ωραία πουλιά ήταν, όντως. Κι από πού τα βρήκες;»

Προς έκπληξή μου η ερώτηση προκάλεσε ένα ξέσπασμα θυμού του εμπόρου.

«Έλα τώρα, κύριε», είπε εκείνος, με το κεφάλι του σηκωμένο και τα χέρια του στη μέση, «πού το πας; Ας το ξεκαθαρίσουμε εδώ και τώρα».

«Είναι αρκετά ξεκάθαρο. Θα ήθελα να μάθω ποιος σου πούλησε τις χήνες που έδωσες στην Άλφα».

«Ωραία τότε, δεν πρόκειται να σου πω. Τι λες τώρα!»

«Εντάξει, δεν είναι και τίποτα σπουδαίο· αλλά δεν καταλαβαίνω γιατί φουντώνεις τόσο για κάτι τόσο ασήμαντο».

«Φουντώνω! Κι εσύ θα φούντωνες μάλλον, αν σου φορτώνονταν όπως σε μένα. Όταν πληρώνω τόσα χρήματα για μια καλή παρτίδα, θα πρέπει να σταματά εκεί το πράγμα· όμως ακούω συνέχεια “Πού είναι οι χήνες;” και “Σε ποιον πούλησες τις χήνες;” και “Πόσα θέλεις για τις χήνες;”. Θα έλεγε κανείς πως

αυτές ήταν οι μοναδικές χήνες στον κόσμο, με όλο τον χαμό που γίνεται για πάρτη τους».

«Λοιπόν, δεν έχω καμία σχέση με τους άλλους που σου έκαναν ερωτήσεις», είπε ο Χολμς αδιάφορα. «Αν δεν μας πεις, το θέμα έληξε, αυτό είναι όλο. Όμως είμαι πάντα έτοιμος να υποστηρίξω την άποψή μου όταν πρόκειται για πουλερικά, και στοιχηματίζω πως η χήνα που έφαγα ήταν μεγαλωμένη στην ύπαιθρο».

«Λοιπόν, τότε έχασες το στοίχημα, γιατί είναι μεγαλωμένη στην πόλη», γάβγισε ο έμπορος.

«Καμία σχέση».

«Κι όμως».

«Δεν το πιστεύω».

«Νομίζεις πως ξέρεις περισσότερα για τα πουλερικά από μένα που τα πουλάω από τότε που ήμουν πιτσιρίκος; Σου λέω πως εκείνα τα πουλιά που πήγαν στην Άλφα ήταν μεγαλωμένα στην πόλη».

«Ποτέ δεν θα με πείσεις για κάτι τέτοιο».

«Βάζεις στοίχημα, τότε;»

«Απλά θα πάρω τα χρήματά σου, γιατί ξέρω πως έχω δίκιο. Όμως θα στοιχηματίσω μια λίρα, απλά για να σου μάθω να μην είσαι πεισματάρης».

Ο έμπορος γέλασε βλοσυρά. «Φέρε μου τα βιβλία, Μπιλ», είπε.

Το μικρό αγόρι έφερε έναν μικρό λεπτό τόμο και έναν μεγάλο λιγδιασμένο, ακουμπώντας τους μαζί κάτω από την κρεμαστή λάμπα.

«Τώρα, λοιπόν, κύριε Κοκορόμουαλε», είπε ο έμπορος, «νόμιζα πως είχα ξεμείνει από πουλιά, όμως προτού τελειώσω θα δεις πως υπάρχει ακόμη ένα κουτορνίθι στο μαγαζί. Βλέπεις αυτό το βιβλιαράκι;»

«Λοιπόν;»

«Αυτή είναι η λίστα των προμηθευτών από τους οποίους αγοράζω. Βλέπεις; Ορίστε, λοιπόν, εδώ σε αυτή τη σελίδα είναι οι εκτροφείς στην εξοχή, και οι αριθμοί πλάι στα ονόματά τους δείχνουν τους λογαριασμούς τους στο σύνολο στο μεγάλο βιβλίο. Εδώ, λοιπόν! Βλέπεις την άλλη σελίδα με το κόκκινο μελάني; Λοι-

Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς

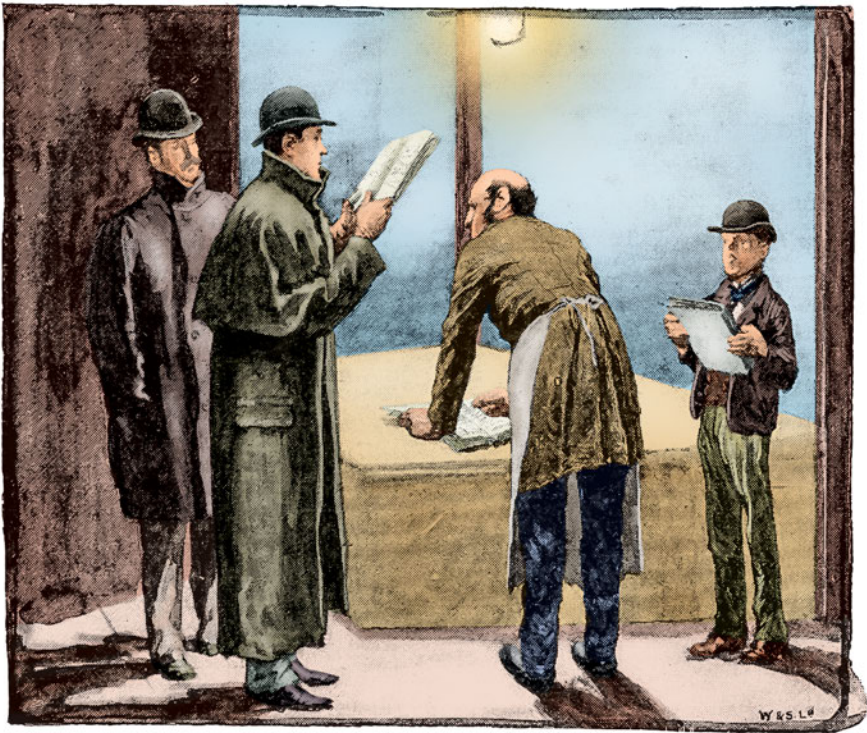
πόν, αυτή είναι μια λίστα των προμηθευτών από την πόλη. Τώρα, κοίτα εκείνο το τρίτο όνομα. Απλά διάβασέ μου το».

«Κυρία Όουκσοτ, 117, Οδός Μπρίξτον 249», διάβασε ο Χολμς.
«Ακριβώς έτσι. Τώρα γύρνα να το βρεις στο σύνολο».

Ο Χολμς γύρισε στην υποδεικνυόμενη σελίδα. «Ορίστε, “Κυρία Όουκσοτ, 117, Οδός Μπρίξτον, προμηθευτής αυγών και πουλερικών”».

«Τώρα, λοιπόν, τι λέει η τελευταία εγγραφή;»

«22 Δεκεμβρίου. Είκοσι τέσσερις χήνες για 7,6 σελίνια».

«Ακριβώς έτσι. Ορίστε. Και από κάτω;»

«Πουλήθηκαν στον κ. Γουιντιγκέιτ της Άλφα για 12 σελίνια».

«Τι έχεις να πεις τώρα;»

Ο Σέρλοκ Χολμς έδειξε πολύ δυσαρεστημένος. Τράβηξε μια χρυσή λίρα από την τσέπη του και την πέταξε πάνω στον πάγκο, αποχωρώντας με τον αέρα ανθρώπου του οποίου η αγανάκτηση

είναι υπερβολικά βαθιά για να εκφραστεί με λόγια. Μερικά μέτρα μακρύτερα σταμάτησε κάτω από έναν στύλο και γέλασε με τον χαρακτηριστικό, ήσυχο τρόπο του.

«Όταν βλέπεις έναν άντρα με τέτοιες φαβορίτες και την εφημερίδα με τα στοιχήματα να ξεπετάγεται από την τσέπη του, μπορείς πάντοτε να τον παρασύρεις σε ένα στοίχημα», είπε. «Τολμώ να πω, πως αν είχα βάλει 100 λίρες μπροστά του, δεν θα μου είχε δώσει περισσότερες πληροφορίες από αυτές που του πήρα με την ιδέα πως με πήγαινε στοίχημα. Λοιπόν, Γουάτσον, πλησιάζουμε, φαντάζομαι, στο τέλος της αναζήτησής μας και το μόνο σημείο που μένει είναι να αποφασίσουμε αν θα έπρεπε να πάμε μέχρι εκείνη την κυρία Όουκσοτ απόψε ή να το αφήσουμε για αύριο. Είναι σαφές απ' όσα είπε εκείνο το στραβόξυλο πως υπάρχουν κι άλλοι εκτός από εμάς που ανησυχούν για το ζήτημα, και εγώ θα 'πρεπε...»

Τα λόγια του διακόπηκαν ξαφνικά από μια τρομερή φασαρία που ξέσπασε από το κατάστημα που είχαμε μόλις αφήσει. Γυρίζοντας είδαμε έναν μικρόσωμο τύπο με ποντικίσιο πρόσωπο να στέκεται στο κέντρο του φωτεινού κύκλου που έπεφτε από την κρεμαστή λάμπα, ενώ ο Μπρέκινριτζ, ο έμπορος, στην πόρτα του μαγαζιού του, κουνούσε τις γροθιές του προς τη ζαρωμένη φιγούρα.

«Αρκετά με σας και τις χήνες σας», φώναξε. «Μακάρι να πάτε όλοι στο διάολο παρέα. Αν έρθετε να μου φορτωθείτε ξανά με τις κουταμάρες σας, θα αμολήσω τον σκύλο πάνω σας. Φέρτε την κ. Όουκσοτ εδώ και θα της απαντήσω, όμως εσείς τι σχέση έχετε με όλα αυτά; Αγόρασα από σας τις χήνες;»

«Όχι, αλλά μια από αυτές ήταν δική μου όπως και να 'ναι», τσίριξε ο ανθρωπάκος.

«Ωραία, τότε, ζήτα την από την κυρία Όουκσοτ».

«Μου είπε να τη ζητήσω από εσάς».

«Λοιπόν, μπορείς να τη ζητήσεις κι από τον βασιλιά της Πρωσίας, πολύ που με νοιάζει. Αρκετά το ανέχτηκα. Τσακίσου από δω!» Όρμησε αγριεμένος μπροστά και ο τύπος το έβαλε στα πόδια μέσα στο σκοτάδι.

Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς

«Μάλιστα! Αυτό ίσως μας γλιτώσει από μια επίσκεψη στην οδό Μπρίξτον», ψιθύρισε ο Χολμς. «Έλα μαζί μου, και θα δούμε τι μπορεί να βγει από αυτόν τον τύπο». Προσπερνώντας με μεγάλες δρασκελιές τα πηγαδάκια των ανθρώπων που τεμπέλιαζαν γύρω από τα φωτισμένα μαγαζιά, ο σύντροφός μου γρήγορα πρόλαβε τον ανθρωπάκο και τον άγγιξε στον ώμο. Εκείνος στράφηκε απότομα και είδα στο φως του γκαζιού πως κάθε ίχνος χρώματος είχε στερέψει από το πρόσωπό του.

«Ποιοι είστε εσείς, λοιπόν; Τι θέλετε;» ρώτησε με τρεμάμενη φωνή.

«Να με συγχωρείτε», είπε ήρεμα ο Χολμς, «αλλά δεν μπόρεσα να μην ακούσω τις ερωτήσεις που κάνατε στον έμπορο μόλις τώρα. Πιστεύω πως θα μπορούσα να σας βοηθήσω».

«Εσείς; Ποιος είστε; Πώς μπορείτε να γνωρίζετε οτιδήποτε σχετικό με το ζήτημα;»

«Το όνομά μου είναι Σέρλοκ Χολμς. Είναι δουλειά μου να γνωρίζω ό,τι οι άλλοι δεν γνωρίζουν».

«Μα πώς μπορεί να γνωρίζετε κάτι σχετικά με αυτό;»

«Συγγνώμη, γνωρίζω τα πάντα σχετικά με αυτό. Προσπαθείτε να εντοπίσετε κάποιες χήνες που πουλήθηκαν από την κυρία Όουκσοτ, της οδού Μπρίξτον, προς έναν έμπορο ονόματι Μπρέκινριτζ, από εκείνον στη συνέχεια στον κύριο Γουιντιγκέιτ, της Άλφα, και από εκείνον στη λέσχη του, στην οποία ανήκει ο κύριος Χένρι Μπέικερ».

«Αχ, κύριε, είστε ο άνθρωπος που ήθελα να συναντήσω», φώναξε ο μικροκαμωμένος τύπος με απλωμένα χέρια και τρεμάμενα δάκτυλα. «Δεν ξέρω καν πώς να σας εξηγήσω την εμπλοκή μου σε αυτό το ζήτημα».

Ο Σέρλοκ Χολμς έκανε νόημα σε μια τετράτροχη άμαξα που περνούσε. «Στην περίπτωση αυτή, καλύτερα να το συζητήσουμε σε ένα άνετο δωμάτιο παρά σε αυτή την ανεμοδαρμένη αγορά», είπε. «Όμως, παρακαλώ, πείτε μου, πριν συνεχίσουμε, ποιον έχω την ευχαρίστηση να βοηθώ».

Ο άνθρωπος δίστασε προς στιγμή. «Το όνομά μου είναι Τζον Ρόμπινσον», απάντησε με μια λοξή ματιά.

«Όχι, όχι· το πραγματικό όνομα», είπε ο Χολμς ευχάριστα. «Είναι πάντοτε άβολο να δουλεύω με ψευδώνυμο».

Ένα κοκκίνισμα φάνηκε στα χλομά μάγουλα του ξένου. «Καλώς τότε», είπε, «το πραγματικό μου όνομα είναι Τζον Ράιντερ».

«Ακριβώς. Προϊστάμενος του ξενοδοχείου Κοσμοπόλιταν. Παρακαλώ, περάστε στην άμαξα, και σύντομα θα είμαι σε θέση να σας πω όλα όσα θα θέλατε να μάθετε».

Ο μικρόσωμος άντρας στάθηκε κοιτάζοντάς μας εναλλάξ πότε με φόβο, πότε με αισιοδοξία, σαν κάποιος που δεν ήταν σίγου-

ρος αν βρισκόταν μπροστά σε ένα θεόσταλτο δώρο ή σε μια καταστροφή. Μετά ανέβηκε στην άμαξα, και σε μισή ώρα βρισκόμασταν πίσω στο καθιστικό στην οδό Μπέικερ. Τίποτα δεν ειπώθηκε κατά τη διάρκεια της διαδρομής μας, όμως η λαχανιασμένη, ρηχή αναπνοή του νέου μας συντρόφου και τα νευρικά ανοιγοκλεισίματα των χεριών του πρόδιδαν την ένταση μέσα του.

«Να 'μαστε!» είπε ο Χολμς εύθυμα, καθώς μπήκαμε στο δωμάτιο. «Η φωτιά δείχνει εξαιρετικά κατάλληλη με τέτοιον καιρό. Φαίνεστε παγωμένος, κύριε Ράιντερ. Παρακαλώ, πάρτε την πολυθρόνα. Θα φορέσω μόνο τις παντόφλες μου πριν αφοσιωθώμε στο ζήτημά σας. Τώρα, λοιπόν! Θέλετε να μάθετε τι απέγιναν εκείνες οι χήνες;»

«Μάλιστα, κύριε».

«Ή, μάλλον, έχω την εντύπωση, εκείνη η χήνα. Ήταν ένα το πουλί, φαντάζομαι, το οποίο σας ενδιαφέρει – λευκό, με μια μαύρη ρίγα στην ουρά».

Ο Ράιντερ ρίγησε από την έξαψη. «Αχ, κύριε», φώναξε, «μπορείτε να μου πείτε πού πήγε;».

«Ήρθε εδώ».

«Εδώ;»

«Ναι, κι αποδείχτηκε ένα πολύ αξιοθαύμαστο πουλί. Δεν απορώ που ενδιαφέρεστε γι' αυτό. Άφησε ένα αυγό όταν πέθανε· το πιο όμορφο, το πιο λαμπερό μπλε αυγό που έχω δει ποτέ. Το έχω εδώ στο μουσείο μου».

Ο επισκέπτης μας στάθηκε παραπατώντας και άρπαξε το ράφι πάνω από το τζάκι με το δεξί του χέρι. Ο Χολμς ξεκλείδωσε την κασέλα του και κράτησε το μπλε πετράδι, που έλαμπε σαν άστρο, με μια ψυχρή, αστραφτερή ακτινοβολία. Ο Ράιντερ στάθηκε έκθαμβος, με το πρόσωπό του τραβηγμένο, αβέβαιος αν θα έπρεπε να το διεκδικήσει ή όχι.

«Το παιχνίδι τελείωσε, κύριε Ράιντερ», είπε ο Χολμς ήρεμα. «Κρατήσου, άνθρωπέ μου, θα πέσεις στη φωτιά! Δώσ' του ένα χέρι να επιστρέψει στην καρέκλα του, Γουάτσον. Δεν έχει αρκετό κουράγιο για να πάει μέσα για αδίκημα. Δώσε του μια γουλιά

μπράντι. Λοιπόν! Τώρα δείχνει λίγο καλύτερα. Τέτοιο υποκειμένο που είναι, φυσικά!»

Για μια στιγμή είχε τρεκλίσει και κόντεψε να πέσει, όμως το μπράντι έφερε λίγο χρώμα στα μάγουλά του, και κάθισε κοιτάζοντας με τρομοκρατημένα μάτια τον κατήγορό του.

«Έχω σχεδόν κάθε κρίκο στα χέρια μου και όλες τις αποδείξεις τις οποίες ενδεχομένως να χρειαζόμουν, έτσι υπάρχουν ελάχιστα που έχεις να μου πεις. Ωστόσο, αυτά τα ελάχιστα ίσως μπορούν να διασαφηνιστούν για να ολοκληρωθεί η υπόθεση. Έχεις ακούσει, Ράιντερ, γι' αυτό το μπλε πετράδι της κόμισσας του Μόρκαρ;»

«Η Κάθριν Κιούζακ μού μίλησε γι' αυτό», είπε με φωνή που ράγιζε.

«Μάλιστα, η υπηρεσία της κόμισσας. Λοιπόν, ο πειρασμός του ξαφνικού πλούτου τόσο εύκολα αποκτημένου ήταν μεγάλος για σένα, όπως ήταν και για καλύτερους άντρες πριν από σένα· όμως δεν ήσουν ιδιαίτερα προσεκτικός στα μέσα που χρησιμοποίησες. Μου φαίνεται, Ράιντερ, πως υπάρχει η στόφα ενός αρκετά καλού κακοποιού μέσα σου. Ήξερες πως εκείνος ο άντρας, ο Χόρνερ, ο υδραυλικός, είχε αναμειχθεί σε κάποιο άλλο ζήτημα στο παρελθόν και πως οι υποψίες θα έπεφταν ευκολότερα πάνω του. Τι έκανες, τότε; Κανόνισες μια δουλειά στο δωμάτιο της κυρίας –εσύ και η συνεργός σου, η Κιούζακ– και φρόντισες να είναι ο άνθρωπος που θα κληθεί. Τότε, όταν είχε φύγει, διέρρηξες την κοσμηματοθήκη, σήμανες συναγερμό και έβαλες να συλληφθεί ο άτυχος εκείνος άντρας. Μετά...»

Ο Ράιντερ ρίχτηκε ξαφνικά πάνω στο χαλί και έσφιξε τα γόνατα του συντρόφου μου. «Για όνομα του Θεού, δείξτε έλεος!» στρίγκλισε. «Σκεφθείτε τον πατέρα μου! Τη μητέρα μου! Θα τους έκανε την καρδιά κομμάτια. Ποτέ δεν παραστράτησα στο παρελθόν. Ποτέ δεν θα το ξανακάνω. Το ορκίζομαι. Το ορκίζομαι στη Βίβλο. Μη με σύρετε στο δικαστήριο! Για όνομα του Θεού, μη!»

«Γύρνα πίσω στην καρέκλα σου!» είπε ο Χολμς αυστηρά. «Είμαι υπέροχο το ότι μαζεύεσαι και σέρνεσαι τώρα, όμως ελάχιστα

συλλογίστηκες τον κακομοίρη τον Χόρνερ στη φυλακή για ένα έγκλημα για το οποίο δεν είχε ιδέα».

«Θα φύγω, κύριε Χολμς. Θα εγκαταλείψω τη χώρα, κύριε. Τότε η κατηγορία εναντίον του θα αναιρεθεί».

«Χμ! Θα μιλήσουμε γι' αυτό. Και τώρα ας ακούσουμε μια ειλικρινή κατάθεση της συγκεκριμένης πράξης. Πώς βρέθηκε το πετράδι μέσα στη χήνα και πώς βρέθηκε η χήνα στην αγορά; Πες μας την αλήθεια, γιατί μόνο έτσι έχεις κάποιες ελπίδες να σωθείς».

Ο Ράιντερ πέρασε τη γλώσσα πάνω από τα ξεραμένα χείλη του. «Θα σας τα αφηγηθώ όπως ακριβώς συνέβησαν, κύριε», είπε. «Όταν ο Χόρνερ είχε συλληφθεί, μου φάνηκε πως το καλύ-

τερο θα ήταν να απομακρυνθώ με το πετράδι αμέσως, γιατί δεν είχα ιδέα πότε η αστυνομία θα σκεφτόταν να ψάξει εμένα και το δωμάτιό μου. Δεν υπήρχε κανένα μέρος στο ξενοδοχείο που να ήταν ασφαλές. Βγήκα έξω, σαν να είχα δουλειές, και πήγα στο σπίτι της αδελφής μου. Είχε παντρευτεί έναν άντρα που λέγεται Όουκσοτ, και ζούσε στην οδό Μπρίξτον, όπου πάχαινε πουλερικά για την αγορά. Καθ' οδόν προς τα εκεί, κάθε άνθρωπος που συναντούσα μου έμοιαζε για αστυφύλακας ή επιθεωρητής, και παρότι ήταν κρύο βράδυ, ο ιδρώτας κυλούσε στο πρόσωπό μου προτού να φτάσω στον δρόμο του Μπρίξτον. Η αδελφή μου με ρώτησε τι έτρεχε και γιατί ήμουν τόσο χλομός· αλλά της είπα πως ήμουν αναστατωμένος από την κλοπή του κοσμήματος στο ξενοδοχείο. Τότε πήγα στην πίσω αυλή και κάπνισα μια πίπα διερωτώμενος τι θα ήταν καλύτερο να κάνω.

»Είχα έναν φίλο κάποτε ονόματι Μόντσλι, ο οποίος παρανόμησε και εξέτισε την ποινή του στο Πέντονβιλ. Μια μέρα με είχε συναντήσει και έπιασε κουβέντα για τις μεθόδους των κλεφτών και πώς ξεφορτώνονταν αυτά που έκλεβαν. Ήξερα πως θα ήταν ειλικρινής μαζί μου, γιατί γνώριζα ένα δυο πράγματα σχετικά μ' αυτόν· οπότε αποφάσισα να πάω ίσια στο Κίλμπερν, όπου ζούσε, και να τον εμπιστευτώ. Θα μου έδειχνε πώς να μετατρέψω το πετράδι σε χρήματα. Όμως πώς θα έφτανα εκεί ασφαλής; Σκέφτηκα τα μαρτύρια που είχα περάσει ερχόμενος από το ξενοδοχείο. Θα μπορούσα από στιγμή σε στιγμή να συλληφθώ και να με ψάξουν και τότε, να το το πετράδι στην τσέπη του σακακιού μου. Ακουμπούσα πάνω στον τοίχο εκείνη την ώρα και κοίταζα τις χήνες που γυρόφερναν στα πόδια μου και ξαφνικά μου ήρθε μια ιδέα που μου φάνηκε πως θα ξεγελούσε και τον καλύτερο επιθεωρητή που έζησε ποτέ.

»Η αδελφή μου μου είχε πει μερικές βδομάδες νωρίτερα πως θα μπορούσα να διαλέξω μία από τις χήνες για χριστουγεννιάτικο δώρο, και ήξερα πως πάντοτε κρατούσε τον λόγο της. Θα έπαιρνα τη χήνα μου και μέσα της θα μετέφερα το πετράδι μου στο Κίλμπερν. Υπήρχε ένα μικρό υπόστεγο στην αυλή και

οδήγησα εκεί ένα από τα πουλιά – ένα ωραίο μεγάλο, λευκό, με ραβδωτή ουρά. Το έπιασα και ανοίγοντας το ράμφος του, έχωσα το πετράδι στον λαιμό του όσο βαθύτερα έφτανε το δάχτυλό μου. Το πουλί κατάπιε κι ένιωσα το πετράδι να περνάει τον οισοφάγο του και να πέφτει στην γκούσα του. Όμως το ζωντανό αντιδρούσε και χτυπούσε τα φτερά του και βγήκε έξω η αδελφή μου για να δει τι έτρεχε. Καθώς γύρισα να της μιλήσω, το ζώο ελευθερώθηκε και έτρεξε φτερουγίζοντας ανάμεσα στ' άλλα.

»“Τι έκανες εκεί μ' αυτό το πουλί, Τζεμ;” μου λέει.

»“Βασικά”, απάντησα, ”είπες πως θα μου 'δινες ένα για τα Χριστούγεννα κι έφαχνα ποιο ήταν το πιο παχύ”.

»“Α”, είπε εκείνη, “το δικό σου το έχουμε κρατήσει απέξω – το πουλί του Τζεμ, το φωνάζουμε. Είναι το μεγάλο λευκό εκεί πέρα. Υπάρχουν είκοσι έξι από δαύτα, το οποίο μας κάνει ένα για σένα, ένα για μας και δυο ντουζίνες για την αγορά”.

»“Σε ευχαριστώ, Μάγκι”, είπα εγώ. “αλλά, αν δεν σε πειράζει, θα προτιμούσα να έπαιρνα αυτό που κρατούσα μόλις τώρα”.

»“Το άλλο είναι ενάμισι κιλό πιο βαρύ”, είπε εκείνη, “και το παχύνουμε ειδικά για σένα”.

»“Δεν πειράζει. Θα πάρω το άλλο, και θα το πάρω τώρα”, είπα εγώ.

»“Α, καλά όπως θέλεις”, είπε εκείνη, λίγο νευριασμένη. “Ποιο είναι αυτό που θέλεις, λοιπόν;”

»“Το λευκό με τη ραβδωτή ουρά, ακριβώς στη μέση του κοπαδιού”.

»“Α, πολύ καλά. Σφάξε το και πάρε το μαζί σου”.

»Λοιπόν, έκανα αυτό που είπε, κύριε Χολμς, και κουβάλησα το πουλί όλο τον δρόμο μέχρι το Κίλμπερν. Είπα στον φίλο μου τι είχα κάνει, γιατί ήταν άνθρωπος που μπορούσες να του πεις κάτι τέτοιο. Γέλασε μέχρι που πνίγηκε και πήραμε ένα μαχαίρι κι ανοίξαμε τη χήνα. Η καρδιά μου πάγωσε, γιατί δεν υπήρχε ίχνος του πετραδιού και ήξερα πως κάποιος τρομερό λάθος είχε συμβεί. Άφησα το πουλί, έτρεξα πίσω στην αδελφή μου και βιάστηκα να πάω στην πίσω αυλή. Δεν υπήρχε ούτε ένα πουλί εκεί.

»“Πού είναι όλα τους, Μάγκι;” φώναξα.

»“Πήγαν στον έμπορο, Τζεμ”.

»“Ποιον έμπορο;”

»“Τον Μπρέκινριτζ, του Κόβεντ Γκάρντεν”.

»“Μα υπήρχε κι άλλο με ραβδωτή ουρά;” ρώτησα, “το ίδιο με αυτό που διάλεξα;”.

»“Ναι, Τζεμ· υπήρχαν δυο με ραβδωτές ουρές, και ποτέ δεν κατάφερα να τα ξεχωρίσω”.

»Λοιπόν, τότε φυσικά, τα κατάλαβα όλα, και έτρεξα όσο πιο γρήγορα βάσταγα τα πόδια μου σε εκείνον τον άνθρωπο, τον Μπρέκινριτζ· μα είχε πουλήσει την παρτίδα αμέσως, και ούτε λέξη δεν μου 'λεγε για το πού είχαν πάει. Τον ακούσατε κι οι ίδιοι απόψε. Λοιπόν, κάθε φορά μού απαντούσε μ' αυτόν τον τρόπο. Η αδελφή μου νομίζει πως τρελαίνομαι. Μερικές φορές το ίδιο κι εγώ. Και τώρα... και τώρα στιγματίστηκα κι ο ίδιος σαν κλέφτης, χωρίς καν να έχω αγγίξει τον πλούτο για τον οποίο πούλησα την υπόληψή μου. Ο Θεός να με βοηθήσει! Ο Θεός να με βοηθήσει!» Ξέσπασε σε τρανταχτούς λυγμούς, με το πρόσωπό του κρυμμένο μέσα στα χέρια του.

Για αρκετή ώρα υπήρχε μόνο σιωπή, που έσπαγε μόνο από τη βαριά του αναπνοή κι από το μετρημένο χτύπημα των δακτύλων του Σέρλοκ Χολμς

στην άκρη του τραπεζιού. Τότε ο φίλος μου σηκώθηκε και άνοιξε την πόρτα.

«Φύγε!» είπε.

«Πώς, κύριε! Να 'στε ευλογημένος!»

«Όχι άλλες κουβέντες. Φύγε!»

Και δεν χρειάστηκαν περισσότερες κουβέντες. Ακούστηκε ένα ποδοβολητό και θόρυβος από τις σκάλες, το χτύπημα της πόρτας και μετά ποδοβολητό από τον δρόμο.

«Τελικά, Γουάτσον», είπε ο Χολμς απλώνοντας το χέρι για να πιάσει την πήλινη πίπα του, «δεν πληρώνομαι από την αστυνομία για να καλύπτω τις ανικανότητές τους. Αν ο Χόρνερ κινδύνευε, θα ήταν διαφορετικό το θέμα· όμως αυτός ο τύπος δεν θα εμφανιστεί απέναντί του, και η υπόθεση θα καταρρεύσει. Υποθέτω πως μετριάζω ένα αδίκημα, όμως είναι εξίσου πιθανό πως σώζω μια ψυχή. Ο τύπος αυτός δεν θα σφάλει ξανά· είναι τόσο τρομερά φοβισμένος. Στείλ' τον στη φυλακή τώρα, και θα τον κάνεις εγκληματία για μια ζωή. Επιπλέον, είναι η περίοδος της συγχώρεσης. Η τύχη έφερε στον δρόμο μας ένα πολύ ιδιαίτερο πρόβλημα, και η λύση αποτελεί και την ανταμοιβή μου. Αν έχεις την καλοσύνη να χτυπήσεις το κουδούνι, γιατρέ, θα αρχίσουμε μια ακόμη έρευνα, στην οποία, επίσης ένα πουλί θα αποτελέσει το βασικό στοιχείο».

Η κορδέλα με τις βούλες

Ρίχνοντας μια ματιά στις σημειώσεις μου των εβδομήντα και κάτι υποθέσεων στις οποίες είχα μελετήσει τις μεθόδους του φίλου μου του Σέρλοκ Χολμς, κατά τη διάρκεια των τελευταίων οκτώ χρόνων, βρίσκω πολλές τραγικές, ορισμένες κωμικές, έναν μεγάλο αριθμό απλά παράξενων, ωστόσο καμία κοινότοπη. Κι αυτό επειδή, καθώς εργαζόταν περισσότερο από αγάπη για την τέχνη του παρά επιδιώκοντας να πλουτίσει, αρνιόταν να σχετιστεί με οποιαδήποτε έρευνα δεν έτεινε προς το ασυνήθιστο, ή ακόμη και το εξωπραγματικό. Από όλες αυτές τις διάφορες υποθέσεις, ωστόσο, δεν θυμάμαι κάποια που να παρουσίασε πιο περίεργα χαρακτηριστικά από εκείνη που σχετιζόταν με την πασίγνωστη οικογένεια του Σάρεϊ, τους Ρόιλोटς του Στόουκ Μόραν. Τα συγκεκριμένα γεγονότα συνέβησαν τις πρώτες ημέρες της γνωριμίας μου με τον Χολμς, όταν ήμασταν συγκάτοικοι ως εργένηδες στην οδό Μπέικερ. Ύπήρχε δυνατότητα να τα είχα καταγράψει παλαιότερα, ωστόσο είχα δώσει υπόσχεση εχεμύθειας την περίοδο εκείνη, από την οποία ελευθερώθηκα κατά τη διάρκεια του περασμένου μήνα λόγω του πρόωρου θανάτου της κυρίας στην οποία είχα δώσει την υπόσχεση. Είναι ίσως εξίσου καλό πως τα γεγονότα θα έρθουν στο φως τώρα, γιατί γνωρίζω πως υπάρχουν ευρύτατα διαδεδομένες φήμες σχετικά με τον θάνατο του δρα Γκρίμσμπι Ρόιλोट που κάνουν το ζήτημα ακόμη πιο τρομερό απ' όσο η αλήθεια.

Ήταν αρχές Απρίλη του έτους '83 όταν ξύπνησα ένα πρωί για να βρω τον Σέρλοκ Χολμς να στέκεται, ντυμένος, στο πλάι

του κρεβατιού μου. Ξυπνούσε αργά, κατά κανόνα, και καθώς το ρολόι στο ράφι του τζακιού μου έδειξε πως ήταν μόλις επτά παρά τέταρτο, ανοιγόκλεισα τα μάτια μου προς το μέρος του με κάποια έκπληξη, και ίσως μια μικρή αγανάκτηση, γιατί ήμουν κι ο ίδιος τακτικός στις συνήθειές μου».

«Συγγνώμη που σε ξύπνησα, Γουάτσον», είπε, «αλλά συνέβη το συνηθισμένο πράγμα αυτό το πρωί. Ξύπνησαν την κυρία Χάντζον, εκείνη εμένα και εγώ εσένα.

«Τι τρέχει, λοιπόν, έπιασε φωτιά;»

«Όχι· πελάτης. Φαίνεται πως μια νεαρή κυρία έφτασε εξαιρετικά αναστατωμένη και επιμένει να με δει. Περιμένει αυτή τη στιγμή στο καθιστικό. Τώρα, όταν νεαρές κυρίες περιπλανιούνται στη μητρόπολη μια τόσο πρωινή ώρα και σηκώνουν κοιμισμένους ανθρώπους από τα κρεβάτια τους, θεωρώ πως είναι κάτι ιδιαίτερα επείγον αυτό που θέλουν να αναφέρουν. Αν αποδεικνυόταν πως πρόκειται για μια ενδιαφέρουσα υπόθεση, θα ήθελες, είμαι βέβαιος, να την παρακολουθήσεις από το ξεκίνημα. Σκέφτηκα, όπως και να 'χει, πως έπρεπε να σε φωνάξω και να σου δώσω την ευκαιρία».

«Αγαπητέ μου φίλε, δεν θα το έχανα για τίποτα».

Δεν είχα καμία μεγαλύτερη απόλαυση από το να ακολουθώ τον Χολμς στις επαγγελματικές του έρευνες, και να θαυμάζω τα αστραπιαία συμπεράσματά του, τόσο γρήγορα όσο και τα προαισθήματά του, κι ωστόσο πάντοτε εδραιωμένα πάνω σε μια λογική βάση με την οποία ξεδιάλυne τα προβλήματα που του παρουσιάζονταν. Γρήγορα φόρεσα τα ρούχα μου και ήμουν έτοιμος σε λίγα λεπτά να συνοδεύσω τον φίλο μου κάτω στο καθιστικό. Μια κυρία ντυμένη στα μαύρα και με σκούρο βέλο, η οποία καθόταν στο παράθυρο, σηκώθηκε μόλις μπήκαμε.

«Καλή σας ημέρα, κυρία μου», είπε ο Χολμς εύθυμα. «Το όνομά μου είναι Σέρλοκ Χολμς. Από εδώ ο στενός μου φίλος και συνεργάτης δρ Γουάτσον· μπορείτε να μιλήσετε το ίδιο ελεύθερα μπροστά του όσο και σε εμένα. Α! Χαίρομαι που βλέπω πως η κυρία Χάντζον είχε την καλή ιδέα να ανάψει τη φωτιά. Παρα-

καλώ, καθίστε κοντά της, και θα παραγγείλω μια κούπα ζεστό καφέ, γιατί βλέπω πως τρέμετε».

«Δεν είναι το κρύο που με κάνει να τρέμω», είπε η γυναίκα με χαμηλή φωνή, αλλάζοντας τη θέση της όπως της ζητήθηκε.

«Τότε, τι;»

«Είναι ο φόβος, κύριε Χολμς. Τρόμος». Σήκωσε το βέλο της καθώς μίλησε και είδαμε πως βρι-

σκόταν πράγματι σε μια αξιοθρήνητη κατάσταση ταραχής: το πρόσωπό της ήταν τραβηγμένο κι ωχρο, με ανήσυχα, τρομαγμένα μάτια, όπως ενός κυνηγημένου ζώου. Τα χαρακτηριστικά και η φιγούρα της έδειχναν μια γυναίκα στα τριάντα, όμως τα μαλλιά της είχαν γκριζάρει πρόωρα σε κάποια σημεία κι η έκφρασή της ήταν κουρασμένη και καταβεβλημένη. Ο Σέρλοκ Χολμς τής έριξε μια από εκείνες τις γρήγορες ματιές του, που προλάβαιναν να τα δουν όλα.

«Δεν πρέπει να φοβάστε», είπε καθησυχαστικά γέροντας μπροστά και χτυπώντας απαλά το μπράτσο της. «Σύντομα θα έχουμε διευθετήσει την κατάσταση, δεν έχω αμφιβολία. Ήρθατε με το τρένο σήμερα το πρωί, όπως αντιλαμβάνομαι».

«Με γνωρίζετε, τότε;»

«Όχι, όμως παρατηρώ το απόκομμα του εισιτηρίου επιστροφής στην παλάμη του αριστερού γαντιού σας. Θα πρέπει να ξεκινήσατε νωρίς, κι όμως είχατε μια καλή διαδρομή με μια άμαξα, κατά μήκος λασπωμένων δρόμων, πριν φτάσετε στον σταθμό».

Η κυρία τινάχτηκε ξαφνιασμένη απότομα και κοίταξε σαστισμένη τον σύντροφό μου.

«Δεν υπάρχει κανένα μυστήριο, αγαπητή μου κυρία», είπε εκείνος χαμογελώντας. «Το αριστερό μανίκι του πανωφοριού σας είναι πιτσιλισμένο με λάσπη σε τουλάχιστον επτά σημεία. Τα σημάδια είναι φρέσκα. Δεν υπάρχει άλλο μεταφορικό μέσο, εκτός από την άμαξα, που να εκτοξεύει λάσπη με αυτόν τον τρόπο, και μόνο όταν κάθεται στην αριστερή μεριά του οδηγού».

«Όποια κι αν είναι η λογική σας, έχετε απόλυτο δίκιο», είπε εκείνη. «Ξεκίνησα από το σπίτι πριν από τις έξι, έφτασα στο Λέδερχεντ στις έξι και είκοσι, και ήρθα με το πρώτο τρένο στο Γουότερλου. Κύριε, δεν μπορώ άλλο να αντέξω αυτή την πίεση! Θα τρελαθώ αν συνεχίσει. Δεν έχω κανέναν να στραφώ, εκτός μόνο από έναν, ο οποίος νοιάζεται για μένα, και εκείνος, ο καημένος, ελάχιστα μπορεί να βοηθήσει. Έμαθα για εσάς, κύριε Χολμς· έμαθα για εσάς από την κυρία Φάριντος, την οποία βοηθήσατε σε στιγμή μεγάλης ανάγκης της. Από εκείνη έμαθα τη διεύθυνσή σας. Ω, κύριε, δεν νομίζετε πως θα μπορούσατε να με βοηθήσετε κι εμένα, τουλάχιστον να ρίξετε λίγο φως στο πυκνό σκοτάδι που με κυκλώνει; Προς το παρόν δεν έχω τη δυνατότητα να σας ανταμείψω για τις υπηρεσίες σας, όμως σε έναν μήνα με έξι εβδομάδες θα είμαι παντρεμένη, και θα ελέγχω το δικό μου εισόδημα, και τότε τουλάχιστον δεν θα με βρείτε αχάριστη».

Ο Χολμς στράφηκε στο γραφείο του και, ξεκλειδώνοντάς το, τράβηξε έξω ένα μικρό ευρετήριο, το οποίο και συμβουλευτήκε.

«Φάριντος», είπε. «Α ναι, θυμάμαι την υπόθεση· είχε να κάνει με μια τιάρα από οπάλια. Νομίζω πως ήταν πριν από σένα Γουάτσον. Μπορώ μόνο να πω, κυρία μου, πως θα χαρώ να αφιερώσω την ίδια φροντίδα στην υπόθεσή σας, όπως έκανα και με τη

φίλη σας. Όσο για την ανταμοιβή μου, το επάγγελμά μου είναι η ανταμοιβή μου· ωστόσο μπορείτε να καλύψετε τα όποια έξοδα υποχρεωθώ να κάνω, τη στιγμή που θα σας βολεύει καλύτερα. Και τώρα, παρακαλώ, πείτε μας οτιδήποτε θα μπορούσε να μας βοηθήσει να σχηματίσουμε μια γνώμη για το ζήτημά σας».

«Αλίμονο!» αποκρίθηκε η επισκέπτριά μας, «το τρομακτικό στην κατάστασή μου βρίσκεται στο γεγονός πως οι φόβοι μου είναι τόσο ασαφείς, και οι υποψίες μου στηρίζονται σε τόσο λίγα στοιχεία, τα οποία πιθανόν να φανούν ασήμαντα σε κάποιον άλλο, ώστε ακόμη κι εκείνος από τον οποίο έχω το δικαίωμα να αναζητήσω βοήθεια και συμβουλή θεωρεί όλα όσα του αναφέρω σχετικά ως τις φαντασιώσεις μια νευρικής γυναίκας. Δεν το λέει καθαρά, όμως μπορώ να το καταλάβω από τις καθησυχαστικές του απαντήσεις και τη ματιά του. Όμως άκουσα, κύριε Χολμς, πως εσείς βλέπετε σε βάθος μέσα στις πολυποίκιλες κακίες της ανθρώπινης καρδιάς. Μπορείτε να με συμβουλευσετε πώς να κινηθώ μέσα στους κινδύνους που με περικυκλώνουν».

«Έχετε την αμέριστη προσοχή μου, κυρία μου».

«Το όνομά μου είναι Χέλεν Στόουνερ, και ζω με τον πατριό μου, ο οποίος είναι ο τελευταίος απόγονος μιας από τις παλαιότερες σαξονικές οικογένειες της Αγγλίας, των Ρόιλोटς του Στόουκ Μόραν, στη δυτική άκρη του Σάρεϊ».

Ο Χολμς κούνησε το κεφάλι του. «Το όνομα μου είναι γνώριμο», είπε.

«Η οικογένεια υπήρξε κάποτε μία από τις πλουσιότερες της Αγγλίας και οι εκτάσεις που κατείχε έφταναν πέρα από τα σύνορα μέσα στο Μπέρκσαϊρ στα βόρεια, και το Χάμπσαϊρ στα δυτικά. Τον προηγούμενο αιώνα, ωστόσο, τέσσερις διαδοχικοί κληρονόμοι αποδείχτηκαν ιδιαίτερα σπάταλοι και η οικογενειακή καταστροφή επισφραγίστηκε με έναν χαρτοπαίκτη τον καιρό της Αντιβασιλείας. Τίποτα δεν απόμεινε εκτός από μερικά στρέμματα γης και το διακοσίων ετών σπίτι, το οποίο είναι κι αυτό υποθηκευμένο. Ο τελευταίος γαιοκτήμονας τελείωσε τη ζωή του εκεί, τη φριχτή ζωή ενός φτωχού αριστοκράτη· αλλά ο μονάκριβος γιος

του, ο πατριός μου, βλέποντας πως έπρεπε να προσαρμοστεί στις νέες συνθήκες, δανείστηκε από έναν συγγενή, γεγονός που του έδωσε τη δυνατότητα να πάρει πτυχίο ιατρικής και να πάει στην Καλκούτα, όπου με τις επαγγελματικές του δεξιότητες και το σθένος του χαρακτήρα του κατάφερε να αποκτήσει φήμη και περιουσία. Σε μια κρίση θυμού, ωστόσο, που οφειλόταν σε μια σειρά μικροκλοπών που είχαν συμβεί στο σπίτι του, ξυλοκόπησε μέχρι θανάτου τον ντόπιο οικονόμο του και μόλις που γλίτωσε τη θανατική καταδίκη. Ωστόσο, καταδικάστηκε σε πολυετή φυλάκιση και στη συνέχεια επέστρεψε στην Αγγλία κακότεροπος και απογοητευμένος.

»Όταν ο δρ Ρόιλοτ βρισκόταν στην Ινδία, παντρεύτηκε τη μητέρα μου, την κυρία Στόουνερ, τη νεαρή χήρα του υποστράτηγου Στόουνερ, του Πυροβολικού της Βεγγάλης. Η αδελφή μου η Τζούλια κι εγώ ήμασταν δίδυμες και μόλις δύο χρόνων όταν η μητέρα μας παντρεύτηκε ξανά. Είχε ένα σημαντικό εισόδημα –τουλάχιστον 1.000 λίρες τον χρόνο–, το οποίο κληροδότησε στον δρα Ρόιλοτ αποκλειστικά, αφού έμενε μαζί του, με την πρόβλεψη πως συγκεκριμένο ετήσιο ποσό θα χορηγούνταν στην καθεμία μας στο ενδεχόμενο του γάμου μας. Λίγο μετά την επιστροφή μας στην Αγγλία η μητέρα μου πέθανε – σκοτώθηκε οκτώ χρόνια πριν σε ένα σιδηροδρομικό δυστύχημα κοντά στο Κρούι. Ο δρ Ρόιλοτ τότε εγκατέλειψε την προσπάθειά του να εδραιωθεί επαγγελματικά στο Λονδίνο και μας πήρε να ζήσουμε μαζί του στο παλιό πατρικό στο Στόουκ Μόραν. Τα χρήματα που είχε αφήσει η μητέρα μου ήταν αρκετά για όλες μας τις ανάγκες, και δεν φαινόταν να υπάρχει κάποιο εμπόδιο στην ευτυχία μας.

»Όμως ο πατριός μας άλλαξε πολύ εκείνο τον καιρό. Αντί να κάνει φίλους και να ανταλλάσσει επισκέψεις με τους γείτονές μας, οι οποίοι αρχικά είχαν καταχαρεί βλέποντας έναν Ρόιλοτ του Στόουκ Μόραν πίσω στην παλιά οικογενειακή οικία, κλείστηκε σπίτι του και σπάνια έβγαινε έξω, ενώ έμπλεκε σε άγριους καβγάδες με όποιον τύχαινε να βρεθεί στον δρόμο του. Η βιαιότατη ιδιосυγκρασία που άγγιζε τα όρια της μανίας ήταν κληρονομική στους άντρες

της οικογένειας, και στην περίπτωση του πατριού μου είχε, πιστεύω, ενταθεί από τη μακρόχρονη παραμονή του στους τροπικούς. Μια σειρά από φρικτούς καβγάδες, δυο από τους οποίους τον έστειλαν στο πταισματοδικείο, τον οδήγησαν τελικά στο να γίνει ο φόβος και ο τρόμος του χωριού, και ο κόσμος έφευγε με το που τον έβλεπε, γιατί είναι άνθρωπος με ασύλληπτη δύναμη και εντελώς ανεξέλεγκτος στον θυμό του.

»Την περασμένη βδομάδα πέταξε τον ντόπιο σιδερά πάνω από το στηθαίο μέσα στο ποτάμι, και μονάχα δίνοντας όλες μου τις οικονομίες κατάφερα να αποφυγώ άλλη μια δημόσια διαπόμπευση. Δεν έχει καθόλου φίλους εκτός από τους περιπλανώμενους τσιγγάνους και τους δίνει άδεια να κατασκηνώνουν στα λίγα στρέμματα με τις βατομουριές που αποτελούν περιουσία της οικογένειας και δέχεται σε αντάλλαγμα τη φιλοξενία στις σκηνές τους, τριγυρνώντας μαζί τους για ολόκληρες βδομάδες. Έχει επίσης ένα πάθος για τα ζώα της Ινδίας, τα οποία του έστειλε κάποιος που αλληλογραφούσε μαζί

του, και έχει αυτή τη στιγμή έναν γατόπαρδο και έναν μπαμπούινο, που περιφέρονται ελεύθερα στα κτήματά του και τρομοκρατούν τους χωρικούς σχεδόν περισσότερο από το αφεντικό τους.

»Καταλαβαίνετε απ' ό,τι λέω πως η καημένη η αδελφή μου η Τζούλια κι εγώ δεν είχαμε και μεγάλες χαρές στη ζωή μας. Κα-

νένας υπηρέτης δεν έμενε κοντά μας και για πολύ καιρό κάναμε όλες τις δουλειές του σπιτιού. Μόλις τριάντα χρόνων ήταν όταν πέθανε, κι όμως τα μαλλιά της είχαν ήδη αρχίσει να ασπρίζουν, όπως και τα δικά μου».

«Η αδελφή σας είναι νεκρή, λοιπόν;»

«Πέθανε μόλις πριν από δυο χρόνια, και για τον θάνατό της θέλω να σας μιλήσω. Αντιλαμβάνεστε πως, ζώντας τη ζωή που σας περιέγραψα, δύσκολα μπορούσαμε να συναντήσουμε κάποιον της ηλικίας μας και της θέσης μας. Είχαμε, ωστόσο, μια θεία, την ανύπαντρη αδελφή της μητέρας μας, τη δεσποινίδα Ονόρια Γουεστφείλ, η οποία ζει κοντά στο Χάρουου και μας επιτρεπόταν κατά καιρούς να την επισκεπτόμαστε για μικρά διαστήματα στην οικία της. Η Τζούλια πήγε τα Χριστούγεννα, δυο χρόνια πριν, και συνάντησε εκεί έναν ταγματάρχη των πεζοναυτών σε διαθεσιμότητα, με τον οποίο και αρραβωνιάστηκε. Ο πατριός μου έμαθε για τον αρραβώνα, όταν η αδελφή μου επέστρεψε, και δεν έφερε καμία αντίρρηση στον γάμο· όμως μέσα σε δεκαπέντε μέρες από την ημερομηνία που είχε οριστεί ο γάμος, συνέβη το τρομερό γεγονός που μου στέρησε τη μοναδική μου σύντροφο».

Ο Σέρλοκ Χολμς ακουμπούσε πίσω στην πολυθρόνα του με τα μάτια κλειστά και το κεφάλι βυθισμένο σε ένα μαξιλαράκι, όμως μισάνοιξε τα βλέφαρά του και έριξε μια ματιά στην επισκέπτριά μας.

«Παρακαλώ να είστε ακριβής στις λεπτομέρειες», είπε.

«Μου είναι εύκολο να είμαι, γιατί το γεγονός εκείνης της τρομερής περιόδου έχει χαραχτεί ανεξίτηλα στη μνήμη μου. Το αρχοντικό είναι, όπως έχω ήδη πει, πολύ παλιό και μόνο μια πτέρυγα του κατοικείται πλέον. Τα υπνοδωμάτια σε αυτή την πτέρυγα βρίσκονται στο ισόγειο, τα καθιστικά στον κεντρικό χώρο του κτιρίου. Από αυτά τα υπνοδωμάτια το πρώτο είναι του δρα Ρόιλοτ, το δεύτερο της αδελφής μου και το τρίτο το δικό μου. Δεν υπάρχει επικοινωνία μεταξύ τους, όμως όλα τους βρίσκονται στον ίδιο διάδρομο. Είμαι ξεκάθαρη;»

«Απολύτως».

«Τα παράθυρα των τριών δωματίων βλέπουν στην αυλή. Τη μοιραία νύχτα ο δρ Ρόιλोट είχε πάει στο δωμάτιό του νωρίς, αν και ξέραμε πως δεν είχε αποσυρθεί για να αναπαυθεί, γιατί η αδελφή μου είχε πρόβλημα με τη μυρωδιά των δυνατών ινδικών πούρων που είχε συνήθεια να καπνίζει. Άφησε το δωμάτιό της, λοιπόν, και ήρθε στο δικό μου, όπου καθίσαμε για κάποια ώρα κουβεντιάζοντας για τον επερχόμενο γάμο της. Στις έντεκα η ώρα σηκώθηκε για να φύγει, όμως στάθηκε στην πόρτα και κοίταξε πίσω.

»«Πες μου, Χέλεν», είπε, «άκουσες ποτέ κάποιον να σφυρίζει μέσα στη νύχτα;»

»«Ποτέ», είπα εγώ.

»«Υποθέτω πως δεν θα ήταν δυνατόν να σφυρίζεις εσύ στον ύπνο σου;»

»«Βεβαίως όχι. Μα γιατί;»»

»«Επειδή τα τελευταία βράδια πάντα ακούω, κατά τις τρεις το πρωί, ένα χαμηλό, καθαρό σφύριγμα. Κοιμάμαι ελαφριά και με ξυπνάει. Δεν μπορώ να ξεχωρίσω από πού έρχεται, ίσως από το άλλο δωμάτιο, ίσως από την αυλή. Σκέφτηκα να σε ρωτήσω μήπως και το είχες ακούσει».

»«Όχι, δεν το άκουσα. Θα πρέπει να είναι εκείνοι οι τσιγγάνοι στη φυτεία».

»«Πολύ πιθανό. Κι όμως, αν ήταν στην αυλή, απορώ πώς δεν το άκουσες κι εσύ».

»«Α, μα κοιμάμαι πιο βαριά από σένα».

»«Καλώς, δεν έχει και ιδιαίτερη σημασία, όπως και να 'ναι». Μου χαμογέλασε, έκλεισε την πόρτα μου και μερικές στιγμές αργότερα άκουσα το κλειδί της να γυρίζει στην κλειδαριά».

«Αλήθεια», είπε ο Χολμς. «Συνηθίζατε να κλειδώνετε τη νύχτα;»

«Πάντοτε».

«Και γιατί;»

«Πιστεύω πως σας ανέφερα ότι ο γιατρός κρατά έναν γατόπαρδο και έναν μπαμπούινο. Δεν νιώθαμε ασφάλεια, αν δεν ήταν κλειδωμένες οι πόρτες μας».

«Κατανοητό. Παρακαλώ, συνεχίστε την αφήγησή σας».

«Δεν μπορούσα να κοιμηθώ εκείνη τη νύχτα. Ένα απροσδιόριστο συναίσθημα επικείμενης συμφοράς με πλάκωνε. Η αδελφή μου κι εγώ, θα θυμάστε, ήμασταν δίδυμες, και γνωρίζετε πόσο περίπλοκοι είναι οι δεσμοί που ενώνουν δυο ψυχές οι οποίες έχουν τόσο στενή συγγένεια. Επρόκειτο για μια άγρια νύχτα. Ο άνεμος σφύριζε απέξω και η βροχή χτυπούσε πάνω στα παράθυρα. Ξαφνικά, μέσα σε όλη την ταραχή της θύελλας, ακούστηκε η κραυγή μιας τρομοκρατημένης γυναίκας. Ήξερα πως ήταν η φωνή της αδελφής μου. Πετάχτηκα από το κρεβάτι μου, τύλιξα μια εσάρπα γύρω μου κι όρμησα στον διάδρομο. Καθώς άνοιξα την πόρτα, μου φάνηκε πως άκουσα ένα χαμηλό σφύριγμα, όπως ακριβώς είχε περιγράψει η αδελφή μου, και μερικές στιγμές αργότερα άκουσα έναν δυνατό ήχο, σαν να είχε πέσει κάποιο βαρύ μεταλλικό αντικείμενο. Καθώς έτρεξα στον διάδρομο, η πόρτα της αδελφής μου ήταν ξεκλειδωτή και ανοιγόκλεινε αργά πάνω στους μεντεσέδες της. Την κοίταξα με φρίκη, καθώς δεν ήξερα

τι θα ξεπρόβαλλε από εκεί μέσα. Στο φως της λάμπας του διαδρόμου είδα την αδελφή μου να εμφανίζεται στο άνοιγμα, με το πρόσωπό της πανιασμένο από τρόμο, τα χέρια της να ψάχνουν ψηλαφιστά για βοήθεια, όλη της η μορφή να παραπαίει μπροστά και πίσω σαν να ήταν μεθυσμένη. Έτρεξα κοντά της κι έβαλα τα χέρια μου γύρω της, όμως εκείνη τη στιγμή τα γόνατά της υποχώρησαν κι έπεσε στο πάτωμα. Βογκούσε σαν να ένιωθε φοβερό πόνο και τα άκρα της είχαν συσπαστεί φριχτά. Στην αρχή σκέφτηκα πως δεν με είχε αναγνωρίσει, όμως καθώς έγειρα πάνω της, ξαφνικά ούρλιαξε με φωνή που ποτέ μου δεν θα ξεχάσω “Ω, Θεέ μου, Χέλεν! Ήταν η κορδέλα! Η κορδέλα με τις βούλες!”. Ήθελε να πει και κάτι άλλο και έδειξε με το δάκτυλό της στον αέρα προς τη μεριά του δωματίου του γιατρού, όμως ένας νέος σπασμός την έπιασε και έπνιξε τα λόγια της. Όρμησα έξω φωνάζοντας δυνατά τον πατριό μου και τον συνάντησα να έρχεται βιαστικά από το δωμάτιό του με τη ρόμπα του. Όταν έφτασε στο πλευρό της αδελφής μου, εκείνη ήταν αναίσθητη και, παρότι της έριξε μπράντι μέσα στον λαιμό και έστειλε να φέρουν γιατρό από το χωριό, όλες οι προσπάθειες απέβησαν μάταιες, γιατί εκείνη έσβησε αργά και πέθανε χωρίς να ανακτήσει τις αισθήσεις της. Αυτό ήταν το φριχτό τέλος της αγαπημένης μου αδελφής».

«Μια στιγμή», είπε ο Χολμς, «είστε σίγουρη σχετικά με το σφύριγμα και τον μεταλλικό θόρυβο; Θα παίρνατε όρκο;»

«Αυτό με ρώτησε και ο ειδικός ανακριτής της επαρχίας κατά την έρευνά του. Έχω την έντονη εντύπωση πως το άκουσα, ωστόσο, μέσα στον σαματά της θύελλας και τους θορύβους του παλιού σπιτιού, μπορεί να έκανα λάθος».

«Ήταν ντυμένη η αδελφή σας;»

«Όχι, φορούσε το νυχτικό της. Στο δεξί της χέρι βρέθηκε ένα καμένο σπίρτο και στο αριστερό της ένα σπιρτόκουτο».

«Δείχνοντας πως είχε ανάψει ένα και κοίταξε γύρω της όταν προέκυψε ο κίνδυνος. Είναι σημαντικό. Και σε ποια συμπεράσματα κατέληξε ο ειδικός ανακριτής;»

«Εξέτασε την υπόθεση πολύ προσεκτικά, γιατί η συμπεριφο-

ρά του δρα Ρόιλοτ ήταν γνωστή από καιρό στην περιοχή, όμως δεν ήταν σε θέση να βρει κάποια ικανοποιητική αιτία θανάτου. Η μαρτυρία μου έδειξε πως η πόρτα ήταν κλειδωμένη από την εσωτερική πλευρά και πως τα παράθυρα ήταν κλεισμένα από παλιομοδίτικα παντζούρια με πλατιές μεταλλικές ράβδους, τα οποία στερεώνονταν κάθε βράδυ. Οι τοίχοι ελέγχθηκαν με προσοχή κι αποδείχτηκε πως ήταν απολύτως συμπαγείς παντού· το πάτωμα επίσης εξετάστηκε ενδελεχώς, με το ίδιο αποτέλεσμα. Η καμινάδα είναι φαρδιά, όμως είναι ασφαλισμένη από τέσσερις μεγάλες μπάρες. Είναι βέβαιο, επομένως, πως η αδελφή μου ήταν εντελώς μόνη όταν βρήκε το τέλος της. Επιπλέον, δεν υπήρχαν ίχνη βίας πάνω της».

«Είπαν κάτι για δηλητήριο;»

«Οι γιατροί την εξέτασαν και γι' αυτό, όμως χωρίς επιτυχία».

«Από τι νομίζετε πως πέθανε η ατυχής κυρία, τότε;»

«Είμαι πεπεισμένη πως πέθανε καθαρά από φόβο και νευρικό κλονισμό, αν και δεν μπορώ να σκεφτώ τι ήταν αυτό που τη φόβισε».

«Βρίσκονταν οι τσιγγάνοι στο κτήμα εκείνη τη στιγμή;»

«Μάλιστα, είναι σχεδόν πάντοτε μερικοί εκεί».

«Α, και τι συμπεράνατε από εκείνη την αναφορά στην κορδέλα, την κορδέλα με τις βούλες;»

«Μερικές φορές σκέφτηκα πως ήταν απλά οι ασυναρτησίες του παραληρήματος, κάποιες άλλες πως ίσως να αναφερόταν σε κάποια ομάδα ανθρώπων, ίσως στους ίδιους τους τσιγγάνους στο κτήμα. Δεν γνωρίζω αν τα μαντίλια με βούλες που τόσο πολλοί από εκείνους φορούν γύρω από τα κεφάλια τους ίσως να ενέπνευσαν τα παράξενα λόγια που χρησιμοποίησε».

Ο Χολμς κούνησε το κεφάλι όπως κάποιος άνθρωπος που δεν έχει ακόμα ικανοποιηθεί.

«Πρόκειται για πολύ μεγάλο μυστήριο», είπε· «παρακαλώ, συνεχίστε με την αφήγησή σας».

«Δυο χρόνια έχουν περάσει από τότε και η ζωή μου ήταν μέχρι πρόσφατα πιο μοναχική από ποτέ. Έναν μήνα πριν, ωστόσο, ένας

αγαπημένος φίλος, τον οποίο γνωρίζω εδώ και πολλά χρόνια, μου έκανε την τιμή να ζητήσει το χέρι μου. Το όνομά του είναι Άρμιταζ, Πέρσι Άρμιταζ – ο δεύτερος γιος του κυρίου Άρμιταζ, του Κρέιν Γουότερ, κοντά στο Ρέντιγκ. Ο πατριός μου δεν έφερε καμία αντίρρηση για τον γάμο και πρόκειται να παντρευτούμε μέσα στην άνοιξη. Πριν από δύο ημέρες ξεκίνησαν κάποιες επισκευές στη δυτική πτέρυγα του κτιρίου, και ο τοίχος του υπνοδωματίου μου τρύπησε, με αποτέλεσμα να χρειαστεί να μετακομίσω στο δωμάτιο όπου πέθανε η αδελφή μου και να κοιμηθώ στο κρεβάτι που κοιμόταν. Φανταστείτε, λοιπόν, πόσο τρόμαξα όταν χθες τη νύχτα, καθώς ήμουν ξαπλωμένη και σκεπτόμουν την τρομερή της μοίρα, ξαφνικά άκουσα μέσα στη σιγαλιά της νύχτας το χαμηλό σφύριγμα που είχε αποτελέσει τον προάγγελο του θανάτου της. Τινάχτηκα πάνω κι άναψα τη λάμπα, όμως τίποτα δεν φαινόταν στο δωμάτιο. Ήμουν υπερβολικά ταραγμένη για να πέσω και πάλι στο κρεβάτι, οπότε ντύθηκα, και μόλις ξημέρωσε, κατηφόρισα, πήρα μία άμαξα από το πανδοχείο Κράουν, το οποίο είναι απέναντι, και πήγα στο Λέδερχεντ, απ' όπου ήρθα σήμερα με μοναδικό σκοπό να σας συναντήσω και να ζητήσω τη συμβουλή σας».

«Πράξατε σοφά», είπε ο φίλος μου. «Όμως, μου τα είπατε όλα;»

«Μάλιστα, όλα».

«Δεσποινίς Ρόιλοτ, δεν μου τα είπατε. Καλύπτετε τον πατριό σας».

«Μα τι εννοείτε;»

Αντί για απάντηση, ο Χολμς έσπρωξε πίσω το βολάν της μαύρης δαντέλας που στόλιζε το χέρι που ακουμπούσε στο γόνατο της επισκέπτριάς μας. Πέντε μικρές μελανές κηλίδες, τα σημάδια τεσσάρων δακτύλων και ενός αντίχειρα, ήταν αποτυπωμένα πάνω στον λευκό καρπό.

«Είχατε κακή μεταχείριση», είπε ο Χολμς.

Η κυρία κοκκίνισε πολύ και κάλυψε τον τραυματισμένο καρπό της. «Είναι ένας σκληρός άνθρωπος», είπε, «και ίσως μάλιστα να μην αντιλαμβάνεται την ίδια του τη δύναμη».

Υπήρξε μια μακρά σιωπή, κατά τη διάρκεια της οποίας ο Χολμς στήριξε το σαγόνι του στα χέρια του και κοίταξε τη φωτιά που τριζοβολούσε.

«Πρόκειται για μια σκοτεινή υπόθεση», είπε τελικά. «Υπάρχουν χίλιες λεπτομέρειες τις οποίες θα επιθυμούσα να μάθω πριν αποφασίσω για το τι πρέπει να γίνει. Ωστόσο δεν έχουμε στιγμή για χάσιμο. Αν ερχόμασταν στο Στόουκ Μόραν σήμερα, θα υπήρχε περίπτωση να δούμε εκείνα τα δωμάτια χωρίς να το γνωρίζει ο πατριός σας;»

«Είπε πως θα πήγαινε στην πόλη σήμερα για μερικές πολύ σημαντικές υποθέσεις. Είναι πιθανόν πως θα απουσιάζει όλη μέρα, και πως δεν θα υπάρξει τίποτα που να σας ενοχλήσει. Έχουμε μια οικονόμο, όμως είναι γριά και ανόητη και θα μπορούσα άνετα να την απομακρύνω».

«Έξοχα. Δεν έχεις αντίρρηση σε αυτό το ταξίδι, Γουάτσον;»

«Καμία».

«Τότε θα έρθουμε και οι δυο. Τι θα κάνετε εσείς;»

«Έχω ένα δυο πράγματα που θα ήθελα να κάνω, τώρα που είμαι στην πόλη. Όμως θα επιστρέψω με το τρένο των δώδεκα, έτσι ώστε να είμαι εκεί εγκαίρως για τον ερχομό σας».

«Και μπορείτε να μας περιμένετε νωρίς το απόγευμα. Έχω κι ο ίδιος κάποια επαγγελματικά ζητήματα να φροντίσω. Δεν θα περιμένετε να πάρετε και πρωινό;»

«Όχι, πρέπει να φύγω. Η καρδιά μου αλάφρωσε ήδη αφού σας εμπιστεύτηκα το πρόβλημά μου. Θα περιμένω να σας δω ξανά το απόγευμα». Έριξε το σκούρο μαύρο βέλο της πάνω από το πρόσωπό της και βγήκε από το δωμάτιο.

«Και τι σκέφτεσαι για όλα αυτά, Γουάτσον;» ρώτησε ο Σέρλοκ Χολμς γέροντας πίσω στην πολυθρόνα του.

«Μου φαίνεται πως πρόκειται για μια πολύ σκοτεινή και δυσόιωνη ιστορία».

«Σκοτεινή και δυσόιωνη αρκετά».

«Ωστόσο, αν η κυρία έχει δίκιο λέγοντας πως οι τοίχοι και το πάτωμα είναι συμπαγή, και πως η πόρτα, το παράθυρο και η

καμινάδα είναι αδιαπέραστα, τότε η αδελφή της θα πρέπει να ήταν σίγουρα μόνη όταν επήλθε ο μυστηριώδης θάνατός της».

«Τι γίνεται, τότε, με τα νυχτερινά σφυρίγματα, και με τα πολύ παράξενα λόγια της ετοιμοθάνατης γυναίκας;»

«Δεν μπορώ να σκεφτώ».

«Όταν συνδυάζεις τις υποψίες σφυριγμάτων τη νύχτα, την παρουσία μιας ομάδας τσιγγάνων οι οποίοι έχουν στενές σχέσεις με τον γέρο γιατρό, το γεγονός πως έχουμε κάθε λόγο να πιστεύουμε πως ο γιατρός έχει μάλλον συμφέρον να αποτρέψει τον γάμο της προγονής του, την αναφορά της ετοιμοθάνατης σε μία κορδέλα και, τέλος, το γεγονός πως η δεσποινίς Χέλεν Στόουνερ άκουσε έναν μεταλλικό ήχο, ο οποίος θα μπορούσε να έχει προκληθεί από μια από τις μεταλλικές μπάρες που ασφάλιζαν τα παντζούρια καθώς έμπαινε στη θέση της, πιστεύω πως υπάρχει αρκετό περιθώριο να σκεφτείς πως το μυστήριο ίσως να διασαφηνησθεί μέσα σε αυτό το πλαίσιο».

«Όμως, τότε, τι έκαναν οι τσιγγάνοι;»

«Αδυνατώ να φανταστώ».

«Βλέπω αρκετές ενστάσεις σε κάθε τέτοια θεωρία».

«Το ίδιο και εγώ. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο θα πάμε στο Στόουκ Μόραν σήμερα. Θέλω να δω αν οι ενστάσεις είναι βάσιμες ή αν είναι δυνατόν να εξηγηθούν. Μα τι στο καλό!»

Η κραυγή είχε ξεφύγει από τον σύντροφό μου λόγω του ότι η πόρτα μας ξαφνικά είχε ανοίξει ορμητικά και ένας θεόρατος άντρας στεκόταν κάτω από την κάσα. Το κοστούμι του ήταν ένας περίεργος συνδυασμός επαγγελματικής και αγροτικής ενδυμασίας, καθώς αποτελούνταν από ένα μαύρο ψηλό καπέλο, μια μακριά ρεντιγκότα και ένα ζευγάρι ψηλές γκέτες, με ένα κυνηγετικό μαστίγιο να κρέμεται από το χέρι του. Ήταν τόσο ψηλός, που το καπέλο στην πραγματικότητα έξιχνε το δοκάρι της πόρτας, και τόσο ογκώδης, που η φιγούρα του έμοιαζε να χωράει με δυσκολία στην κάσα. Ένα φαρδύ πρόσωπο, χαρακωμένο από χιλιάδες ρυτίδες, ηλιοκαμένο και σημαδεμένο από κάθε ανήθικο πάθος, στράφηκε από τον έναν μας στον άλλο, ενώ τα βαθιά, γε-

Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς

μάτα χολή μάτια του και η λεπτή, ξερακιανή μύτη τον έκαναν να μοιάζει με ένα αγριεμένο γέριχο όρνεο.

«Ποιος από εσάς είναι ο Χολμς;» ρώτησε.

«Αυτό είναι το όνομά μου, κύριε· όμως έχετε πλεονέκτημα απέναντί μου», είπε ο σύντροφός μου ήρεμα.

«Είμαι ο δρ Γκρίμσμιπ Ρόιλοτ, του Στόουκ Μόραν».

«Μάλιστα, γιατρέ», είπε ο Χολμς ψυχρά. «Παρακαλώ, καθίστε».

«Δεν θα κάνω τίποτα τέτοιο. Η προγονή μου ήταν εδώ. Την ακολούθησα. Τι σας έλεγε;»

«Κάνει λίγο κρύο αυτή την εποχή», είπε ο Χολμς.

«Τι σας έλεγε;» ούρλιαξε ο γέρος έξαλλος.

«Όμως άκουσα πως η σοδειά κρόκου αναμένεται καλή», εξακολούθησε ο σύντροφός μου ατάραχα.

«Χα! Με αγνοείτε;» είπε ο νέος μας επισκέπτης κάνοντας ένα βήμα μπροστά και κουνώντας το μαστίγιό του. «Σε γνωρίζω, παλιότομαρο! Έχω ακούσει για σένα παλιότερα. Είσαι ο Χολμς, ο ανακατωσούρης».

Ο φίλος μου χαμογέλασε.

«Ο Χολμς, ο πολυπράγμων!»

Το χαμόγελό του έγινε πιο πλατύ.

«Ο Χολμς, ο άνθρωπος της Σκότλαντ Γιαρντ!»

Ο Χολμς γέλασε με την καρδιά του. «Τα λόγια σας είναι πολύ διασκεδαστικά», είπε. «Όταν βγείτε έξω, κλείστε την πόρτα, γιατί έχει δυνατό ρεύμα».

«Θα φύγω όταν πω αυτό που θέλω. Μην τολμήσεις να ανακατευτείς στις υποθέσεις μου. Ξέρω πως η δεσποινίς Στόουνερ ήταν εδώ! Την ακολούθησα! Και είμαι ένας επικίνδυνος αντίπαλος όταν τα βάζεις μαζί μου! Δες εδώ!» Κινήθηκε βιαστικά μπροστά, άρπαξε τη μασιά και τη λύγισε σε καμπύλη με τα πελώρια ηλιοκαμένα χέρια του.

«Φρόντισε να κρατηθείς μακριά από τα χέρια μου», γρύλισε και, πετώντας τη μασιά μέσα στο τζάκι, βγήκε με μεγάλες δρασκελιές από το δωμάτιο.

«Φαίνεται πολύ συμπαθής άνθρωπος», είπε ο Χολμς γελώντας. «Δεν είμαι τόσο ογκώδης, όμως αν είχε παραμείνει, ίσως να του είχα δείξει πως η λαβή μου δεν είναι πιο αδύναμη από τη δική του». Καθώς μίλησε, σήκωσε την ατσαλένια μασιά και, με μια απότομη κίνηση, την ίσιωσε και πάλι.

«Φαντάσου πως είχε την αναιδεια να με μπερδεύει με το επίσημο αστυνομικό σώμα! Το γεγονός αυτό δίνει γούστο στην έρευνά μας, ωστόσο, και ελπίζω μόνο πως η μικρή μας φίλη δεν

θα υποφέρει από την απερισκεψία της να επιτρέψει σε αυτό το κτήνος να την ακολουθήσει. Και τώρα, Γουάτσον, θα παραγγείλουμε πρωινό, και κατόπιν θα κάνω έναν περίπατο στο Αστικό Δικαστήριο, όπου ελπίζω να βρω μερικά στοιχεία που θα μας βοηθήσουν στο ζήτημα αυτό».

Ήταν σχεδόν μία, όταν ο Σέρλοκ Χολμς επέστρεψε από την έξοδό του. Κρατούσε στο χέρι του ένα γαλάζιο χαρτί, γεμάτο σημειώσεις και αριθμούς.

«Είδα τη διαθήκη της νεκρής συζύγου», είπε. «Για να καταλάβω την ακριβή της σημασία, αναγκάστηκα να υπολογίσω τις τρέχουσες τιμές των επενδύσεων τις οποίες αφορά. Το συνολικό εισόδημα, το οποίο την περίοδο του θανάτου της συζύγου ήταν κάτι λιγότερο από 1.100 λίρες, είναι πλέον, μετά την πτώση των αγροτικών τιμών, όχι μεγαλύτερο των 750 λιρών. Κάθε κόρη μπορεί να προβάλει αξίωση για εισόδημα 250 λιρών, σε περίπτωση γάμου. Είναι προφανές, λοιπόν, πως αν και τα δυο κορίτσια είχαν παντρευτεί, ο ομορφάντρας θα απέμενε με λίγες δεκάρες, ενώ ακόμη και μια τους να παντρευόταν, θα τον στρίμωχνε σε μεγάλο βαθμό. Η πρωινή μου δουλειά δεν πήγε χαμένη, καθώς απέδειξε πως ο γιατρός έχει πολύ ισχυρά κίνητρα για να εναντιωθεί σε καθετί συναφές. Και τώρα, Γουάτσον, αυτό είναι πολύ σοβαρό για να χασομεράμε, ειδικά αφού ο γέρος έχει επίγνωση πως δείχνουμε ενδιαφέρον για τις υποθέσεις του· οπότε, αν είσαι έτοιμος, θα καλέσουμε μια άμαξα και πάμε στο Γουότερλου. Θα ήμουν εξαιρετικά υποχρεωμένος, αν έβαζες το περίστροφο στην τσέπη σου. Ένα Έλεϊς νούμερο 2 αποτελεί ένα έξοχο επιχείρημα για κυρίουσ που μπορούν να κάνουν κόμπο ατσαλένιες μασιές. Αυτό και μια οδοντόβουρτσα είναι, πιστεύω, όλα όσα χρειαζόμαστε».

Στο Γουότερλου είχαμε την τύχη να προλάβουμε ένα τρένο για το Λέδερχεντ, όπου νοικιάσαμε μια άμαξα στο πανδοχείο του σταθμού και ταξιδέψαμε για επτά με οκτώ χιλιόμετρα μέσα από τους όμορφους εξοχικούς δρόμους του Σάρεϊ. Ήταν μια υπέροχη μέρα, με έναν λαμπερό ήλιο και μερικά σύννεφα στον ουρανό. Τα δέντρα και οι θάμνοι στις άκρες των δρόμων πετούσαν τα

πρώτα τους βλαστάρια, και ο αέρας ήταν πλημμυρισμένος από την απολαυστική ευωδιά της νωπής γης. Για μένα τουλάχιστον υπήρχε αυτή η περιεργη αντίθεση ανάμεσα στη γλυκιά υπόσχεση της άνοιξης και τη δυσσιώνη αποστολή που είχαμε αναλάβει. Ο σύντροφός μου καθόταν μπροστά στην άμαξα, με τα χέρια του σταυρωμένα, το καπέλο τραβηγμένο πάνω από το μάτια του, και το πιγούνι του βυθισμένο στο στήθος του, απορροφημένος από βαθιές σκέψεις. Ξαφνικά, ωστόσο, τινάχτηκε, με χτύπησε στον ώμο και έδειξε προς τα λιβάδια.

«Κοίτα εκεί!» είπε.

Ένα πυκνό δενδρόφυτο άλσος εκτεινόταν σε μια ομαλή πλαγιά, πυκνώνοντας σε ένα δασύλλιο στο ψηλότερο σημείο του. Ανάμεσα από τα κλαδιά ξεπρόβαλλαν τα γκριζα αετώματα και η ψηλή στέγη ενός πολύ παλιού αρχοντικού.

«Το Στόουκ Μόραν;» είπε.

«Μάλιστα, κύριε, αυτό είναι το σπίτι του δρα Γκριμσμπι Ρόιλοτ», σχολίασε ο οδηγός.

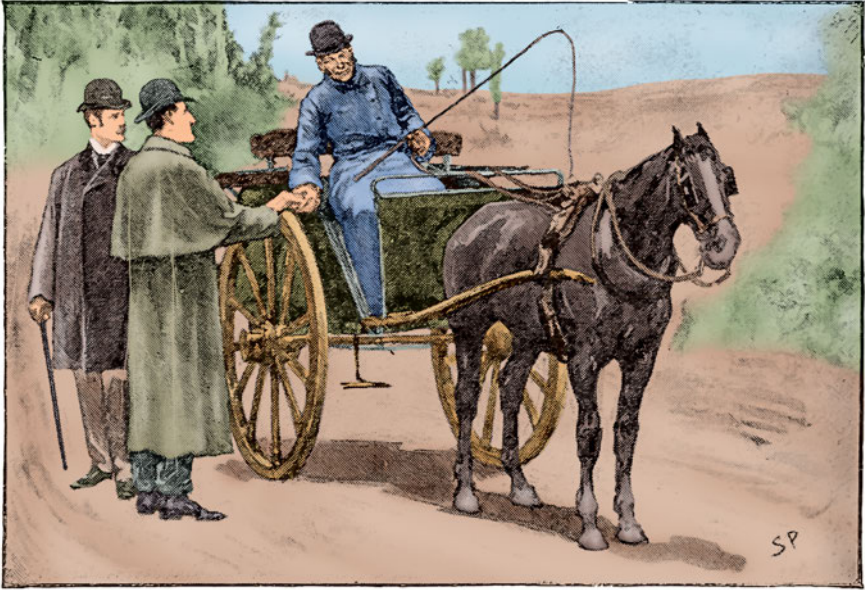
«Γίνονται κάποιες εργασίες εκεί πέρα», είπε ο Χολμς· «εκεί πηγαίνουμε».

«Ορίστε το χωριό», είπε ο οδηγός δείχνοντας μια συστάδα από στέγες σε κάποια απόσταση στα αριστερά· «όμως, αν θέλετε να πάτε στο σπίτι, θα το βρείτε συντομότερα αν περάσετε αυτή την πλαγιά, και προχωρώντας από το μονοπάτι μέσα από τα χωράφια. Ορίστε, εκεί που περπατάει η κυρία».

«Και η κυρία, φαντάζομαι, είναι η δεσποινίς Στόουνερ», παρατήρησε ο Χολμς σκιάζοντας τα μάτια του. «Ναι, πιστεύω πως είναι καλύτερα να κάνουμε όπως προτείνετε».

Κατεβήκαμε, πληρώσαμε και η άμαξα επέστρεψε κροταλίζοντας πίσω στον δρόμο για το Λέδερχεντ.

«Το σκέφτηκα κι αυτό», είπε ο Χολμς καθώς σακφαλώσαμε την πλαγιά, «πως αυτός ο τύπος καλύτερα να νομίζει πως ήρθαμε εδώ ως αρχιτέκτονες, ή για κάποια συγκεκριμένη δουλειά. Αυτό θα σταματήσει το κουτσομπολιό. Καλησπέρα, δεσποινίς Στόουνερ. Βλέπετε πως κρατήσαμε τον λόγο μας».

Η πρωινή μας πελάτισσα είχε τρέξει να μας προϋπαντήσει, και το πρόσωπό της φανέρωνε τη χαρά της. «Σας περίμενα με τόση ανυπομονησία», φώναξε σφίγγοντας θερμά τα χέρια μας. «Όλα εξελίχθηκαν περίφημα. Ο δρ Ρόιλот έχει πάει στην πόλη και είναι απίθανο να είναι πίσω πριν από το βράδυ».

«Είχαμε την ευχαρίστηση να γνωριστούμε με τον γιατρό», είπε ο Χολμς και με λίγα λόγια τής περιέγραψε τι είχε συμβεί. Τα χείλη της δεσποινίδας Στόουνερ άσπρισαν μόλις το άκουσε.

«Για όνομα του Θεού!» φώναξε, «με είχε ακολουθήσει, λοιπόν». «Έτσι δείχνει».

«Είναι τόσο πανούργος, που ποτέ δεν γνωρίζω αν είμαι ασφαλής από εκείνον. Τι θα πει όταν γυρίσει;»

«Θα πρέπει να φυλαχτεί, γιατί ίσως βρει πως υπάρχει κάποιος πιο πανούργος από εκείνον στα ίχνη του. Πρέπει να κλειδωθείτε μέσα και να βρισκεστε μακριά από εκείνον απόψε. Αν είναι βίαιος, θα σας απομακρύνουμε στη θεία σας στο Χάρουου. Τώρα, πρέπει να χρησιμοποιήσουμε όσο το δυνατόν καλύτερα τον χρόνο μας, οπότε, αν έχετε την καλοσύνη, οδηγήστε μας αμέσως στα δωμάτια που πρέπει να εξετάσουμε».

Το κτίριο ήταν από γκρίζα, γεμάτη λειχήνες πέτρα, με ένα ψηλό κεντρικό τμήμα και δυο καμπύλες πτέρυγες, σαν τις δαγκάνες ενός κάβουρα, απλωμένες προς κάθε πλευρά. Σε μια από αυτές τις πτέρυγες τα παράθυρα ήταν σπασμένα και κλεισμένα με ξύλινες σανίδες, ενώ η στέγη είχε εν μέρει καταρρεύσει, μια εικόνα καταστροφής. Το κεντρικό τμήμα βρισκόταν σε λίγο καλύτερη κατάσταση, ωστόσο το δεξί συγκρότημα ήταν σχετικά σύγχρονο, και οι κουρτίνες στα παράθυρα, με τον γαλάζιο καπνό να βγαίνει από τις καμινάδες, έδειχναν πως εκεί έμενε η οικογένεια. Μερικές σκαλωσιές είχαν στερεωθεί πάνω στον ακριανό τοίχο, και η πέτρα είχε τρυπηθεί, όμως δεν υπήρχαν ίχνη εργατών τη στιγμή εκείνη της επίσκεψής μας. Ο Χολμς διέσχισε αργά πάνω και κάτω τον κακοφροντισμένο κήπο και εξέτασε με μεγάλη προσοχή τα εξωτερικά των παραθύρων.

«Αυτό, όπως καταλαβαίνω, ανήκει στο δωμάτιο όπου κοιμόσασταν, το κεντρικό στην αδεληφή σας και το επόμενο πλάι στο κυρίως κτίριο στον θάλαμο του δρα Ρόιλοτ;»

«Ακριβώς. Όμως τώρα κοιμάμαι στο κεντρικό».

«Για όσο γίνονται οι εργασίες, απ' ό,τι καταλαβαίνω. Παρεμπιπτόντως, δεν φαίνεται να υπάρχει κάποια επείγουσα ανάγκη για επιδιορθώσεις σε εκείνον τον ακριανό τοίχο».

«Δεν υπήρχε καμία. Πιστεύω πως ήταν δικαιολογία για να μετακινηθώ από το δωμάτιό μου».

«Α! Αυτό είναι ενδεικτικό. Τώρα, στην άλλη πλευρά αυτής της στενής πτέρυγας περνάει ο διάδρομος από τον οποίο έχει κανείς πρόσβαση σε αυτά τα δωμάτια. Υπάρχουν παράθυρα σε αυτόν, φυσικά;»

«Μάλιστα, όμως πολύ μικρά. Υπερβολικά στενά για να περάσει ο οποιοσδήποτε».

«Καθώς και οι δυο κλειδώσατε τις πόρτες σας εκείνη τη νύχτα, τα δωμάτιά σας ήταν απροσπέλαστα από εκείνη την πλευρά. Τώρα, θα είχατε την καλοσύνη να πάτε στο δωμάτιό σας και να αμπαρώσετε τα παντζούρια;»

Η δεσποινίς Στόουνερ το έκανε, και ο Χολμς, ύστερα από μια

προσεκτική εξέταση μέσα από το ανοιχτό παράθυρο, προσπάθησε με κάθε τρόπο να παραβιάσει το παντζούρι, χωρίς όμως επιτυχία. Δεν υπήρχε κάποια δίοδος για να περάσει ένα μαχαίρι που θα σήκωνε τον σύρτη. Τότε με τον φακό του εξέτασε τους μεντεσέδες, ωστόσο ήταν από ατόφιο σίδηρο, στερεωμένοι γερά μέσα στη συμπαγή λιθοδομή. «Χμ!» είπε ξύνοντας το σαγόνι του με κάποια απορία, «η θεωρία μου παρουσιάζει ορισμένες δυσκολίες. Κανείς δεν θα μπορούσε να περάσει από αυτά τα παντζούρια αν ήταν ασφαλισμένα. Λοιπόν, θα δούμε αν το εσωτερικό ρίχνει κάποιο φως στο ζήτημα».

Μια μικρή πλαϊνή πόρτα οδηγούσε στον ασβεστωμένο διάδρομο στον οποίο έβλεπαν τα τρία υπνοδωμάτια. Ο Χολμς αρνήθηκε να εξετάσει το τρίτο δωμάτιο, έτσι περάσαμε αμέσως στο δεύτερο, εκείνο στο οποίο η δεσποινίς Στόουνερ κοιμόταν πλέον κι όπου η αδελφή της είχε συναντήσει τη μοίρα της. Ήταν ένα μικρό ζεστό δωμάτιο, με χαμηλό ταβάνι και ένα φαρδύ τζάκι, όπως συνηθιζόταν παλιά στα εξοχικά. Μια σιφονιέρα υπήρχε σε μια γωνία, ένα στενό κρεβάτι με λευκά καλύμματα στην άλλη, και μια τουαλέτα στ' αριστερά του παραθύρου. Τα αντικείμενα αυτά, μαζί με δυο μικρές φάθινες καρέκλες, αποτελούσαν την όλη επίπλωση του δωματίου, καθώς κι ένα παχύ χαλί στο κέντρο. Οι σανίδες γύρω και η επένδυση των τοίχων ήταν από καφέ σαρακοφαγωμένη οξιά, τόσο παλιά και ξεθωριασμένη, που ίσως να χρονολογούνταν από την αρχική κατασκευή του σπιτιού. Ο Χολμς έσυρε μια από τις καρέκλες σε μια γωνία και κάθισε σιωπηλός, ενώ τα μάτια του ταξίδεψαν γύρω γύρω και πάνω κάτω, αφομοιώνοντας κάθε λεπτομέρεια του διαμερίσματος.

«Με τι επικοινωνεί το κουδούνι εκείνο;» ρώτησε τελικά δείχνοντας ένα χοντρό κορδόνι κλήσης που κρεμόταν δίπλα στο κρεβάτι, μάλιστα η φούντα του στην πραγματικότητα ακουμπούσε πάνω στο μαξιλάρι.

«Πηγαίνει στο δωμάτιο της οικονόμου».

«Φαίνεται πιο καινούριο από τα υπόλοιπα πράγματα;»

«Ναι, τοποθετήθηκε εκεί περίπου πριν από δυο χρόνια».

«Η αδελφή σας το ζήτησε, να υποθέσω;»

«Όχι, ποτέ δεν την άκουσα να το χρησιμοποιεί. Συνηθίζαμε να παίρνουμε ό,τι θέλαμε μόνες μας».

«Αλήθεια, φάνηκε υπερβολικό να τοποθετηθεί ένα τόσο όμορφο κορδόνι εκεί. Θα με συγχωρήσετε για λίγες στιγμές για όσο θα ερευνήσω το πάτωμα». Ρίχτηκε κάτω με τον φακό του στο χέρι και σύρθηκε γρήγορα μπροστά και πίσω, εξετάζοντας λεπτομερώς τα χωρίσματα μεταξύ των σανίδων. Κατόπιν έκανε το ίδιο με την ξύλινη επένδυση του δωματίου. Τελικά προχώρησε μέχρι το κρεβάτι και το περιεργάστηκε για λίγη ώρα, και στη συνέχεια βάλθηκε να κοιτά προσεκτικά πάνω κάτω τον τοίχο. Στο τέλος πήρε το κορδόνι του κουδουνιού στο χέρι του και το τράβηξε απότομα.

«Μα είναι ψεύτικο», είπε.

«Δεν χτυπάει;»

«Όχι· δεν είναι καν συνδεδεμένο με σύρμα. Είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον. Μπορεί μάλιστα να δει κανείς πως είναι δεμένο σε έναν γάντζο λίγο πιο πάνω από το μικρό άνοιγμα του αεραγωγού».

«Πόσο παράλογο! Δεν το είχα προσέξει πριν».

«Πόσο παράξενο!» μουρμούρισε ο Χολμς τραβώντας το σκοινί. «Υπάρχουν ένα δυο ιδιαίτερα στοιχεία στο συγκεκριμένο δωμάτιο. Για παράδειγμα, πόσο ανόητος θα πρέπει να είναι ένας χτίστης για να ανοίξει έναν αεραγωγό που οδηγεί σε άλλο δωμάτιο, όταν, με τον ίδιο ακριβώς κόπο, θα μπορούσε να τοποθετήσει έναν που να βγαίνει έξω!»

«Κι αυτό επίσης είναι πρόσφατο», είπε η κυρία.

«Έγινε περίπου την ίδια χρονική περίοδο με το κουδούνι;» παρατήρησε ο Χολμς.

«Μάλιστα, έγιναν αρκετές μικρές αλλαγές περίπου τότε».

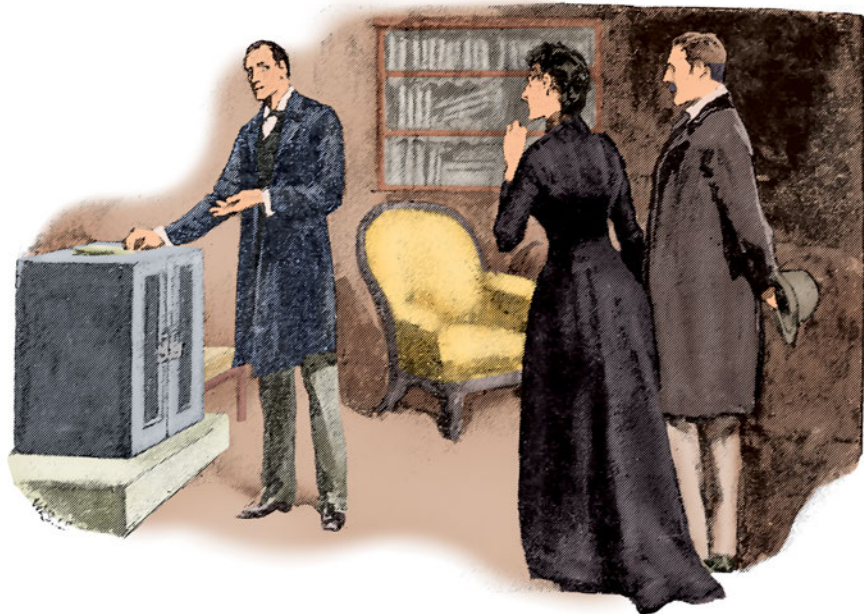
«Δείχνουν πολύ ενδιαφέρουσες – ψεύτικα κουδούνια και αεραγωγοί που δεν αερίζουν. Με την άδειά σας, δεσποινίς Στόουνερ, θα μεταφέρουμε τις έρευνές μας στο εσωτερικό δωμάτιο».

Το δωμάτιο του δρα Γκρίμσμπι Ρόιλοτ ήταν μεγαλύτερο από της προγονής του, ωστόσο εξίσου λιτά επιπλωμένο. Ένα ράντζο,

Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς

ένα μικρό ξύλινο ράφι γεμάτο βιβλία, κυρίως τεχνικής φύσης, μια πολυθρόνα δίπλα στο κρεβάτι, μια απλή ξύλινη καρέκλα πλάι στον τοίχο, ένα στρογγυλό τραπέζι και ένα μεγάλο σιδερένιο χρηματοκιβώτιο αποτελούσαν τα κυρίαρχα αντικείμενα στα οποία έπεφτε το μάτι. Ο Χολμς προχώρησε αργά τριγύρω και εξέτασε καθένα από αυτά με μεγάλο ενδιαφέρον.

«Τι βρίσκεται εδώ;» ρώτησε χτυπώντας το χρηματοκιβώτιο.

«Τα επαγγελματικά έγγραφα του πατριού μου.»

«Α! Έχετε δει το εσωτερικό του δηλαδή;»

«Μόνο μια φορά, μερικά χρόνια πριν. Θυμάμαι πως ήταν γεμάτο έγγραφα.»

«Δεν υπάρχει μια γάτα μέσα, για παράδειγμα;»

«Όχι. Τι περίεργη ιδέα!»

«Λοιπόν, για δείτε!» Ανασήκωσε ένα μικρό πιάτο με γάλα που ήταν πάνω του.

«Όχι· δεν έχουμε γάτα. Όμως υπάρχει ένας γατόπαρδος κι ένας μπαμπούινος.»

«Μα, ναι, φυσικά! Λοιπόν, ένας γατόπαρδος είναι απλά μια

μεγάλη γάτα, ωστόσο ένα πιατάκι με γάλα δεν φαίνεται αρκετό για να ικανοποιήσει τις ανάγκες του, πρέπει να πω. Υπάρχει ένα σημείο που θα ήθελα να ξεκαθαρίσω». Κάθισε ανακούρκουδα μπροστά στην ξύλινη καρέκλα και εξέτασε το κάθισμα με τη μεγαλύτερη προσοχή.

«Σας ευχαριστώ. Το ξεκαθάρισα», είπε καθώς σηκώθηκε βάζοντας τον φακό στην τσέπη του. «Μάλιστα! Ορίστε κάτι ενδιαφέρον!»

Το αντικείμενο που είχε τραβήξει την προσοχή του ήταν ένα μικρό μαστίγιο κρεμασμένο στη μια γωνιά του κρεβατιού. Το μαστίγιο, ωστόσο, ήταν τυλιγμένο και δεμένο έτσι, ώστε να φτιάχνει μια θηλιά.

«Τι συμπεραίνεις από αυτό, Γουάτσον;»

«Πρόκειται για ένα αρκετά συνηθισμένο μαστίγιο. Όμως δεν καταλαβαίνω γιατί θα έπρεπε να δεθεί».

«Δεν είναι ακριβώς τόσο συνηθισμένο, έτσι; Δυστυχώς! Είναι ένας κακός κόσμος, κι όταν ένας έξυπνος άνθρωπος στραφεί στο έγκλημα, είναι ό,τι χειρότερο. Πιστεύω πως είδα αρκετά για την ώρα, δεσποινίς Στόουνερ, και με την άδειά σας θα περπατήσουμε στον κήπο σας».

Ποτέ άλλοτε δεν είχα δει το πρόσωπο του φίλου μου τόσο βλοσυρό ή την έκφρασή του τόσο σκοτεινή όπως ήταν όταν στραφήκαμε μακριά από το σκηνικό της έρευνάς του. Είχαμε περπατήσει αρκετές φορές πάνω και κάτω στον κήπο, χωρίς ούτε η δεσποινίς Στόουνερ ούτε εγώ να θέλουμε να διακόψουμε τις σκέψεις του μέχρι να βγει ο ίδιος από τους συλλογισμούς του.

«Είναι πολύ σημαντικό, δεσποινίς Στόουνερ», είπε, «να ακολουθήσετε πιστά τις οδηγίες μου».

«Και βέβαια θα το κάνω».

«Το ζήτημα είναι πολύ σοβαρό και δεν υπάρχει περιθώριο για δισταγμούς. Εξαρτάται η ζωή σας από τη συμμόρφωσή σας».

«Σας διαβεβαιώνω πως στηρίζομαι πάνω σας».

«Κατ' αρχάς, τόσο ο φίλος μου όσο κι εγώ θα πρέπει να περάσουμε τη νύχτα στο δωμάτιό σας».

Τόσο η δεσποινίς Στόουνερ όσο κι εγώ τον κοιτάξαμε με κατάπληξη.

«Ναι, έτσι πρέπει να γίνει. Αφήστε με να σας εξηγήσω. Πιστεύω πως το πανδοχείο του χωριού βρίσκεται εκεί πέρα».

«Μάλιστα, αυτό είναι το Κράουν».

«Πολύ καλά. Τα παράθυρά σας θα φαίνονται από εκεί;»

«Βεβαίως».

«Πρέπει να κλειστείτε στο δωμάτιό σας, προφασιζόμενη πονοκέφαλο, όταν ο πατριός σας επιστρέψει. Μετά, όταν τον ακούσετε να αποσύρεται για τη νύχτα, πρέπει να ανοίξετε τα παντζούρια του παραθύρου σας, να σηκώσετε το μάνταλο, να αφήσετε τη λάμπα σας εκεί σαν σινιάλο για εμάς, και κατόπιν να αποσυρθείτε ήσυχα στο δωμάτιο που μένατε παίρνοντας ό,τι πιθανόν χρειαστείτε. Δεν έχω αμφιβολία πως, παρά τις επiskeυές, θα τα καταφέρετε εκεί για μια βραδιά».

«Α, σίγουρα, με ευκολία».

«Τα υπόλοιπα θα τα αφήσετε στα χέρια μας».

«Όμως τι θα κάνετε;»

«Θα περάσουμε τη νύχτα μας στο δωμάτιό σας και θα ερευνήσουμε την αιτία του θορύβου που σας ενόχλησε».

«Πιστεύω, κύριε Χολμς, πως έχετε ήδη καταλήξει σε κάτι», είπε η δεσποινίς Στόουνερ ακουμπώντας το χέρι της στο μανίκι του συντρόφου μου.

«Ίσως να έχω».

«Τότε, για όνομα του

Θεού, πείτε μου ποια ήταν η αιτία του θανάτου της αδελφής μου».

«Θα προτιμούσα να έχω σαφέστερες αποδείξεις πριν μιλήσω».

«Μπορείτε τουλάχιστον να μου πείτε αν η δική μου σκέψη είναι σωστή, ότι πέθανε δηλαδή από κάποιον αιφνίδιο φόβο».

«Όχι, δεν το πιστεύω. Θεωρώ πως πιθανότατα υπήρχε μια περισσότερη απτή αιτία. Και τώρα, δεσποινίς Στόουνερ, θα πρέπει να σας αφήσουμε, γιατί αν ο δρ Ρόιλοτ επιστρέψει και μας δει, το ταξίδι μας θα είναι μάταιο. Αντίο, και να είστε γενναία, γιατί αν κάνετε ό,τι σας είπα, τότε μπορείτε να είστε βέβαιη πως σύντομα θα διώξουμε μακριά τους κινδύνους που σας απειλούν».

Ο Σέρλοκ Χολμς κι εγώ δεν δυσκολευτήκαμε να κλείσουμε ένα υπνοδωμάτιο και ένα καθιστικό στο πανδοχείο Κράουν. Ήταν στο δεύτερο πάτωμα και από το παράθυρό μας βλέπαμε καθαρά την πύλη και την κατοικημένη πτέρυγα του αρχοντικού του Στόουκ Μόραν. Το σούρουπο είδαμε τον δρα Γκρίμσμπι Ρόιλοτ να περνά· η θεόρατη φιγούρα του ορθωνόταν απειλητικά δίπλα στη μικρή φιγούρα του νεαρού που τον μετέφερε. Το αγόρι είχε μια μικρή δυσκολία να ανοίξει τις βαριές σιδερένιες πύλες, και ακούσαμε τον άγριο βρυχηθμό της φωνής του γιατρού και είδαμε με πόση οργή κουνούσε τις σφιγμένες του γροθιές προς το μέρος του. Η άμαξα συνέχισε και μερικά λεπτά αργότερα διακρίναμε ένα ξαφνικό φως να ξεπετάγεται ανάμεσα στα δέντρα, καθώς η λάμπα άναψε σε ένα από τα καθιστικά.

«Ξέρεις, Γουάτσον», είπε ο Χολμς καθώς καθόμασταν παρέα στο σκοτάδι που έπεφτε, «έχω πράγματι κάποιους ενδοιασμούς σχετικά με το να σε πάρω μαζί μου απόψε. Είναι αρκετά επικίνδυνο».

«Μπορώ να βοηθήσω;»

«Η παρουσία σου ίσως αποδειχτεί ανεκτίμητη».

«Τότε ασφαλώς θα έρθω».

«Πολύ ευγενικό εκ μέρους σου».

«Μιλάς για κίνδυνο. Προφανώς διέκρινες περισσότερα στοιχεία σε εκείνα τα δωμάτια από όσα ήταν εμφανή σε μένα.»

«Όχι, όμως φαντάζομαι πως ενδεχομένως συμπέρανα κάτι περισσότερο. Έχω την εντύπωση πως είδες όλα όσα είδα.»

«Δεν είδα τίποτα αξιοσημείωτο εκτός από το κορδόνι, όμως ο σκοπός της ύπαρξής του παραδέχομαι πως ξεπερνά τη φαντασία μου.»

«Είδες και τον αεραγωγό, ωστόσο;»

«Ναι, όμως δεν νομίζω πως είναι ένα τόσο ασυνήθιστο πράγμα το να έχεις ένα μικρό άνοιγμα μεταξύ δυο δωματίων. Ήταν τόσο μικρός, που ακόμη κι ένα ποντίκι θα δυσκολευόταν να περάσει.»

«Ήξερα πως θα βρίσκαμε έναν αεραγωγό πριν ακόμα φτάσουμε στο Στόουκ Μόραν.»

«Αγαπητέ μου Χολμς!»

«Ναι, το ήξερα. Θυμάσαι στην αφήγησή της που είπε ότι η αδελφή της μύριζε το πούρο του δρα Ρόιλोट. Αυτό, φυσικά, υποδείκνυε πως έπρεπε να υπάρχει κάποια επικοινωνία μεταξύ των δυο δωματίων. Θα ήταν μονάχα μια μικρή επικοινωνία, ειδάλλως θα είχε αναφερθεί κατά την ανακριτική διαδικασία. Συμπέρανα έναν αεραγωγό.»

«Όμως τι κακό θα μπορούσε να υπάρχει σ' αυτό;»

«Λοιπόν, υπάρχει τουλάχιστον μια περίεργη σύμπτωση ημερομηνιών. Ένας αεραγωγός ανοίγεται, ένα κορδόνι κρεμιέται, και μια κυρία που κοιμάται στο κρεβάτι πεθαίνει. Δεν σου φαίνεται κάπως περίεργο;»

«Αδυνατώ ακόμα να δω κάποια σύνδεση.»

«Παρατήρησες κάτι πολύ περίεργο σχετικά με το κρεβάτι;»

«Όχι.»

«Ήταν στερεωμένο στο πάτωμα. Είδες ποτέ σου ένα καρφωμένο κρεβάτι στο παρελθόν;»

«Δεν μπορώ να πω ότι έχω δει.»

«Η κυρία δεν μπορούσε να μετακινήσει το κρεβάτι. Θα έπρεπε πάντοτε να βρίσκεται στην ίδια σχετική θέση προς τον

αεραγωγό και το σχοινί – ή έτσι μπορούμε να το αποκαλούμε, μια και είναι σαφές πως ποτέ δεν προοριζόταν ως κορδόνι κλήσης».

«Χολμς», φώναξα, «έχω την εντύπωση πως βλέπω αμυδρά πού το πας. Απέχουμε ελάχιστα από το να αποτρέψουμε κάποιον δυσδιάκριτο και φριχτό έγκλημα».

«Δυσδιάκριτο αρκετά και φριχτό αρκετά. Όταν ένας γιατρός παίρνει τον κακό δρόμο, είναι ο πρώτος μεταξύ των εγκληματιών. Έχει το νεύρο και τη γνώση. Οι Πάλμερ και Πρίτσαρντ βρίσκονταν μεταξύ των πρώτων του επαγγέλματός τους. Ο άνθρωπος αυτός χτυπάει ακόμη βαθύτερα, όμως πιστεύω, Γουάτσον, πως θα είμαστε σε θέση να χτυπήσουμε ακόμη βαθύτερα. Όμως θα έχουμε αρκετή φρίκη πριν τελειώσει η νύχτα· προς Θεού, ας καπνίσουμε μια πίπα ήρεμα κι ας σκεφτούμε για μερικές ώρες κάτι περισσότερο εύθυμο».

Κατά τις εννέα η ώρα το φως ανάμεσα στα δέντρα είχε σβήσει, και όλα ήταν σκοτεινά στην πλευρά του αρχοντικού. Δυο ώρες πέρασαν αργά και τότε, ξαφνικά, ακριβώς στις έντεκα, ένα μοναδικό λαμπερό φως άναψε ακριβώς μπροστά μας.

«Αυτό είναι το σινιάλο μας», είπε ο Χολμς, καθώς τινάχτηκε όρθιος· «έρχεται από το μεσαίο παράθυρο».

Καθώς περνούσαμε, ανταλλάξαμε μερικές κουβέντες με τον πανδοχέα, εξηγώντας του πως πηγαίναμε μια αργοπορημένη επίσκεψη σε κάποιον γνωστό μας και πως υπήρχε περίπτωση να περάσουμε τη νύχτα μας εκεί. Μια στιγμή αργότερα είχαμε βγει έξω στον σκοτεινό δρόμο, με έναν κρύο άνεμο να φυσάει στα πρόσωπά μας και ένα κίτρινο φως να τρεμοπαίζει μπροστά μας στο μισοσκόταδο οδηγώντας μας στη δύσκολη αποστολή μας.

Δεν δυσκολευτήκαμε να μπούμε στα κτήματα, γιατί υπήρχαν μεγάλα ανοίγματα που έχασκαν στον παλιό τοίχο. Προχωρώντας ανάμεσα στα δέντρα, φτάσαμε στον κήπο, τον διασχίσαμε και ετοιμαζόμασταν να μπούμε από το παράθυρο, όταν πίσω από μια συστάδα θάμνων δάφνης πετάχτηκε κάτι που έμοιαζε με ένα φριχτό και παραμορφωμένο παιδί· έπεσε στο γρασίδι με

κουλουριασμένα άκρα και μετά έτρεξε γρήγορα διασχίζοντας τον κήπο μέσα στο σκοτάδι.

«Θεέ μου!» ψιθύρισα· «το είδες;»

Ο Χολμς για μια στιγμή ξαφνιασθηκε όπως κι εγώ. Έκλεισε ταραγμένος τα δάχτυλά του γύρω από τον καρπό μου. Έπειτα γέλασε σιγανά κι έφερε τα χείλη του στο αυτί μου.

«Ωραία οικογένεια», μουρμούρισε. «Αυτός είναι ο μπαμπουίνος».

Είχα ξεχάσει τα παράξενα κατοικίδια που είχε στην κατοχή του ο γιατρός. Υπήρχε ένας γατόπαρδος, επίσης· ίσως τον ανακαλύπταμε πάνω στους ώμους μας από στιγμή σε στιγμή. Ομολογώ πως αισθάνθηκα καλύτερα όταν βρέθηκα μέσα στο υπνοδωμάτιο, αφού είχα ακολουθήσει το παράδειγμα του Χολμς και είχα βγάλει τα παπούτσια μου. Ο σύντροφός μου έκλεισε αθόρυβα τα παντζούρια, μετακίνησε τη λάμπα στο τραπέζι και κοίταξε γύρω στο δωμάτιο. Όλα ήταν όπως τα είχαμε δει κατά τη διάρκεια της ημέρας. Μετά, ακροπατώντας, ήρθε κοντά μου και, κάνοντας τα χέρια του χωνί, μου ψιθύρισε στο αυτί τόσο απαλά, που μόλις μπορούσα να ξεχωρίσω τα λόγια του:

«Κι ο ελάχιστος ήχος θα ήταν μοιραίος για τα σχέδιά μας».

Ένευσα για να του δείξω πως είχα ακούσει.

«Θα πρέπει να καθίσουμε χωρίς φως. Θα το δει μέσα από τον αεραγωγό».

Ένευσα και πάλι.

«Μην αποκοιμηθείς· η ζωή σου μπορεί να εξαρτάται από αυτό. Έχε το πιστόλι σου έτοιμο σε περίπτωση που το χρειαστούμε. Θα καθίσω στο πλευρό του κρεβατιού και εσύ σε εκείνη την καρέκλα».

Πήρα το περιστροφό μου και το ακούμπησα στη γωνιά του τραπεζιού.

Ο Χολμς είχε βγάλει ένα μακρύ ραβδί και το ακούμπησε πάνω στο κρεβάτι κοντά του. Δίπλα του άφησε ένα κουτί με σπίρτα και το υπόλοιπο ενός κεριού. Κατόπιν χαμήλωσε τη λάμπα μέχρι που μείναμε στα σκοτεινά.

Πώς να ξεχάσω ποτέ αυτή την τρομαχτική αγρυπνία; Δεν άκουγα κανέναν ήχο, ούτε καν ανάσα, κι όμως ήξερα πως ο σύντροφός μου καθόταν με τα μάτια ανοιχτά, λίγο πιο πέρα από μένα, στην ίδια κατάσταση τρομερής έντασης που ήμουν κι ο ίδιος. Τα παντζούρια κρατούσαν έξω και τις λιγοστές ακτίνες φωτός, και εμείς περιμέναμε στο απόλυτο σκοτάδι. Ακούστηκαν οι περιστασιακές κραυγές που αφήνουν τα νυχτοπούλια κι αμέσως έξω από το παράθυρό μας ένα μακρόσυρτο γατίσιο κλαψούρισμα, το οποίο μας αποκάλυψε πως ο γατόπαρδος ήταν όντως ελεύθερος. Από πολύ μακριά ακούγαμε τους βαθιούς τόνους του ρολογιού της εκκλησίας, το οποίο χτυπούσε κάθε τέταρτο της ώρας. Πόσο μακριά έμοιαζαν εκείνα τα τέταρτα! Χτύπησε δώδεκα και μία και δύο και τρεις, κι ακόμα περιμέναμε σιωπηλά για οτιδήποτε θα εμφανιζόταν.

Ξαφνικά άναψε στιγμιαία ένα φως στην κατεύθυνση του αεραγωγού, που εξαφανίστηκε αμέσως, αλλά ακολουθήθηκε από την έντονη οσμή πετρελαίου και ζεσταμένου μετάλλου. Κάποιος στο διπλανό δωμάτιο είχε ανάψει μια λάμπα. Άκουσα έναν απαλό ήχο κίνησης και μετά σιωπή ξανά, παρότι η οσμή έγινε πιο έντονη. Για μισή ώρα κάθισα με τεντωμένα αυτιά. Τότε ξαφνικά ένας άλλος ήχος έγινε αισθητός – ένας εξαιρετικά απαλός ήχος, όπως εκείνος του ατμού που φεύγει από έναν βραστήρα. Τη στιγμή που τον ακούσαμε, ο Χολμς τινάχτηκε από το κρεβάτι, άναψε ένα σπίρτο και χτύπησε μανιασμένα με το ραβδί του το κορδόνι.

«Το βλέπεις, Γουάτσον;» φώναξε. «Το βλέπεις;»

Όμως δεν είδα τίποτα. Τη στιγμή που ο Χολμς άναψε το σπίρτο, άκουσα ένα σιγανό, καθαρό σφύριγμα, όμως η απότομη λάμψη που άστραψε στα κουρασμένα μου μάτια δεν με άφησε να διακρίνω τι ήταν εκείνο στο οποίο επιτέθηκε τόσο άγρια ο φίλος μου. Μπορούσα, ωστόσο, να δω πως το πρόσωπό του είχε την ωχρότητα του θανάτου και ήταν πλημμυρισμένο από τρόμο και απέχθεια. Είχε σταματήσει να χτυπά και κοιτούσε τον αεραγωγό, όταν ξαφνικά ξέσπασε μέσα στη σιωπή η πιο τρομερή κραυγή

που είχα ακούσει ποτέ. Δυνάμωνε όλο και περισσότερο, έγινε μια άγρια κραυγή πόνου και φόβου και θυμού – όλα συνδυασμένα σε ένα φρικτό ουρλιαχτό. Λένε πως μακριά κάτω στο χωριό, ακόμη και στο μακρινό πρεσβυτέριο, αυτό το ουρλιαχτό σήκωσε τους κοιμισμένους από τα κρεβάτια τους. Σφίχτηκαν οι καρδιές μας κι εγώ στεκόμουν κοιτάζοντας τον Χολμς και εκείνος εμένα, μέχρι που έσβησε και ο τελευταίος ήχος μέσα στη σιωπή από την οποία ξεπετάχτηκε.

«Τι να σημαίνει;» είπα με κομμένη ανάσα.

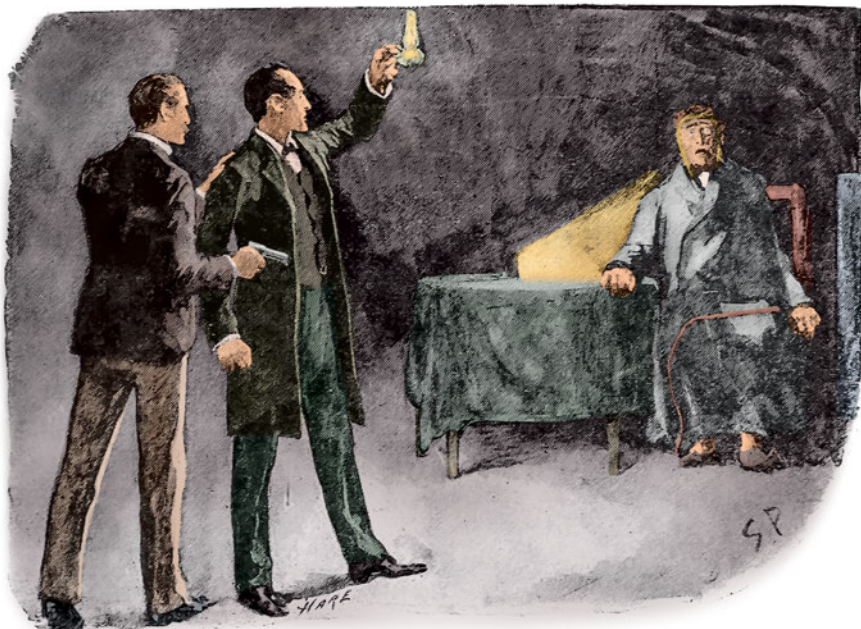
«Σημαίνει πως όλα τελείωσαν», απάντησε ο Χολμς. «Και ίσως, τελικά, για το καλύτερο. Πάρε το πιστόλι σου και θα μπούμε στο δωμάτιο του δρα Ρόιλοτ».

Με σκυθρωπό πρόσωπο άναψε τη λάμπα και βγήκε στον διάδρομο. Δυο φορές χτύπησε την πόρτα του δωματίου χωρίς καμία απάντηση από μέσα. Μετά έστριψε το χερούλι και μπή-

κε, με εμένα στο κατόπι του, με το οπλισμένο περιστροφικό στο χέρι μου.

Και τι θέαμα ήταν εκείνο που αντίκρισαν τα μάτια μας! Πάνω στο τραπέζι υπήρχε μία λάμπα με το κάλυμμά της μισάνοιχτο, ρίχνοντας μια λαμπρή ακτίνα φωτός πάνω στο σιδερένιο χρηματοκιβώτιο, η πόρτα του οποίου ήταν μισάνοιχτη. Δίπλα στο τραπέζι εκείνο, στην ξύλινη καρέκλα, καθόταν ο δρ Γκρίμσμι Ρόιλοτ, ντυμένος με μια μακριά γκριζα ρόμπα, με τους γυμνούς του αστράγαλους να προεξέχουν από κάτω, και τα πόδια του χωμένα σε ανοιχτές τούρκικες παντόφλες. Στην ποδιά του ακουμπούσε η κοντή λαβή του μακριού μαστιγίου που είχαμε παρατηρήσει κατά τη διάρκεια της ημέρας. Το σαγόνι του ήταν ανασηκωμένο και τα μάτια του καρφωμένα, με ένα τρομακτικό, απλανές βλέμμα, στη γωνία του ταβανιού. Γύρω από το μέτωπό του υπήρχε μια παράξενη κίτρινη κορδέλα με καφετιές βούλες, που έμοιαζε να είναι δεμένη γερά γύρω από το κεφάλι του. Καθώς μπήκαμε, δεν έκανε ούτε κάποιον ήχο ούτε μια κίνηση.

«Η κορδέλα! Η κορδέλα με τις βούλες!» ψιθύρισε ο Χολμς.

Έκανα ένα βήμα μπρος. Στη στιγμή, η παράξενη κορδέλα στο κεφάλι άρχισε να κινείται και μέσα από τα μαλλιά του ξεπρόβηλαν το πλατύ διαμαντόσχημο κεφάλι και ο φουσκωμένος λαιμός ενός φοβερού ερπετού.

«Είναι μια οχιά των βάλτων!» φώναξε ο Χολμς: «το πιο θανατηφόρο φίδι στην Ινδία. Πέθανε μέσα σε δέκα δευτερόλεπτα από τη στιγμή που τον δάγκωσε. Η βία, πραγματικά, ξαναγυρνά στον θύτη και ο δολοπλόκος πέφτει στον λάκκο που σκάβει για τον άλλο. Ας βάλουμε αυτό το πλάσμα πίσω στη φωλιά του, και μετά μπορούμε να απομακρύνουμε τη δεσποινίδα Στόουνερ σε κάποιο ασφαλές μέρος και να ενημερώσουμε την τοπική αστυνομία για ό,τι συνέβη».

Με αυτά τα λόγια, τράβηξε το μαστίγιο γρήγορα από την ποδιά του νεκρού και ρίχνοντας τον βρόχο γύρω από τον λαιμό του ερπετού το τράβηξε από τη φρικτή του κούρνια και το μετέφερε, με τεντωμένο το χέρι του, και το έριξε μέσα στο σιδερένιο χρηματοκιβώτιο, το οποίο και έκλεισε πίσω του.

Αυτά είναι τα πραγματικά γεγονότα του θανάτου του δρα Γκρίμσμι Ρόιλοτ, του Στόουκ Μόραν. Δεν υπάρχει λόγος να παρατείνω μια αφήγηση που έχει ήδη τραβήξει τόσο περιγράφοντας πώς είπαμε τα θλιβερά νέα στην τρομοκρατημένη νεαρή κυρία, πώς τη μεταφέραμε με το πρωινό τρένο για να την εμπιστευτούμε στη φροντίδα της καλής της θείας στο Χάροου και πώς η αργή πρόοδος της επίσημης έρευνας έφτασε στο συμπέρασμα πως ο γιατρός είχε συναντήσει τη μοίρα του ενώ έπαιζε απρόσεκτα μ' ένα επικίνδυνο κατοικίδιο. Τα ελάχιστα που χρειάστηκε να μάθω ακόμη για την υπόθεση μου τα είπε ο Σέρλοκ Χολμς όταν επιστρέψαμε την επόμενη ημέρα.

«Είχα φτάσει», είπε, «σε ένα εντελώς λανθασμένο συμπέρασμα, κάτι που φανερώνει, αγαπητέ μου Γουάτσον, πόσο επικίνδυνο είναι πάντοτε να βγάζεις συμπεράσματα με ανεπαρκή στοιχεία. Η παρουσία των τσιγγάνων και η λέξη “κορδέλα” που χρησιμοποίησε η άτυχη νεαρή κυρία –αναμφίβολα για να περιγράψει την εικόνα που είχε αντιληφθεί με μια βιαστική ματιά στο

φως του σπίρτου της— ήταν αρκετά για να με στρέψουν σε μία εντελώς λανθασμένη κατεύθυνση. Μπορώ μονάχα να περηφανευτώ πως γρήγορα αναθεώρησα τη θέση μου όταν έγινε σαφές για εμένα πως όποιος κίνδυνος απειλούσε τη ζωή του ενοίκου του δωματίου δεν θα προερχόταν ούτε από το παράθυρο ούτε από την πόρτα. Τράβηξαν αμέσως την προσοχή μου, όπως σου έχω ήδη σχολιάσει, εκείνος ο αεραγωγός και εκείνο το κορδόνι κλήσης, το οποίο κρεμόταν στο κρεβάτι. Η ανακάλυψη πως ήταν ψεύτικο και πως το κρεβάτι ήταν στερεωμένο στο πάτωμα δημιούργησε στη στιγμή την υποψία πως το κορδόνι βρισκόταν εκεί ως μια γέφυρα για κάτι που περνούσε μέσα από την τρύπα και έφτανε στο κρεβάτι. Η ιδέα ενός φιδιού αμέσως μου προέκυψε και, όταν τη συνδύασα με το γεγονός πως ο γιατρός προμηθευόταν ζώα από την Ινδία, αισθάνθηκα πως πιθανόν βρισκόμουν σε σωστό δρόμο. Η ιδέα να χρησιμοποιηθεί ένα δηλητήριο το οποίο δεν υπήρχε πιθανότητα να εντοπιστεί από κάποιο χημικό τεστ ήταν βέβαιο πως θα ερχόταν σε κάθε έξυπνο και αδίστακτο άνθρωπο που είχε ανατολίτικη εμπειρία. Η ταχύτητα με την οποία ένα τέτοιο δηλητήριο θα επιδρούσε θα ήταν —από τη δική του πλευρά— ένα πλεονέκτημα. Θα πρέπει να έκοβε πολύ το μάτι του γιατρού που θα ήταν σε θέση να διακρίνει τα δυο μικρά σκουρόχρωμα τρυπήματα που θα έδειχναν το σημείο όπου τα φαρμακευτικά δόντια είχαν κάνει τη δουλειά τους. Τότε σκέφτηκα το σφύριγμα. Φυσικά θα έπρεπε να ανακαλέσει το φίδι πριν το πρωινό φως το φανερώσει στο θύμα του. Το είχε εκπαιδεύσει, πιθανόν χρησιμοποιώντας το γάλα που είδαμε, να επιστρέφει σε εκείνον όποτε το καλούσε. Το περνούσε μέσω του αεραγωγού την ώρα που θεωρούσε καλύτερη, με τη βεβαιότητα πως θα κατέβαινε το κορδόνι και θα προσγειωνόταν στο κρεβάτι. Υπήρχε περίπτωση να δαγκώσει ή να μη δαγκώσει την ξαπλωμένη κοπέλα, ίσως να του ξέφευγε κάθε νύχτα για μια βδομάδα, όμως αργά ή γρήγορα θα έπεφτε θύμα του.

»Είχα καταλήξει στα συμπεράσματα αυτά πριν ακόμα μπω στο δωμάτιο. Μια επιθεώρηση της καρέκλας μου φανέρωσε πως

συνήθιζε να στέκεται πάνω της, κάτι που φυσικά ήταν αναγκαίο για να μπορεί να φτάσει τον αεραγωγό. Η παρατήρηση του χρηματοκιβωτίου, του πιάτου με το γάλα, και του βρόχου του μαστιγίου ήταν αρκετή για να απομακρύνει τελικά κάθε αμφιβολία που μπορεί να υπήρχε. Ο μεταλλικός ήχος που είχε ακούσει η δεσποινίς Στόουνερ είχε προφανώς προκληθεί από τον πατριό της, όταν έκλεινε αδέξια την πόρτα του χρηματοκιβωτίου πίσω από τον τρομερό του ένοικο. Έχοντας καταλήξει στη θεωρία μου, γνωρίζεις τα μέτρα που πήρα για να αποδείξω την αλήθεια. Άκουσα το πλάσμα να σφυρίζει, όπως δεν αμφιβάλλω πως το άκουσες κι ο ίδιος, και αμέσως άναψα το φως και του επιτέθηκα.

«Με αποτέλεσμα να το οδηγήσεις πίσω στον αεραγωγό».

«Και επίσης με αποτέλεσμα να το αναγκάσω να στραφεί εναντίον του αφέντη του στην άλλη μεριά. Μερικά χτυπήματα του ραβδιού το εξαγρίωσαν, έτσι ώστε επιτέθηκε στο πρώτο πρόσωπο που είδε. Με αυτόν τον τρόπο, χωρίς αμφιβολία, είμαι έμμεσα υπεύθυνος για τον θάνατο του δρα Γκρίμσμπι Ρόιλοτ, και μπορώ να πω πως δεν υπάρχει περίπτωση να το φέρω βαρέως στη συνείδησή μου».

Το σμαραγδένιο στέμμα

«**Χ**ολμς», είπα καθώς στεκόμουν κάποιο πρωινό στον εξώ-
στη μας που έβλεπε στον δρόμο, «κοίτα έναν τρελό που
έρχεται. Φαντάζει κάπως θλιβερό το γεγονός πως οι συγγενείς
του του επιτρέπουν να κυκλοφορεί έξω μόνος».

Ο φίλος μου σηκώθηκε νωχελικά από την πολυθρόνα του και
στάθηκε με τα χέρια στις τσέπες της ρόμπας του κοιτώντας
πάνω από τον ώμο μου. Ήταν ένα φωτεινό, ψυχρό πρωινό του
Φλεβάρη και το χιόνι της προηγούμενης ημέρας ήταν ακόμα πυ-
κνό στο έδαφος, λαμπυρίζοντας έντονα στον χειμωνιάτικο ήλιο.
Κάτω στο κέντρο της οδού Μπέικερ είχε οργωθεί από την κίνηση
σχηματίζοντας μια καφέ λωρίδα, όμως σε κάθε μεριά και στις
άκρες των πεζοδρομίων παρέμενε ακόμη τόσο λευκό όπως όταν
έπεσε. Το γκριζο κράσπεδο είχε καθαριστεί και τριφτεί, ωστόσο
ήταν ακόμα επικίνδυνα γλιστερό, και γι' αυτό υπήρχαν λιγότε-
ροι περαστικοί απ' ό,τι συνήθως. Πράγματι, από την κατεύθυνση
του σταθμού Μετροπόλιταν κανείς δεν ερχόταν, εκτός από τον
μοναδικό εκείνο κύριο του οποίου η αλλόκοτη συμπεριφορά είχε
τραβήξει την προσοχή μου.

Επρόκειτο για έναν άντρα γύρω στα πενήντα, ψηλό, εύσω-
μο, και μεγαλοπρεπή, με ένα γεμάτο, κατασημαδεδμένο πρόσωπο
και επιβλητική μορφή. Ήταν ντυμένος με σκουρόχρωμα, ωστόσο
ακριβά ρούχα, με μαύρη ρεντιγκότα, γυαλιστερό καπέλο, φίνες
καφετιές γκέτες και καλοραμμένο γκριζο παντελόνι. Ωστόσο, οι
ενέργειές του έρχονταν σε έντονη αντίθεση με την αξιοπρέπεια
του ντυσίματος και των χαρακτηριστικών του, καθώς έτρεχε γρή-

Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς

γορα, με περιστασιακά πηδηματάκια, όπως κάνει ένας εξουθενωμένος άνθρωπος που δεν είναι συνηθισμένος να υποβάλλει σε δοκιμασία τα πόδια του. Καθώς έτρεχε, τίναζε τα χέρια του πάνω κάτω κουνώντας το κεφάλι του, με το πρόσωπό του να συσπάται κάνοντας τους πιο ιδιόρρυθμους μορφασμούς.

«Τι στο καλό τρέχει μαζί του;» ρώτησα. «Κοιτάζει τα νούμερα των σπιτιών».

«Πιστεύω πως έρχεται εδώ», είπε ο Χολμς τρίβοντας τα χέρια του.

«Εδώ;»

«Ναι· θα έλεγα πως έρχεται να με συμβουλευτεί επαγγελματικά. Πιστεύω πως αναγνωρίζω τα συμπτώματα. Να! Δεν σ' τα 'λεγα εγώ;» Με το που τελείωσε ο Χολμς την κουβέντα του, ο άντρας, φουσκώνοντας και ξεφυσώντας, όρμησε στην πόρτα μας και τράβηξε το κουδούνι μέχρι που ολόκληρο το σπίτι αντηχούσε από τον ήχο.

Μερικές στιγμές αργότερα βρισκόταν στο δωμάτιό μας, ακό-

μα φουσκώνοντας, ακόμα χειρονομώντας, αλλά με ένα τόσο σταθερό βλέμμα θλίψης κι απόγνωσης στα μάτια του, που τα χαμόγελά μας μετατράπηκαν στη στιγ-

μή σε τρόμο και οίκτο. Για λίγο δεν μπορούσε να αρθρώσει λέξη, αλλά ταλαντευόταν και τράβαγε τα μαλλιά του σαν κάποιος που είχε οδηγηθεί στα απόλυτα όρια της λογικής του. Τότε, ξαφνικά, τινάχτηκε πάνω και χτύπησε το κεφάλι του στον τοίχο με τέτοια δύναμη, που και οι δυο μας πέσαμε πάνω του και τον τραβήξαμε στο κέντρο του δωματίου. Ο Σέρλοκ Χολμς τον έσπρωξε πίσω στην πολυθρόνα και κάθισε πλάι του, του χτύπησε φιλικά το χέρι και κουβέντιασε μαζί του με τον άνετο, καθησυχαστικό τόνο που ήξερε πολύ καλά πώς να αξιοποιεί.

«Ήρθατε να μου πείτε την ιστορία σας, γι' αυτό δεν ήρθατε;» είπε. «Είστε εξουθενωμένος από τη βιάση σας. Παρακαλώ, σταθείτε λίγο μέχρι να συνέλθετε, και μετά θα χαρώ να εξετάσω το πρόβλημα που θα μου θέσετε».

Ο άντρας κάθισε για μια στιγμή ή και περισσότερο βαριανασαίνοντας, μαχόμενος ενάντια στην υπερέντασή του. Κατόπιν σφούγγισε με το μαντίλι του το μέτωπό του, έσφιξε τα χείλη του και γύρισε το πρόσωπό του προς το μέρος μας.

«Χωρίς αμφιβολία με θεωρείτε τρελό», είπε.

«Αντιλαμβάνομαι πως αντιμετωπίζετε κάποιο σημαντικό πρόβλημα», αποκρίθηκε ο Χολμς.

«Ένας Θεός μόνο ξέρει πόσο σημαντικό! Ένα πρόβλημα το οποίο αρκεί για να μου αποστερήσει τη λογική μου, τόσο αναπάντεχο και τόσο τρομερό είναι. Τον δημόσιο εξευτελισμό θα τον αντιμετωπίζα, παρότι είμαι άνθρωπος με αφεγάδιαστη υπόληψη. Η προσωπική δοκιμασία επίσης αποτελεί πεπρωμένο κάθε ανθρώπου· όμως και τα δυο ταυτόχρονα, και σε μια τόσο τρομερή μορφή, ήταν αρκετά για να ταράξουν συθέμελα την ίδια μου την ψυχή. Επιπλέον, δεν είμαι εγώ μονάχα. Οι σπουδαιότεροι των ευγενών της χώρας πιθανόν να υποφέρουν, εκτός αν βρεθεί κάποια διέξοδος από αυτή τη φριχτή υπόθεση».

«Παρακαλώ, συγκρατηθείτε, κύριε», είπε ο Χολμς, «και δώστε μου μια πλήρη αναφορά σχετικά με το ποιος είστε και τι είναι αυτό που σας βρήκε».

«Το όνομά μου», απάντησε ο επισκέπτης μας, «σας είναι πιθα-

νόν γνώριμο. Είμαι ο Αλεξάντερ Χόλντερ, της τραπεζικής φίρμας των Χόλντερ και Στίβενσον, στην οδό Θρεντνίντλ».

Το όνομα μας ήταν όντως γνωστό, καθώς ανήκε στον αρχαιότερο συνεταίρο του δεύτερου μεγαλύτερου ιδιωτικού τραπεζικού οίκου του Λονδίνου. Τι ήταν, λοιπόν, αυτό που συνέβη, οδηγώντας έναν από τους επιφανέστερους πολίτες του Λονδίνου σε αυτή την τόσο αξιοθρήνητη κρίση; Περιμέναμε, γεμάτοι περιέργεια, ωστόσο κάνοντας άλλη μια προσπάθεια συνήλθε για να μας πει την ιστορία του.

«Θεωρώ πως ο χρόνος είναι πολύτιμος», είπε. «κι αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο έσπευσα να έρθω εδώ, όταν ο αστυνομικός επιθεωρητής πρότεινε να εξασφαλίσω τη συνεργασία σας. Έρθα στην οδό Μπέικερ με τον υπόγειο και έφτασα από εκεί πεζός, γιατί οι άμαξες πάνε αργά μέσα στο χιόνι. Γι' αυτό και λαχάνιασα, καθώς είμαι άνθρωπος που ασκείται ελάχιστα. Νιώθω καλύτερα πλέον και θα παραθέσω τα γεγονότα ενώπιόν σας όσο πιο σύντομα και σαφέστερα μπορώ.

»Σας είναι, φυσικά, γνωστό πως σε μια επιτυχημένη τραπεζική επιχείρηση πολλά εξαρτώνται από την ικανότητά μας να ανακαλύπτουμε αποδοτικές επενδύσεις για τα κεφάλαιά μας, καθώς και να αυξάνουμε τις γνωριμίες μας και τον αριθμό των καταθετών μας. Ένας από τους πλέον προσοδοφόρους τρόπους εκταμίευσης χρημάτων έρχεται με τη μορφή των δανείων, όπου η ασφάλεια είναι άμεμπτη. Πετύχαμε αρκετά προς τη συγκεκριμένη κατεύθυνση κατά τη διάρκεια των τελευταίων λίγων χρόνων και υπάρχουν πολλές οικογένειες ευγενών στις οποίες έχουμε προκαταβάλει μεγάλα ποσά υπό την εγγύηση πινάκων, βιβλιοθηκών ή ασημικών.

»Χθες το πρωί καθόμουν στο γραφείο μου στην τράπεζα, όταν ένας από τους υπαλλήλους μου έφερε μια κάρτα. Ξαφνιάστηκα όταν είδα το όνομα, διότι δεν επρόκειτο για κανέναν άλλο παρά – λοιπόν, ίσως ακόμη και σε εσάς καλύτερα να μην πω περισσότερα από το ότι ήταν ένα όνομα πασίγνωστο σε ολόκληρη τη γη – για ένα από τα ανώτερα, ευγενέστερα, πλέον υψηλόβαθμα ονόματα

στην Αγγλία. Συγκλονίστηκα από την τιμή και επιχείρησα, όταν εκείνος μπήκε στην τράπεζα, να το εκφράσω, όμως προχώρησε αμέσως στη δουλειά με τον αέρα ανθρώπου που επιθυμεί να τελειώσει σύντομα μια δυσάρεστη αγγαρεία.

»“Κύριε Χόλντερ”, είπε, “πληροφορήθηκα πως συνηθίζετε να προκαταβάλλετε χρήματα”.

»“Η φίρμα το κάνει, όταν η εγγύηση είναι επαρκής”, απάντησα.

»“Μου είναι απολύτως απαραίτητο”, είπε εκείνος, “να βρω 50.000 λίρες αμέσως. Θα μπορούσα, φυσικά, να δανειστώ ένα τόσο ασήμαντο πόσο στο δεκαπλάσιο από τους φίλους μου, όμως προτιμώ περισσότερο να το κάνω ένα επαγγελματικό θέμα και να φέρω εις πέρας την υπόθεση προσωπικά. Στη θέση μου κατανοείτε αμέσως πως είναι άκριτο να υποχρεωθώ σε κάποιον”.

»“Για πόσο καιρό, αν επιτρέπεται, θέλετε το ποσό;” ρώτησα.

»“Την επόμενη Δευτέρα περιμένω ένα μεγάλο ποσό, το οποίο μου οφείλεται, και βέβαια θα ξεπληρώσω όσα θα μου προκαταβάλλετε, με οποιοδήποτε επιτόκιο θεωρείτε σωστό να χρεώσετε. Εντούτοις, έχει μεγάλη σημασία για μένα τα χρήματα να πληρωθούν αμέσως”.

»“Θα χαιρόμουν να τα προκαταβάλω χωρίς περαιτέρω διαπραγματεύσεις από την ίδια μου την τσέπη”, είπα, “αν το ποσό δεν ξεπερνούσε τις δυνατότητές μου. Αν, αφετέρου, το πράξω στο όνομα της φίρμας, τότε χάριν δικαιοσύνης προς τον συνεταίρο μου, οφείλω να επιμείνω, ακόμη και στην περίπτωση σας, πως κάθε επαγγελματική προφύλαξη πρέπει να ληφθεί”.

»“Θα προτιμούσα αφάνταστα να γίνει καθαυτό τον τρόπο”, είπε σηκώνοντας την τετράγωνη μαύρη θήκη από μαροκινό δέρμα, την οποία είχε ακουμπήσει πλάι στην καρέκλα του. “Αναμφίβολα θα έχετε ακούσει για το Σμαραγδένιο Στέμμα”.

»“Ένα από τα πλέον ανεκτίμητα δημόσια κτήματα της αυτοκρατορίας”, είπα.

»“Ακριβώς”. Άνοιξε τη θήκη, και εκεί, τοποθετημένο σε απαλό, στο χρώμα της σάρκας, βελούδο, αναπαύοταν το θεσπέσιο κόσμημα που είχε κατονομάσει. “Υπάρχουν τριάντα εννέα σμαράγδια”,

είπε, “και η τιμή του χρυσού σκαλίσματος είναι ανυπολόγιστη. Η χαμηλότερη εκτίμηση θα έθετε την αξία του στέμματος στο διπλάσιο του ποσού που σας ζήτησα. Είμαι προετοιμασμένος να σας το αφήσω ως την εγγύησή μου”.

»Πήρα την πολύτιμη θήκη στα χέρια μου και κοίταξα με κάποια αμηχανία τον διαπρεπή πελάτη μου.

»“Αμφιβάλλετε για την αξία του;” ρώτησε εκείνος.

»“Καθόλου. Αμφιβάλλω μονάχα...”

»“Αν είναι πρόπον να το αφήσω. Μείνετε ήσυχος σχετικά με αυτό. Ούτε που θα διανοούμουν να το πράξω, αν δεν ήταν απολύτως βέβαιο πως θα ήμουν σε θέση εντός τεσσάρων ημερών να το επανακτήσω. Αποτελεί ένα απλό ζήτημα εθιμοτυπίας. Είναι η εγγύηση επαρκής;”

»“Επαρκέστατη”.

»“Θα κατανοείτε, κύριε Χόλντερ, πως σας δίνω μια ισχυρή απόδειξη της εμπιστοσύνης που σας έχω, η οποία θεμελιώνεται πάνω σε όλα όσα άκουσα για εσάς. Βασίζομαι σε εσάς ότι όχι μόνο θα φανείτε διακριτικός και θα αποφύγετε κάθε κουτσομπολιό για το ζήτημα, αλλά, πάνω απ’ όλα, θα ασφαλίσετε το στέμμα αυτό παίρνοντας κάθε δυνατή προφύλαξη, επειδή δεν κρίνεται αναγκαίο να αναφέρω πως ένα τεράστιο δημόσιο σκάνδαλο θα ξεσπούσε, αν κάποιος κακό το έβρισκε. Κάθε ζημιά θα ήταν σχεδόν εξίσου σοβαρή όσο και η πλήρης απώλειά του, γιατί δεν υπάρχουν σμαράγδια στον κόσμο ίδια για να ταιριαξουν με αυτά και θα ήταν αδύνατον να αντικατασταθούν. Το αφήνω σε εσάς, ωστόσο, με κάθε βεβαιότητα και θα σας επισκεφθώ προσωπικά γι’ αυτό το πρωί της Δευτέρας”.

»Βλέποντας πως ο πελάτης ανυπομονούσε να φύγει, δεν είπα τίποτ' άλλο· κάλεσα τον ταμιά μου και του έδωσα εντολή να καταβάλει πενήντα χαρτονομίσματα των χιλίων λιρών. Όταν βρέθηκα και πάλι μόνος, ωστόσο, με την πολύτιμη θήκη να αναπαύεται πάνω στο γραφείο μπροστά μου, δεν μπορούσα παρά να σκέφτομαι με κάποιον φόβο την αφάνταστη ευθύνη την οποία μου είχε μεταβιβάσει. Δεν υπήρχε αμφιβολία πως, καθώς επρόκειτο για εθνική περιουσία, ένα φρικτό σκάνδαλο θα επακολουθούσε όποια τυχόν κακοτυχία τού συνέβαινε. Ήδη μετάνιωνα που είχα δώσει τη συγκατάθεσή μου να το αναλάβω. Ωστόσο, ήταν πολύ αργά για να αλλάξει το ζήτημα πλέον, έτσι κλείδωσα το στέμμα στο προσωπικό μου χρηματοκιβώτιο και επέστρεψα στην εργασία μου.

»Όταν ήρθε το βράδυ, αισθάνθηκα πως θα ήταν απερισκεψία να αφήσω ένα τόσο πολύτιμο αντικείμενο στο γραφείο. Χρηματοκιβώτια τραπεζιτών είχαν παραβιαστεί παλαιότερα, γιατί όχι και το δικό μου; Αν γινόταν, πόσο τρομερή θα ήταν η θέση στην οποία θα βρισκόμουν! Αποφάσισα, επομένως, πως για τις επόμενες λίγες ημέρες θα μετέφερα πάντοτε τη θήκη μαζί μου, έτσι ώστε να μην τη χάσω ποτέ από τα μάτια μου. Με την πρόθεση αυτή, κάλεσα μια άμαξα και πήγα στο σπίτι μου στο Στρίτχαμ, μεταφέροντας το κόσμημα μαζί μου. Δεν ανέπνεα ελεύθερα μέχρι που το ανέβασα πάνω και το κλείδωσα στο γραφείο του δωματίου μου.

»Και τώρα δυο λόγια για το σπιτικό μου, κύριε Χολμς, γιατί θέλω να καταλάβετε απολύτως την κατάσταση. Ο σταβλίτης και ο υπηρέτης μου κοιμούνται έξω από το σπίτι και μπορούν να αφεθούν εντελώς στην άκρη. Έχω τρεις υπηρέτριες που μένουν μαζί μου αρκετά χρόνια και των οποίων η φερεγγυότητα είναι απολύτως υπεράνω υποψίας. Μια ακόμη, η Λούσι Παρ, η βοηθός τραπεζοκόμου, βρίσκεται στην υπηρεσία μου μόλις μερικούς μήνες. Ήρθε με εξαιρετικές συστάσεις, ωστόσο, και είμαι πολύ ικανοποιημένος. Είναι πολύ όμορφο κορίτσι και έχει προσελκύσει θαυμαστές που κατά καιρούς τριγυρίζουν εκεί κοντά. Αποτελεί το μόνο μειονέκτημά της, όμως θεωρούμε πως είναι απολύτως καλό κορίτσι από κάθε άποψη.

»Αυτά με τους υπηρέτες. Η οικογένειά μου η ίδια είναι τόσο μικρή, που δεν θα μου πάρει πολύ να την περιγράψω. Είμαι χήρος και έχω έναν μοναχογιό, τον Άρθουρ. Υπήρξε η απογοήτευσή μου, κύριε Χολμς – μια θλιβερή απογοήτευση. Δεν έχω αμφιβολία πως υπαίτιος είμαι εγώ. Ο κόσμος μού λέει πως τον χάλασα. Πιθανότατα να το έκανα. Όταν η αγαπημένη μου σύζυγος πέθανε, ένιωσα πως ήταν ο μόνος που είχα να αγαπώ. Δεν άντεχα να βλέπω το χαμόγελο να σβήνει στιγμή από το πρόσωπό του. Ποτέ δεν του χάλασα χατίρι. Ίσως να ήταν καλύτερα και για τους δυο μας αν ήμουν αυστηρότερος, όμως είχα τις καλύτερες προθέσεις.

»Αποτελούσε φυσικά πρόθεσή μου να με διαδεχτεί στη δουλειά, ωστόσο δεν έδειξε επιχειρηματική κλίση. Ήταν ασυγκράτητος, άστατος, και, να πω την αλήθεια, δεν θα μπορούσα να τον εμπιστευτώ στη διαχείριση μεγάλων χρηματικών ποσών. Όταν ήταν νέος, έγινε μέλος μιας αριστοκρατικής λέσχης, και εκεί, έχοντας γοητευτικούς τρόπους, σύντομα έγινε φίλος με άτομα με μεγάλα πορτοφόλια και ακριβές συνήθειες. Έμαθε να παίζει πολλά στα χαρτιά και να σπαταλά χρήματα στον ιππόδρομο, μέχρι που είχε έρθει ξανά και ξανά σε μένα και με είχε εκλιπαρήσει να του δώσω μια προκαταβολή από το επίδομά του, ώστε να μπορέσει να διευθετήσει τα χρέη τιμής του. Προσπάθησε αρκετές φορές να ξεκόψει από την επικίνδυνη παρέα που έκανε, όμως κάθε φορά η επιρροή του φίλου του, του σερ Τζορτζ Μπέρνγουελ, αρκούσε να τον παρασύρει.

»Και, αλήθεια, δεν θα απορούσα που ένας τέτοιος άντρας όπως ο σερ Τζορτζ Μπέρνγουελ απέκτησε επιρροή πάνω του, διότι συχνά τον έφερνε στο σπίτι μου και έπιασα τον εαυτό μου με δυσκολία να αντιστέκεται στη γοητεία των τρόπων του. Είναι μεγαλύτερος από τον Άρθουρ, πραγματικός κοσμοπολίτης που έχει πάει παντού, έχει δει τα πάντα, έξυπνος συνομιλητής και άνθρωπος εξαιρετικού προσωπικού κάλλους. Ωστόσο, όταν τον σκέφτομαι ψύχραιμα, μακριά από το θελκτικό παρουσιαστικό του, νιώθω πεπεισμένος από τον κυνικό του λόγο και το βλέμμα που έπιασα στα μάτια του πως πρόκειται για άτομο

που πρέπει να αντιμετωπίζεται με ιδιαίτερη καχυποψία. Αυτή την εντύπωση έχω, και την ίδια, επίσης, έχει και η μικρή μου Μαίρη, που διαθέτει την έξυπνη γυναικεία αντίληψη για κάποιον χαρακτήρα.

»Και τώρα απομένει μόνο εκείνη να περιγράψω. Είναι ανιψιά μου· όμως όταν ο αδελφός μου πέθανε προ πενταετίας και την άφησε μόνη στον κόσμο, την υιοθέτησα και τη θεωρώ έκτοτε ως την κόρη μου. Είναι η ηλιαχτίδα του σπιτικού μου – γλυκιά, στοργική, όμορφη, μια υπέροχη διαχειρίστρια και οικονόμος, κι ωστόσο τόσο τρυφερή και μετρημένη και ευγενική όσο θα μπορούσε να είναι μια γυναίκα. Είναι το δεξί μου χέρι. Δεν ξέρω τι θα έκανα χωρίς αυτή. Σε ένα μόνο ζήτημα πήγε ενάντια στις επιθυμίες μου. Δυο φορές το αγόρι μου της ζήτησε να τον παντρευτεί, γιατί την αγαπά βαθιά, όμως και τις δυο το αρνήθηκε. Πιστεύω πως, αν κάποιος θα μπορούσε να τον τραβήξει στον σωστό δρόμο, θα ήταν εκείνη, και πως ο γάμος τους ίσως να του άλλαζε όλη του τη ζωή· όμως πλέον, αλίμονο! Είναι πολύ αργά, πάρα πολύ αργά!

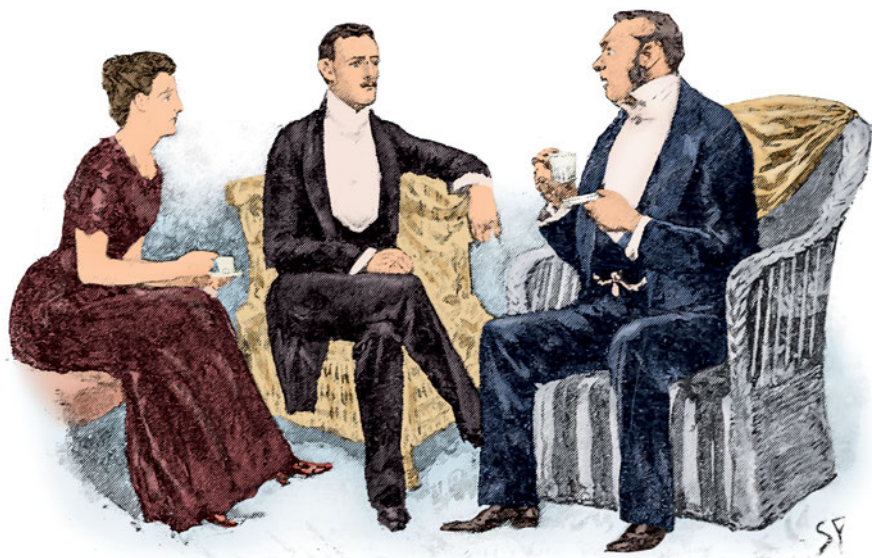
»Τώρα, κύριε Χολμς, γνωρίζετε τους ανθρώπους που ζουν κάτω από τη στέγη μου και θα συνεχίσω με τη θλιβερή μου ιστορία.

»Όταν πίναμε τον καφέ μας στο καθιστικό εκείνο το βράδυ μετά το δείπνο, μίλησα στον Άρθουρ και τη Μαίρη για την εμπειρία μου και για τον πολύτιμο θησαυρό που είχαμε κάτω από τη στέγη μας, αποκρύπτοντας μόνο το όνομα του πελάτη μου. Η Λούσι Παρ, που είχε φέρει τον καφέ, είχε –είμαι βέβαιος– φύγει από το δωμάτιο· όμως δεν θα έπαιρνα όρκο πως η πόρτα ήταν κλειστή. Η Μαίρη και ο Άρθουρ ενδιαφέρθηκαν αφάνταστα και θέλησαν να δουν το ξακουστό στέμμα, όμως σκέφτηκα πως ήταν καλύτερο να μην το πειράξω.

»“Πού το έβαλες;” ρώτησε ο Άρθουρ.

»“Στο γραφείο μου”, απάντησα.

»“Λοιπόν, ελπίζω ειλικρινά να μη ληστέφουν το σπίτι κατά τη διάρκεια της νύχτας”, είπε εκείνος.

»«Είναι κλειδωμένο», απάντησα.

»«Α, κάθε παλιό κλειδί θα ταιριάζει στο γραφείο. Όταν ήμουν μικρός, το είχα ανοίξει ο ίδιος με το κλειδί της ντουλάπας».

»Συχνά είχε έναν αφήριστο τρόπο να μιλάει, οπότε δεν πολυσκέφτηκα αυτό που είπε. Με ακολούθησε στο δωμάτιό μου, ωστόσο, εκείνη τη νύχτα με μια εξαιρετικά σοβαρή έκφραση.

»«Κοίτα, μπαμπά», είπε με τα μάτια του χαμηλωμένα, «μπορείς να μου δώσεις διακόσιες λίρες;»

»«Όχι, δεν μπορώ!» απάντησα κοφτά. «Υπήρξα υπερβολικά γενναιοδωρος μαζί σου από πλευράς χρημάτων».

»«Ήσουν πολύ ευγενικός», είπε εκείνος, «όμως είναι ανάγκη να βρω αυτά τα χρήματα, ειδάλλως ποτέ ξανά δεν θα μπορέσω να παρουσιαστώ στη λέσχη».

»«Και πολύ καλά θα κάνεις, μάλιστα!» φώναξα.

»«Ναι, μα δεν θα ήθελες να φύγω ατιμασμένος», είπε εκείνος. «Δεν θα άντεχα τον εξευτελισμό. Πρέπει να βρω τα χρήματα με κάποιον τρόπο και, αν δεν μου τα δώσεις, τότε θα πρέπει να χρησιμοποιήσω άλλα μέσα».

»Ήμουν υπερβολικά θυμωμένος, γιατί επρόκειτο για την τρίτη του απαίτηση εντός του μήνα. «Δεν θα πάρεις ούτε δεκάρα από

μένα”, φώναξα, κι εκείνος υποκλίθηκε και βγήκε από το δωμάτιο χωρίς άλλη λέξη.

»Όταν είχε φύγει, ξεκλείδωσα το γραφείο μου, βεβαιώθηκα πως ο θησαυρός μου ήταν ασφαλής και το κλείδωσα και πάλι. Έπειτα έκανα τον γύρο του σπιτιού για να σιγουρευτώ πως όλα ήταν ασφαλισμένα – μια δουλειά την οποία αφήνω συνήθως στη Μαίρη, αλλά σκέφτηκα πως εκείνο το βράδυ έπρεπε να την κάνω ο ίδιος. Κατεβαίνοντας τις σκάλες, είδα την ίδια τη Μαίρη στο πλαϊνό παράθυρο της εισόδου, το οποίο έκλεισε και αμπάρωσε καθώς πλησίαζα».

»“Πες μου, μπαμπά”, είπε δείχνοντας, όπως σκέφτηκα, κάπως αναστατωμένη, “έδωσες άδεια στη Λούσι, την υπηρέτρια, να βγει έξω απόψε;”.

»“Βεβαίως όχι”.

»“Μόλις μπήκε μέσα από την πίσω πόρτα. Δεν έχω καμία αμφιβολία πως είχε πάει μόνο μέχρι την πλαϊνή πόρτα για να δει κάποιον, όμως πιστεύω πως δεν είναι καθόλου ασφαλές και πρέπει επιτέλους να σταματήσει”.

»“Να της μιλήσεις το πρωί ή μπορώ να το κάνω εγώ, αν προτιμάς. Είσαι βέβαιη ότι όλα είναι ασφαλισμένα;”

»“Έτσι νομίζω, μπαμπά”.

»“Καληνύχτα, λοιπόν”. Τη φίλησα και πήγα στο υπνοδωμάτιό μου και γρήγορα αποκοιμήθηκα.

»Προσπαθώ να σας αναφέρω οτιδήποτε είναι σχετικό με την υπόθεση, κύριε Χολμς, και σας παρακαλώ να με διακόπτετε όποτε μιλάω μπερδεμένα».

«Αντιθέτως, η κατάθεσή σας είναι εξαιρετικά σαφής».

«Φτάνω σε ένα σημείο της ιστορίας μου τώρα στο οποίο θα ήθελα να ήμουν ιδιαίτερα σαφής. Δεν κοιμάμαι υπερβολικά βαριά, και η έγνοια στο μυαλό μου έτεινε, αναμφίβολα, να με κάνει να κοιμηθώ πιο ελαφριά απ’ ό,τι συνήθως. Γύρω στις δύο το πρωί, λοιπόν, ξύπνησα από κάποιον ήχο μέσα στο σπίτι. Είχε σταματήσει προτού ξυπνήσω εντελώς, όμως είχα την εντύπωση πως ένα παράθυρο έκλεισε απαλά κάπου. Έμεινα να αφουγκράζομαι με τα αυτιά μου τεντωμένα. Ξαφνικά, τρομοκρατημένος,

άκουσα έναν ευδιάκριτο ήχο από ανεπαίσθητα πατήματα στο άλλο δωμάτιο. Σηκώθηκα από το κρεβάτι μου, με την καρδιά μου να πάλλεται από φόβο, και κοίταξα τον επισκέπτη του γραφείου μου.

»«Άρθουρ!» ξεφώνισα, “κακούργε! Κλέφτη! Πώς τολμάς να αγγίζεις το στέμμα;”

»Το γκάζι ήταν μισαναμμένο, και το δύστιχο αγόρι μου, ντυ-

μένο μόνο με το πουκάμισο και το παντελόνι του, στεκόταν πλάι στο φως κρατώντας το στέμμα στα χέρια του. Φαινόταν να το τραβά με δύναμη ή να το λυγίζει με όλη του τη δύναμη. Στην κραυγή μου, το στέμμα τού έπεσε από τα χέρια και ο γιος μου χλόμιασε θανάσιμα. Το άρπαξα από το πάτωμα και το εξέτασα. Μια από τις χρυσές άκρες, με τρία από τα σμαράγδια, έλειπαν.

»“Παλιάνθρωπε!” φώναξα εκτός εαυτού από οργή. “Το κατέστρεψες! Με ατίμασες παντοτινά! Πού είναι τα πετράδια που έκλεψες;”

»“Έκλεψα;” φώναξε.

»“Ναι, κλέφτη!” μούγκρισα τραντάζοντάς τον από τον ώμο.

»“Δεν λείπει κανένα. Δεν μπορεί να λείπουν”, είπε εκείνος.

»“Λείπουν τρία. Και ξέρεις πού βρίσκονται. Θα πρέπει να σε αποκαλέσω και ψεύτη, εκτός από ληστή; Μήπως δεν σε είδα να προσπαθείς να κόψεις κι άλλο κομμάτι;”

»“Αρκετά με τους χαρακτηρισμούς που μου φόρτωσες”, είπε εκείνος, “δεν θα το υπομείνω άλλο πια. Δεν θα πω ούτε λέξη γι’ αυτό το θέμα, αφού επέλεξες να με προσβάλεις. Θα εγκαταλείψω το σπίτι το πρωί και θα τα βγάλω πέρα μόνος μου στον κόσμο”.

»“Θα φύγεις στα χέρια της αστυνομίας!” φώναξα μισότρελος από θλίψη και οργή. “Θα βάλω να ερευνηθεί το ζήτημα μέχρι τέλους”.

»“Δεν θα μάθεις τίποτα από μένα”, είπε εκείνος με τέτοιο πάθος που δεν θα φανταζόμουν πως ήταν της ιδιοσυγκρασίας του. “Αν επιλέξεις να καλέσεις την αστυνομία, ας βρει η αστυνομία ό,τι θέλει”.

»Την ώρα εκείνη ολόκληρο το σπίτι ήταν στο πόδι, γιατί είχα βάλει τις φωνές πάνω στον θυμό μου. Η Μαίρη ήταν η πρώτη που έτρεξε στο δωμάτιο και, στη θέα του στέμματος και του προσώπου του Άρθουρ, κατάλαβε τι είχε συμβεί και, αφήνοντας μια κραυγή, έπεσε αναίσθητη στο πάτωμα. Έστειλα την υπηρέτρια για να φέρει την αστυνομία και άφησα την έρευνα στα χέρια τους αμέσως. Όταν ο επιθεωρητής και ένας αστυφύλακας μπήκαν στο σπίτι, ο Άρθουρ, ο οποίος είχε σταθεί βλοσυρά με τα χέρια σταυρωμένα, με ρώτησε αν είχα σκοπό να τον κατηγορήσω για την κλοπή. Απάντησα πως είχε πάψει να αποτελεί προσωπικό θέμα, είχε καταστεί δημόσιο, αφού το κατεστραμμένο στέμμα αποτελούσε εθνική περιουσία. Ήμουν αποφασισμένος να γίνουν τα πάντα νόμιμα από κάθε άποψη.

»“Τουλάχιστον”, είπε εκείνος, “δεν θα βάλεις να με συλλάβουν αμέσως. Θα ήταν προς όφελός σου, όπως και δικό μου, αν έφευγα από το σπίτι για πέντε λεπτά”.

»“Έτσι ώστε να ξεφύγεις ή ίσως να μπορέσεις να κρύψεις ό,τι έκλεψες”, είπα εγώ. Και τότε, συνειδητοποιώντας την τρομερή θέση στην οποία είχα έρθει, τον παρακάλεσα να συλλογιστεί πως όχι μόνο η δική μου τιμή, αλλά και εκείνη ενός πολύ σπουδαιότερου από εμένα ανθρώπου διακυβεύοταν. Του είπα επίσης πως απειλούσε να ξεσηκώσει ένα σκάνδαλο το οποίο θα συγκλονίζε

το έθνος. Θα μπορούσε να τα αποτρέψει όλα αν μου έλεγε τι είχε κάνει με τα τρία πετράδια που έλειπαν.

»“Μπορείς το ίδιο καλά να αντιμετωπίσεις το ζήτημα”, του είπα. “συνελήφθης επ’ αυτοφώρω και καμία ομολογία δεν θα έκανε την ενοχή σου περισσότερο ειδεχθή. Μόνο αν προχωρήσεις, αφού μπορείς, σε μια τέτοια αποκατάσταση, λέγοντάς μας πού βρίσκονται τα σμαράγδια, όλα θα συγχωρεθούν και θα ξεχαστούν”.

»“Κράτα τη συγχώρεση για εκείνους που τη ζητάνε”, απάντησε αποστρέφοντας το πρόσωπό του με έναν μορφασμό περιφρόνησης. Είδα πως είχε πειστώσει πολύ για να καταφέρουν τα όποια λόγια μου να τον επηρεάσουν. Δεν απέμενε παρά ένας και μόνο τρόπος. Κάλεσα τον επιθεωρητή και παρέδωσα τον γιο μου στην προσωρινή τους κράτηση. Μια έρευνα διεξήχθη αμέσως, όχι μόνο πάνω του αλλά και στο δωμάτιό του όσο και σε κάθε άλλο μέρος του σπιτιού όπου θα μπορούσε να είχε κρύψει τα πετράδια· ωστόσο, ούτε ίχνος τους δεν βρέθηκε, ούτε το δύστυχο παιδί άνοιξε το στόμα του, παρ’ όλες τις υποσχέσεις ή τις απειλές μας. Σήμερα το πρωί μεταφέρθηκε σε ένα κελί, και εγώ, έχοντας υπομείνει μέσα από όλες τις αστυνομικές τυπικότητες, έσπευσα να έρθω εδώ για να ικετεύσω να χρησιμοποιήσετε το ταλέντο σας στην επίλυση του ζητήματος. Η αστυνομία παραδέχτηκε ανοιχτά πως επί του παρόντος δεν δύναται να κάνει το παραμικρό. Είστε ελεύθερος να προβείτε σε οποιαδήποτε έξοδα θεωρείτε αναγκαία. Έχω ήδη προσφέρει μια αμοιβή χιλίων λιρών. Θεέ μου, τι θα κάνω! Έχασα την τιμή μου, τα πετράδια μου και τον γιο μου σε μια νύχτα. Τι θα κάνω!»

Έφερε το χέρι του στο πλάι του κεφαλιού του και ταλαντεύτηκε μπρος πίσω, μουρμουρίζοντας στον εαυτό του σαν παιδί που η θλίψη του δεν χωράει να μπει σε λόγια.

Ο Σέρλοκ Χολμς απέμεινε σιωπηλός για μερικά λεπτά, με τα φρύδια του σμιγμένα και τα μάτια του καρφωμένα στη φωτιά.

«Δέχεστε αρκετό κόσμο;» ρώτησε.

«Κανέναν εκτός από τον συνεργάτη μου και την οικογένειά

του και περιστασιακά κάποιον φίλο του Άρθουρ. Ο σερ Τζορτζ Μπέρνγουελ έχει έρθει αρκετές φορές τελευταία. Κανείς άλλος, πιστεύω».

«Βγαίνετε αρκετά έξω και συναναστρέψτε με κόσμο;»

«Ο Άρθουρ βγαίνει. Η Μαίρη και εγώ μένουμε στο σπίτι. Κανείς μας δεν νοιάζεται ιδιαίτερα».

«Είναι ασυνήθιστο για ένα κορίτσι».

«Έχει συνεσταλμένο χαρακτήρα. Επιπλέον, δεν είναι τόσο πολύ νεαρή. Είναι είκοσι τεσσάρων».

«Το παρόν ζήτημα, απ' ό,τι μας λέτε, δείχνει να αποτελέσει πλήγμα και για εκείνη επίσης».

«Τρομερό! Έχει επηρεαστεί περισσότερο κι από μένα».

«Δεν έχει κανείς από τους δυο σας κάποια αμφιβολία όσον αφορά την ενοχή του γιου σας;»

«Πώς να έχουμε από τη στιγμή που τον αντίκρισα με τα ίδια μου τα μάτια με το στέμμα στα χέρια του».

«Ελάχιστα το θεωρώ ως αδιάσειστη απόδειξη. Υπήρχαν ζημιές στο εναπομείναν στέμμα;»

«Μάλιστα, ήταν στρεβλωμένο».

«Δεν θεωρείτε πως ίσως προσπαθούσε να το ισιώσει;»

«Ο Θεός να σας ευλογεί! Κάνετε ό,τι μπορείτε για εκείνον και για εμένα. Όμως είναι βαρύ το φορτίο. Τι ήθελε εκεί, σε τελική ανάλυση; Αν ο σκοπός του ήταν αθώος, γιατί δεν το είπε;»

«Ακριβώς. Και αν ήταν ένοχος, γιατί δεν επινόησε κάποιον φέμα; Η σιωπή μου δίνει την εντύπωση πως αποτελεί ένα δίκιο μαχαίρι. Υπάρχουν αρκετά ιδιάζοντα σημεία σχετικά με την υπόθεση. Τι σκέφτηκε η αστυνομία για τον θόρυβο που σας ξύπνησε από τον ύπνο σας;»

«Θεώρησαν πως ίσως προκλήθηκε από τον Άρθουρ καθώς έκλεισε την πόρτα της κρεβατοκάμαράς του».

«Πιθανή ιστορία! Λες και ένας άνθρωπος που έχει βάλει σκοπό να εγκληματήσει, θα κοπανούσε την πόρτα του, ώστε να ξυπνήσει το σπίτι. Τι είπαν, τότε, σχετικά με την εξαφάνιση των πετραδιών;»

«Εξετάζουν ακόμα τα σανίδια και ελέγχουν τα έπιπλα, με την ελπίδα να τα βρουν».

«Σκέφτηκαν να κοιτάξουν έξω από το σπίτι;»

«Μάλιστα, επέδειξαν εξαιρετική ενεργητικότητα. Ολόκληρος ο κήπος έχει ήδη εξονυχιστικά εξεταστεί».

«Τώρα, αγαπητέ μου κύριε», είπε ο Χολμς, «δεν σας είναι εμφανές πλέον πως το συγκεκριμένο ζήτημα έχει κάποια εξήγηση βαθύτερη απ' όσο εσείς ή η αστυνομία ήσασταν διατεθειμένοι εξαρχής να σκεφτείτε; Σας φάνηκε να αποτελεί μια απλή υπόθεση· σε μένα δείχνει υπέρμετρα σύνθετη. Λάβετε υπόψη σας τι εμπλέκεται σύμφωνα με τη θεωρία σας. Υποθέτετε πως ο γιος σας σηκώθηκε από το κρεβάτι του, πήγε, με μεγάλο ρίσκο, στο γραφείο σας, άνοιξε το έπιπλο, έβγαλε έξω το στέμμα, έσπασε βάζοντας πολλή δύναμη ένα μικρό τμήμα του, πήγε σε κάποιο άλλο μέρος, έκρυψε τρία πετράδια από τα τριάντα εννέα, με τέτοια δεξιότητες ώστε κανείς να μην τα βρίσκει, και κατόπιν επέστρεψε με τα άλλα τριάντα έξι στο δωμάτιο στο οποίο εξέθεσε τον εαυτό στον αφάνταστο κίνδυνο να ανακαλυφθεί. Σας ρωτώ τώρα, είναι μια τέτοια πεποίθηση εύλογη;»

«Όμως, τι άλλο υπάρχει;» φώναξε ο τραπεζίτης με μια χειρονομία απελπισίας. «Αν τα κίνητρά του ήταν αθώα, τότε γιατί δεν τα εξηγεί;»

«Αποτελεί καθήκον μας να το ανακαλύψουμε», αποκρίθηκε ο Χολμς· «έτσι τώρα, αν μπορείτε, κύριε Χόλντερ, θα ξεκινήσουμε για το Στρίτχαμ παρέα και θα αφιερώσουμε μια ώρα στην κάπως προσεκτικότερη παρατήρηση των λεπτομερειών».

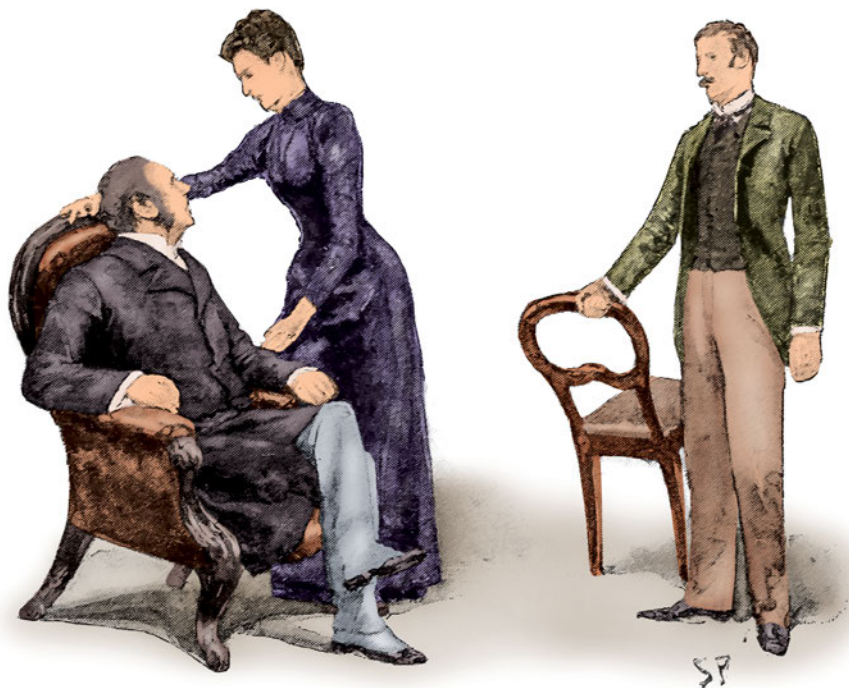
Ο φίλος μου επέμεινε να τους συνοδεύσω στην εξόρμησή τους, κάτι που ήμουν αρκετά πρόθυμος να κάνω, γιατί η ιστορία που είχαμε ακούσει προκάλεσε τη βαθιά συμπόνια μου αλλά και την περιέργειά μου. Ομολογώ πως η ενοχή του γιου του τραπεζίτη μού φαινόταν τόσο προφανής όσο και στον δύστυχο πατέρα του, παρότι ακόμα είχα τέτοια πίστη στην κρίση του Χολμς, που ένιωθα πως πρέπει να υπάρχουν κάποια ελπιδοφόρα στοιχεία, εφόσον δεν ήταν ικανοποιημένος με την παραδεκτή εξήγηση. Ελάχιστα

μίλησε σε όλη τη διαδρομή προς το νότιο προάστιο, αλλά καθόταν με το σαγόνι του γερμένο στο στήθος του και το καπέλο του τραβηγμένο πάνω από τα μάτια του, βυθισμένος σε σκέψεις. Ο πελάτης μας φαινόταν να έχει αναθαρρήσει στη μικρή αναλαμπή ελπίδας που του παρουσιαζόταν και μάλιστα ξεκίνησε μια φιλοκουβέντα μαζί μου σχετικά με τις επαγγελματικές του υποθέσεις. Ένα μικρό ταξίδι με τον σιδηρόδρομο και ένα σύντομο περπάτημα μας έφεραν στο Φέρμπανκ, τη λιτή κατοικία του μεγάλου επιχειρηματία.

Το Φέρμπανκ αποτελούσε μια μεγάλη τετράγωνη οικία από λευκή πέτρα, λιγάκι μακρύτερα από τον δρόμο. Ένα διπλό ημικύκλιο για άμαξες, με μια χιονοσκέπαστη αυλή, εκτεινόταν μπροστά από τις δυο μεγάλες σιδερένιες πύλες που έκλειναν την είσοδο. Στη δεξιά πλευρά βρισκόταν ένα μικρό αλσύλλιο, το οποίο οδηγούσε σε ένα στενό μονοπάτι μεταξύ δυο κουρεμένων θάμνων που εκτείνονταν από τον δρόμο μέχρι την πόρτα της κουζίνας και σχημάτιζαν την είσοδο των εμπορών. Στ' αριστερά απλωνόταν ένα δρομάκι που οδηγούσε στους στάβλους. Δεν αποτελούσαν οι ίδιοι μέρος της έκτασης, καθώς ήταν πάνω σε μια δημόσια, αν και καθόλου πολυσύχναστη, λεωφόρο. Ο Χολμς μας άφησε να στεκόμαστε στην πόρτα και προχώρησε αργά γύρω από το σπίτι, διέσχισε την μπροστινή πλευρά, κατηφόρισε το μονοπάτι των εμπορών και έκανε τον γύρο του κήπου πίσω από τον δρόμο των στάβλων. Έλειψε για τόση ώρα, ώστε ο κύριος Χόλντερ κι εγώ πήγαμε στην τραπεζαρία και περιμέναμε δίπλα στη φωτιά μέχρι να επιστρέψει. Καθόμασταν εκεί σιωπηλοί όταν η πόρτα άνοιξε και μια νεαρή κυρία μπήκε μέσα. Ήταν μάλλον άνω του μετρίου σε ύψος, λεπτή, με σκούρα μαλλιά και μάτια, τα οποία έδειχναν πιο σκούρα σε αντίθεση με την απόλυτη χλωμάδα του δέρματός της. Δεν πιστεύω πως είχα ποτέ μου δει μια τόσο θανατερή ωχρότητα στο πρόσωπο γυναίκας. Τα χείλη της, επίσης, ήταν άχρωμα, όμως τα μάτια της ήταν πρησμένα από το κλάμα. Καθώς κινήθηκε αθόρυβα μέσα στο δωμάτιο, μου έδωσε την εντύπωση πως η θλίψη της ήταν μεγαλύτερη από εκείνη που

Οι περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς

είχε δείξει ο τραπεζίτης το πρωί, και ήταν πιο εμφανής πάνω της καθώς ήταν προφανές πως επρόκειτο για γυναίκα με ισχυρό χαρακτήρα, με εξαιρετική ικανότητα αυτοσυγκράτησης. Αγνοώντας την παρουσία μου, πήγε κατευθείαν στον θείο της και, περνώντας το χέρι της πάνω από το κεφάλι του, του έδωσε ένα γλυκό γυναικείο χάδι.

«Έδωσες οδηγίες να αφεθεί ελεύθερος ο Άρθουρ, έτσι δεν είναι, μπαμπά;» ρώτησε.

«Όχι, όχι, κορίτσι μου, το ζήτημα πρέπει να ερευνηθεί μέχρι τέλους».

«Μα είμαι τόσο βέβαιη πως είναι αθώος. Ξέρεις πώς είναι το γυναικείο ένστικτο. Ξέρω πως δεν έκανε κάτι κακό και πως θα μετανιώσεις που ενήργησες τόσο αυστηρά».

«Γιατί μένει σιωπηλός, αφού είναι αθώος;»

«Ποιος ξέρει; Ίσως επειδή θύμωσε τόσο πολύ που τον υποπτεύθηκες».

«Πώς να μην τον υποπτευόμουν, όταν στην πραγματικότητα τον είδα με το στέμμα στο χέρι του;»

«Ω, μα το είχε πάρει μόνο για να το κοιτάξει. Ω, σε παρακαλώ, παρακαλώ, δέξου τον λόγο μου πως είναι αθώος. Άσε το ζήτημα να περάσει και μη λες περισσότερα. Είναι τόσο τρομερό να συλλογιέμαι τον αγαπημένο μας Άρθουρ στη φυλακή!»

«Δεν θα το αφήσω να περάσει μέχρι να βρεθούν τα πετράδια – ποτέ, Μαίρη! Η στοργή σου για τον Άρθουρ σε τυφλώνει και δεν σε αφήνει να δεις τις τρομερές συνέπειες που έχει το ζήτημα για μένα. Αντί να το αποσιωπήσω, έφερα έναν κύριο από το Λονδίνο για να το ερευνήσει βαθύτερα».

«Αυτός ο κύριος;» ρώτησε γυρίζοντας να με κοιτάξει.

«Όχι, τον φίλο του. Ήθελε να τον αφήσουμε μόνο. Κάνει τον γύρο του δρόμου των στάβλων τώρα».

«Του δρόμου των στάβλων;» Ανασήκωσε τα σκούρα ματόκλαδά της. «Τι ελπίζει να βρει εκεί; Α! Υποθέτω πως αυτός είναι. Ευελπιστώ, κύριε, να επιτύχετε να αποδείξετε αυτό που είμαι βέβαιη πως είναι η αλήθεια, πως ο ξάδελφός μου ο Άρθουρ είναι αθώος γι' αυτό το έγκλημα».

«Συμμερίζομαι πλήρως τη γνώμη σας και ελπίζω, μαζί σας, πως ίσως να το αποδείξουμε», αντιγύρισε ο Χολμς επιστρέφοντας στο χαλάκι για να τινάξει το χιόνι από τα παπούτσια του. «Πιστεύω πως έχω την τιμή να απευθύνομαι στη δεσποινίδα Μαίρη Χόλντερ. Θα μπορούσα να σας κάνω μια δυο ερωτήσεις;»

«Παρακαλώ, κύριε, αν είναι να βοηθήσει να ξεκαθαρίσει αυτή η φρικτή ιστορία».

«Ακούσατε κάτι την προηγούμενη νύχτα;»

«Τίποτα, ώσπου ο θεός μου άρχισε να μιλά δυνατά. Το άκουσα και κατέβηκα».

«Αμπαρώσατε τα παράθυρα και τις πόρτες την προηγούμενη νύχτα. Ασφαλίσατε όλα τα παράθυρα;»

«Μάλιστα».

«Ήταν όλα τους ασφαλισμένα σήμερα το πρωί;»

«Μάλιστα».

«Έχετε μια υπηρέτρια που έχει αγαπητικό; Αναφέρατε, νομίζω, στον θείο σας την περασμένη βραδιά πως είχε βγει έξω για να τον δει;»

«Μάλιστα, και ήταν το κορίτσι που μας σερβίρισε στο καθιστικό και πιθανόν να άκουσε τα σχόλια του θείου σχετικά με το στέμμα».

«Καταλαβαίνω. Συμπεραίνετε πως ίσως βγήκε έξω να το πει στον αγαπημένο της, και πως οι δυο τους ενδεχομένως να σχεδίασαν την κλοπή».

«Μα ποιο το όφελος όλων αυτών των ασαφών θεωριών», φώναξε ο τραπεζίτης ανυπόμονα, «αφού σας είπα πως είδα τον Άρθουρ με το στέμμα στα χέρια του;»

«Σταθείτε λίγο, κύριε Χόλντερ. Θα επανέλθουμε σε αυτό. Σχετικά με το κορίτσι, δεσποινίς Χόλντερ. Την είδατε να επιστρέφει από την πόρτα της κουζίνας, υποθέτω;»

«Μάλιστα· όταν πήγα να ελέγξω αν η πόρτα ήταν κλειδωμένη για τη νύχτα, την είδα να γλιστρά μέσα. Είδα και τον άντρα, επίσης, στο μισοσκόταδο».

«Τον γνωρίζετε;»

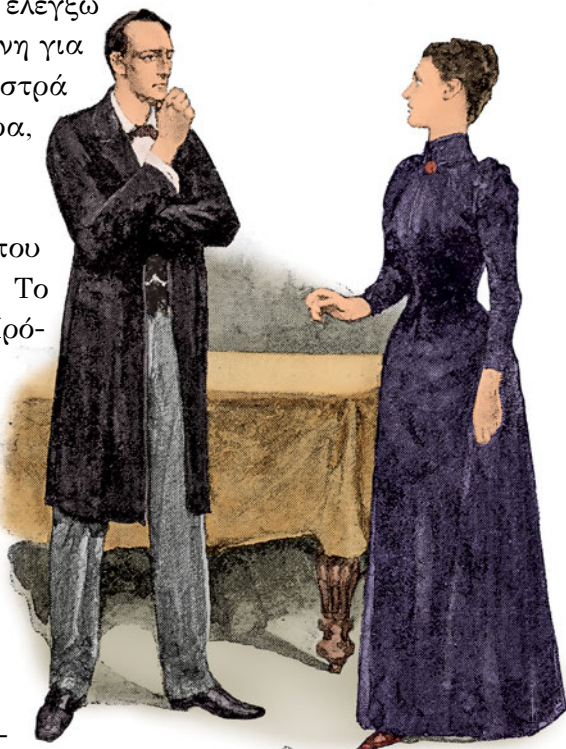
«Ναι! Είναι ο μανάβης που μας φέρνει τα λαχανικά. Το όνομά του είναι Φράνσις Πρόσπερ».

«Στεκόταν», είπε ο Χολμς, «στ' αριστερά της πόρτας – δηλαδή, πιο μακριά στο μονοπάτι απ' όσο χρειάζεται για να φτάσεις την πόρτα;»

«Μάλιστα, εκεί ήταν».

«Και έχει ξύλινο πόδι;»

Κάτι σαν φόβος ξεπήδη-

σε στα εκφραστικά μαύρα μάτια της νεαρής κυρίας. «Μοιάζετε σαν μάγος», είπε. «Πώς το ξέρατε αυτό;» Χαμογέλασε, όμως δεν υπήρξε κάποιο χαμόγελο σε απάντηση του δικού της στο λεπτό, γεμάτο ένταση πρόσωπο του Χολμς.

«Θα χαιρόμουν πολύ αν μου επιτρέπατε να ανέβω πάνω», είπε εκείνος. «Πιθανόν να θελήσω να βγω και πάλι έξω από το σπίτι. Ίσως καλύτερα να ρίξω μια ματιά στα κάτω παράθυρα, προτού ανέβω πάνω».

Έκανε τον γύρο βιαστικά από το ένα στο άλλο, σταματώντας μονάχα στο μεγάλο, το οποίο έβλεπε από την είσοδο προς τον δρόμο των στάβλων. Το άνοιξε και προχώρησε σε μια εξαιρετικά προσεκτική εξέταση του περβαζιού με τον ισχυρό μεγεθυντικό φακό του. «Τώρα θα ανέβουμε πάνω», είπε τελικά.

Το γραφείο του τραπεζίτη ήταν ένα λιτά επιπλωμένο δωμάτιο, με ένα γκριζο χαλί, ένα μεγάλο έπιπλο γραφείου και έναν μακρύ καθρέπτη. Ο Χολμς πήγε στο γραφείο πρώτα και εξέτασε σχολαστικά την κλειδαριά.

«Ποιο κλειδί χρησιμοποιήθηκε για να ανοιχτεί;» ρώτησε.

«Εκείνο το οποίο ο γιος μου ο ίδιος υπέδειξε – εκείνο της ντουλάπας της αποθήκης».

«Το έχετε εδώ;»

«Είναι το κλειδί πάνω στο τραπέζι».

Ο Σέρλοκ Χολμς το πήρε και άνοιξε το γραφείο.

«Πρόκειται για αθόρυβη κλειδαριά», είπε. «Δεν είναι να απορεί κανείς που δεν σας ξύπνησε. Η θήκη αυτή, υποθέτω, περιέχει το στέμμα. Θα πρέπει να το δούμε». Άνοιξε τη θήκη και βγάζοντας έξω το διάδημα το τοποθέτησε πάνω στο τραπέζι. Ήταν ένα θεσπέσιο δείγμα της κοσμηματοποιίας, και τα τριάντα έξι πετράδια ήταν τα τελειότερα που είχα δει ποτέ μου. Στη μία πλευρά του στέμματος υπήρχε μια σπασμένη άκρη, όπου μια γωνιά που την κοσμούσαν τρία πετράδια είχε αποκοπεί.

«Τώρα, κύριε Χόλντερ», είπε ο Χολμς, «ορίστε η γωνία, η οποία αντιστοιχεί σε εκείνη που τόσο ατυχώς χάθηκε. Θα μπορούσα να σας ζητήσω να τη σπάσετε;»

Ο τραπεζίτης οπισθοχώρησε με τρόμο. «Ούτε που θα διανοούμουν να το δοκιμάσω», είπε.

«Τότε θα το κάνω εγώ». Ο Χολμς ξαφνικά εφάρμοσε όλη του τη δύναμη πάνω της, ωστόσο χωρίς αποτέλεσμα. «Τη νιώθω να υποχωρεί λιγάκι», είπε· «όμως, αν και είμαι εξαιρετικά δυνατός στα δάκτυλα, θα μου έπαιρνε πολλή ώρα να σπάσω τη γωνία. Ένας συνηθισμένος άνθρωπος δεν θα μπορούσε να το κάνει. Τώρα, τι νομίζετε πως θα συνέβαινε αν όντως την έσπαγα, κύριε Χόλντερ; Θα ακουγόταν ένας ήχος σαν πυροβολισμός. Μου λέτε πώς όλα αυτά συνέβησαν σε απόσταση λίγων μέτρων από το κρεβάτι σας και δεν ακούσατε τίποτα;»

«Δεν ξέρω τι να σκεφτώ. Είμαι σε μαύρο σκοτάδι».

«Όμως ίσως να γίνει κάπως πιο φωτεινό καθώς θα προχωράμε. Τι πιστεύετε, δεσποινίς Χόλντερ;»

«Ομολογώ πως ακόμα μοιράζομαι την αμηχανία του θείου μου».

«Ο γιος σας δεν φορούσε παπούτσια ή παντόφλες όταν τον είδατε;»

«Δεν φορούσε τίποτ' άλλο εκτός από το πουκάμισό του και το παντελόνι του».

«Σας ευχαριστώ. Είναι βέβαιο πως ευνοηθήκαμε με εξαιρετική τύχη κατά τη διάρκεια της έρευνας αυτής, και θα αποτελέσει προσωπικό μας λάθος αν δεν καταφέρουμε να ξεδιαλύνουμε το ζήτημα. Με την άδειά σας, κύριε Χόλντερ, θα συνεχίσω τώρα την έρευνά μου έξω».

Έφυγε μόνος, με δική του παράκληση, γιατί εξήγησε πως κάθε άσκοπη πατημασιά ίσως έκανε το έργο του δυσκολότερο. Για μια ώρα ή και περισσότερο εργαζόταν, επιστρέφοντας τελικά με τα πόδια του βαριά από χιόνι και τα χαρακτηριστικά του τόσο αινιγματικά όσο ποτέ.

«Πιστεύω πως είδα πλέον όλα όσα υπάρχουν για να δω, κύριε Χόλντερ», είπε· «Θα σας εξυπηρετήσω καλύτερα επιστρέφοντας στο σπίτι μου».

«Μα τα πετράδια, κύριε Χολμς. Πού βρίσκονται;»

«Δεν μπορώ να γνωρίζω».

Ο τραπεζίτης έσμιξε τα χέρια του. «Δεν θα τα ξαναδώ ποτέ!» φώναξε. «Και ο γιος μου; Μου προσφέρετε ελπίδες;»

«Η γνώμη μου δεν έχει αλλάξει σε καμία περίπτωση».

«Τότε, για όνομα του Θεού, τι σκοτεινή δουλειά ήταν αυτή που έγινε στο σπίτι μου χθες βράδυ;»

«Αν μπορείτε να με επισκεφθείτε στο σπίτι μου στην οδό Μπέικερ αύριο πρωί μεταξύ εννέα και δέκα, θα χαρώ να κάνω ό,τι μπορώ για να το καταστήσω σαφέστερο. Όπως καταλαβαίνω, μου δίνετε εν λευκώ το δικαίωμα να ενεργήσω εκ μέρους σας, υπό τον μόνο όρο να πάρω πίσω τα πετράδια, και πως δεν θέτετε κάποιο όριο στο ποσό που μπορώ να τραβήξω».

«Θα έδινα και την περιουσία μου για να τα έχω πίσω».

«Πολύ καλά. Θα επιληφθώ του ζητήματος από τώρα και έως τη στιγμή εκείνη. Αντίο· υπάρχει ένα ενδεχόμενο να περάσω από εδώ και πάλι πριν από το βράδυ».

Μου ήταν φανερό πως η γνώμη του συντρόφου μου είχε σχηματιστεί όσον αφορά την υπόθεση, μολονότι ποια ήταν τα συμπεράσματά του ήταν κάτι περισσότερο από ό,τι μπορούσα έστω κι αμυδρά να φανταστώ. Αρκετές φορές κατά τη διάρκεια του ταξιδιού της επιστροφής προς το σπίτι αποπειράθηκα να τον βολιδοσκοπήσω για το θέμα, όμως πάντοτε ξεγλιστρούσε σε κάποιο άλλο ζήτημα, μέχρι που τελικά τα παράτησα απελπισμένος. Δεν ήταν ακόμη τρεις όταν βρεθήκαμε και πάλι στο σπίτι μας. Έσπευσε στο δωμάτιό του και κατέβηκε σε λίγα λεπτά ντυμένος σαν κοινός ζητιάνος. Με τον γιακά του ανασηκωμένο, το φθαρμένο, φτωχικό παλτό του, το κόκκινο κασκόλ του και τις ταλαιπωρημένες μπότες έμοιαζε με τυπικό εκπρόσωπο αυτής της τάξης.

«Νομίζω πως είναι επαρκές», είπε κοιτώντας στον καθρέπτη πάνω από το τζάκι. «Μακάρι μονάχα να μπορούσες να έρθεις μαζί μου, Γουάτσον, όμως φοβάμαι πως δεν γίνεται. Μπορεί να είμαι στο μονοπάτι του ζητήματος αυτού, ή μπορεί να κυνηγώ χίμαιρες, ωστόσο σύντομα θα γνωρίζω τι από τα δύο ισχύει. Ελπίζω πως ίσως θα είμαι πίσω σε λίγες ώρες». Έκοψε μια φέτα βοδινό από το κότσι πάνω στον μπουφέ, το έκλεισε μέσα σε δυο φέτες ψωμιού και ρίχνοντας το πρόχειρο γεύμα στην τσέπη του ξεκίνησε την εξόρμησή του.

Είχα μόλις τελειώσει το τσάι μου όταν επέστρεψε, εμφανώς σε μεγάλα κέφια, στριφογυρνώντας μια παλιά μπότα, με ελαστικές επιστρώσεις στα πλαϊνά, στο χέρι του. Την πέταξε σε μια γωνιά και έβαλε μια κούπα τσάι.

«Είπα να μπω μέσα όπως πέραγα», είπε. «Θα φύγω αμέσως».

«Για πού;»

«Για την άλλη μεριά του Γουέστ Εντ. Ίσως να περάσει αρκετή ώρα προτού επιστρέψω. Μη με περιμένεις, σε περίπτωση που αργήσω».

«Πώς τα πας;»

«Μμμ, έτσι και έτσι. Κανένα παράπονο. Είχα πάει στο Στρίτχαμ από τη στιγμή που σε άφησα, όμως δεν επισκέφθηκα το σπίτι. Πρόκειται για ένα πολύ γλυκό προβληματάκι και δεν θα το έχανα σχεδόν για τίποτα. Ωστόσο, δεν πρέπει να κάθομαι εδώ κουτσομπολεύοντας, αλλά πρέπει να βγάλω αυτά τα φρικτά ρούχα από πάνω μου και να ξαναγίνω ο καθωσπρέπει εαυτός μου».

Έβλεπα από τη συμπεριφορά του πως είχε πολύ καλύτερους λόγους για να είναι ικανοποιημένος απ' όσο υπονοούσαν τα ίδια του τα λόγια. Τα μάτια του έλαμπαν, και υπήρχε ακόμη και μια ιδέα χρώματος στα χλομά του μάγουλα. Βιαστικά ανέβηκε πάνω και μερικές στιγμές αργότερα άκουσα το χτύπημα της εξώπορτας και κατάλαβα πως είχε φύγει και πάλι για το ευχάριστο κυνήγι του.

Περίμενα μέχρι τα μεσάνυχτα, όμως δεν υπήρχε καμιά ένδειξη πως θα επέστρεφε, έτσι αποσύρθηκα στο δωμάτιό μου. Δεν ήταν ασυνήθιστο για εκείνον να λείπει για μέρες και νύχτες όταν βρισκόταν στο κατόπι κάποιου ίχνους, συνεπώς αυτή του η αργοπορία δεν μου προξένησε καμιά έκπληξη. Δεν γνωρίζω ποια ώρα ήρθε, όμως όταν κατέβηκα για πρόγευμα το πρωί, ήταν εκεί με μια κούπα καφέ στο ένα χέρι και την εφημερίδα στο άλλο, τόσο φρέσκος και ξεκούραστος όσο γινόταν.

«Να με συγχωρείς που άρχισα χωρίς εσένα, Γουάτσον», είπε, «όμως θα θυμάσαι πως ο πελάτης μας έχει μάλλον ένα ραντεβού σήμερα το πρωί».

«Μα είναι περασμένες εννέα», απάντησα. «Δεν θα εκπλησσομουν αν ήταν αυτός. Νομίζω πως άκουσα ένα κουδούνισμα».

Ήταν όντως ο φίλος μας ο επιχειρηματίας. Κλονίστηκα από την αλλαγή που είχε επέλθει πάνω του, γιατί το πρόσωπό του, εκ φύσεως πλατύ και συμπαγές, ήταν πλέον κάτισχνο και σουρωμένο, ενώ τα μαλλιά του μου φάνηκαν τουλάχιστον μια ιδέα πιο λευκά. Μπήκε με μια κόπωση και με τέτοια νωθρότητα που ήταν ακόμη πιο θλιβερές από την ένταση του προηγούμενο πρωινού, και έπεσε βαριά σε μια πολυθρόνα την οποία έσπρωξα για εκείνον.

«Δεν ξέρω τι έκανα για να δοκιμάζομαι τόσο σκληρά», είπε. «Μόλις δυο μέρες πριν ήμουν ένας ευτυχισμένος και επιτυχημένος άνθρωπος, χωρίς μια έγνοια στον κόσμο. Τώρα απόμεινα σε ένα μοναχικό κι ατιμασμένο γήρας. Η μια θλίψη έρχεται στο κατόπι της άλλης. Η ανιψιά μου η Μαίρη με εγκατέλειψε».

«Σας εγκατέλειψε;»

«Μάλιστα. Το κρεβάτι σήμερα το πρωί έδειχνε πως δεν είχε χρησιμοποιηθεί, το δωμάτιό της ήταν άδειο και υπήρχε ένα σημείωμα για εμένα στο τραπέζι της εισόδου. Της είχα πει το περασμένο βράδυ, από θλίψη κι όχι από θυμό, πως αν είχε παντρευτεί το αγόρι μου, μπορεί όλα να ήταν καλά για εκείνον. Ίσως να ήταν απερισκεψία εκ μέρους μου να το πω. Στο σχόλιο αυτό αναφέρεται στο σημείωμά της:

Πολυαγαπημένε μου θείε

Νιώθω πως σου φόρτωσα προβλήματα και πως, αν είχα πράξει διαφορετικά, η τρομερή αυτή κακοτυχία ίσως να μην είχε ποτέ συμβεί. Δεν μπορώ, με τη σκέψη αυτή στο μυαλό μου, ποτέ ξανά να είμαι ευτυχισμένη κάτω από τη στέγη σου, και νιώθω πως πρέπει να σε αφήσω για πάντα. Μην ανησυχείς για το μέλλον μου, γιατί όλα έχουν προνοηθεί – και, πάνω απ' όλα, μην ψάξεις να με βρεις, γιατί θα είναι ανούσιο και θα αποτελεί έλλειψη εμπιστοσύνης προς εμένα.

Στη ζωή ή στον θάνατο είμαι παντοτινά η αγαπημένη σου Μαίρη.

«Τι θα μπορούσε να εννοεί με αυτό το μήνυμα, κύριε Χολμς; Νομίζετε πως υπονοεί την αυτοκτονία;»

«Όχι, όχι, τίποτα τέτοιο. Πρόκειται ίσως για την απλούστερη λύση. Πιστεύω, κύριε Χόλντερ, πως πλησιάζετε στο τέλος των προβλημάτων σας».

«Αχ! Λέτε! Κάτι ακούσατε, κύριε Χολμς· κάτι μάθατε! Πού είναι τα πετράδια;»

«Δεν θα θεωρούσατε πως χίλιες λίρες το κομμάτι είναι ένα υπερβολικό ποσό γι' αυτά;»

«Θα πλήρωνα δέκα».

«Δεν θα ήταν αναγκαίο. Τρεις χιλιάδες θα καλύψουν το ζήτημα. Και υπάρχει και μια μικρή αμοιβή, φαντάζομαι. Έχετε το καρνέ επιταγών σας; Ορίστε μία για εμένα. Καλύτερα γράψτε τη για τέσσερις χιλιάδες λίρες».

Με μια σαστισμένη έκφραση ο τραπεζίτης συμπλήρωσε την απαιτούμενη επιταγή. Ο Χολμς προχώρησε μέχρι το γραφείο του, έβγαλε ένα μικρό τριγωνικό κομμάτι χρυσού με τρία πετράδια πάνω του και το έριξε στο τραπέζι.

Με μια κραυγή χαράς ο πελάτης μας το άρπαξε σηκώνοντάς το.

«Το έχετε!» είπε με κομμένη ανάσα. «Σώθηκα! Σώθηκα!»

Η χαρούμενη αντίδρασή του ήταν τόσο θερμή όσο ήταν η θλίψη του, και έσφιξε τα ανακτημένα πετράδια στο στήθος του.

«Υπάρχει ακόμη ένα πράγμα το οποίο οφείλετε, κύριε Χόλντερ», είπε ο Σέρλοκ Χολμς κάπως αυστηρά.

«Οφείλω!» Ανασήκωσε μια πένα. «Κατονομάστε το ποσό και εγώ θα το πληρώσω».

«Όχι, το χρέος δεν είναι προς εμένα. Οφείλετε μια ταπεινή συγγνώμη σε εκείνο το ευγενικό παλικάρι, τον γιο σας, ο οποίος αντιμετώπισε το ζήτημα όπως θα ήμουν περήφανος να δω τον γιο μου να κάνει, αν ποτέ έχω την τύχη να αποκτήσω».

«Τότε δεν ήταν ο Άρθουρ εκείνος που τα πήρε;»

«Σας είπα χθες, και το επαναλαμβάνω σήμερα, πως δεν ήταν».

«Είστε βέβαιος γι' αυτό! Τότε ας σπεύσουμε κοντά του αμέσως να του πούμε πως η αλήθεια έγινε γνωστή».

«Το γνωρίζει ήδη! Όταν τα είχα ξεκαθαρίσει όλα, έκανα μια κουβέντα μαζί του και, διαπιστώνοντας πως δεν ήθελε να μου πει την ιστορία, του την είπα εγώ, και αναγκάστηκε να ομολογήσει πως είχα δίκιο και να προσθέσει τις ελάχιστες λεπτομέρειες που δεν μου είχαν ακόμα γίνει σαφείς. Τα πρωινά νέα σας, ωστόσο, ίσως ανοίξουν τα χείλη του».

«Για όνομα του Θεού, πείτε μου, ποιο είναι το εξαιρετικό αυτό μυστήριο!»

«Θα το κάνω και θα σας παρουσιάσω τα βήματα με τα οποία κατέληξα εκεί. Και να σας πω, αρχικά, αυτό το οποίο είναι δυσκολότερο για μένα να αποκαλύψω και για εσάς να ακούσετε: υπήρχε μια ιδιαίτερη σχέση μεταξύ του σερ Τζορτζ Μπέρνγουελ και της Μαίρης, της ανιψιάς σας. Το έσκασαν μαζί».

«Η Μαίρη μου; Αδύνατον!»

«Είναι δυστυχώς περισσότερο από πιθανό· είναι βέβαιο. Ούτε εσείς ούτε ο γιος σας γνωρίζατε τον πραγματικό χαρακτήρα αυτού του ανθρώπου όταν τον δεχτήκατε στους κόλπους της οικογένειάς σας. Πρόκειται για έναν εκ των πλέον επικίνδυνων ανθρώπων στην Αγγλία –έναν κατεστραμμένο χαρτοπαίκτη, έναν εντελώς απελπισμένο κακοποιό, έναν άντρα χωρίς καρδιά και συνείδηση. Η ανιψιά σας δεν γνώριζε τίποτα γι' αυτούς τους ανθρώπους. Όταν της ψιθύρισε τους όρκους του προς εκείνη,

όπως είχε κάνει πρωτύτερα και σε εκατοντάδες άλλες, ένωσε κολακευμένη νομίζοντας πως εκείνη μονάχα είχε αγγίξει την καρδιά του. Ο διάβολος γνωρίζει καλύτερα τι της είπε, παρά ταύτα μετατράπηκε σε όργανό του και συνήθιζε να τον βλέπει σχεδόν κάθε βράδυ».

«Δεν μπορώ και δεν πρόκειται να το πιστέψω!» φώναξε ο τραπεζίτης, με το πρόσωπό του να έχει γίνει σταχτί.

«Θα σας αναφέρω, τότε, τι συνέβη στο σπίτι σας την περασμένη νύχτα. Η ανιψιά σας, όταν, όπως φανταζόταν, είχατε πάει στο δωμάτιό σας, κατέβηκε κάτω και μίλησε με τον εραστή της μέσω του παραθύρου που βλέπει στον δρόμο των στάβλων. Οι πατημασιές ήταν πολύ βαθιές μέσα στο χιόνι, τόση ώρα που είχε σταθεί εκεί. Του μίλησε για το στέμμα. Η μοχθηρή του λαγνεία για χρυσάφι αναζωπυρώθηκε ακούγοντας τα νέα, και υπέταξε την ανιψιά σας στη θέλησή του. Δεν αμφιβάλλω πως σας αγαπούσε, όμως υπάρχουν γυναίκες στις οποίες η αγάπη του εραστή σβήνει κάθε άλλη αγάπη, και πιστεύω πως θα πρέπει να ανήκε σε αυτές. Είχε μόλις ακούσει τις οδηγίες του, όταν σας είδε να κατεβαίνετε τις σκάλες, οπότε έκλεισε βιαστικά το παράθυρο και σας μίλησε για την αποκοτιά μιας εκ των υπηρετριών με τον ξυλοπόδαρο αγαπημένο της, το οποίο ήταν απολύτως αληθινό.

»Το αγόρι σας, ο Άρθουρ, πήγε στο δωμάτιό του μετά τη συζήτησή σας, όμως έκανε άσχημο ύπνο εξαιτίας της ανησυχίας του για τα χρέη στη λέσχη. Μέσα στη νύχτα άκουσε ανεπαίσθητα βήματα έξω από την πόρτα του, έτσι σηκώθηκε και, κοιτώντας έξω, ξαφνιάστηκε βλέποντας την εξαδέλφη του να περπατά αθόρυβα διασχίζοντας τον διάδρομο ώσπου χάθηκε μέσα στο γραφείο σας. Κοκάλωσε από κατάπληξη. Σύντομα βγήκε από το δωμάτιό του και πάλι και, στο φως της λάμπας του διαδρόμου, είδε πως μετέφερε το πολύτιμο στέμμα στα χέρια της. Κατέβηκε τις σκάλες και εκείνος, γεμάτος τρόμο, την ακολούθησε τρέχοντας και γλίστρησε πίσω από την κουρτίνα κοντά στην πόρτα, απ' όπου έβλεπε τι εξελισσόταν στην είσοδο από κάτω. Την είδε να ανοίγει

αθόρυβα το παράθυρο, να δίνει το στέμμα σε κάποιον στο μισοσκόταδο, και κατόπιν κλείνοντας και πάλι να σπεύδει πίσω στο δωμάτιό της, περνώντας πολύ κοντά στο σημείο όπου στεκόταν πίσω από την κουρτίνα.

»Όσο εκείνη βρισκόταν στο σκηνικό, ο Άρθουρ δεν μπορούσε να προβεί σε καμία ενέργεια χωρίς να εκθέσει φρικτά τη γυναίκα που αγαπούσε. Όμως τη στιγμή που εκείνη είχε φύγει, συνειδητοποίησε πόσο συντριπτική δυστυχία θα αποτελούσε το γεγονός αυτό για εσάς και πόσο σημαντικό ήταν για όλους να το διορθώσει. Έτρεξε κάτω όπως ήταν, με τα ξυπόλυτα πόδια του, άνοιξε το παράθυρο, πήδηξε στο χιόνι και κατηφόρισε τρέχοντας στον δρόμο, όπου διέκρινε μια σκοτεινή φιγούρα στο φεγγαρόφωτο. Ο σερ Τζορτζ Μπέρονγουελ προσπάθησε να ξεφύγει, όμως ο Άρθουρ τον έπιασε και υπήρξε μια πάλη μεταξύ τους, με το παλικάρι

σας να τραβά από τη μια μεριά του στέμματος, και τον αντίπαλό του από την άλλη. Στη συμπλοκή, ο γιος σας χτύπησε τον σερ Τζορτζ και τον έκοψε πάνω από το μάτι. Τότε κάτι ξαφνικά έσπασε, και ο γιος σας, ανακαλύπτοντας πως είχε το στέμμα στα χέρια του, έτρεξε πίσω, έκλεισε το παράθυρο, ανέβηκε στο δωμάτιό σας και είχε μόλις παρατηρήσει πως το στέμμα είχε στραβώσει στην πάλη και επιχειρούσε να το ισιώσει, όταν εσείς εμφανιστήκατε στη σκηνή».

«Είναι δυνατόν;» είπε ξέπνοα ο τραπεζίτης.

«Εσείς τότε τον εξαγριώσατε βρίζοντάς τον τη στιγμή που ένιωθε πως άξιζε τις θερμές ευχαριστίες σας. Δεν μπορούσε να εξηγήσει την αληθινή κατάσταση των πραγμάτων, χωρίς να προδώσει εκείνη που ασφαλώς δεν άξιζε τόσο ευαίσθητη αντιμετώπιση. Επέλεξε την πλέον ιπποτική θεώρηση, ωστόσο, και διαφύλαξε το μυστικό της».

«Και γι' αυτό εκείνη ούρλιαξε και λιποθύμησε όταν είδε το στέμμα», αναφώνησε ο κύριος Χόλντερ. «Ω Θεέ μου! Πόσο ανόητα τυφλός υπήρξα! Και ύστερα ο Άρθουρ ζήτησε να του επιτραπεί να φύγει για πέντε λεπτά! Το καλό μου παιδί ήθελε να δει αν το κομμάτι που έλειπε βρισκόταν στο σημείο της πάλης. Πόσο απάνθρωπα τον έκρινα!»

«Όταν έφτασα στο σπίτι σας», συνέχισε ο Σέρλοκ Χολμς, «αμέσως έκανα πολύ προσεκτικά τον γύρο του, ώστε να παρατηρήσω αν υπήρχαν κάποια ίχνη στο χιόνι, τα οποία ενδεχομένως να με βοηθούσαν. Γνώριζα πως δεν είχε χιονίσει καθόλου από το προηγούμενο βράδυ, και επίσης πως έκανε δυνατή παγωνιά που θα είχε διατηρήσει τα αποτυπώματα. Πέρασα διασχίζοντας τον δρόμο των εμπόρων, αλλά βρήκα τα πάντα ποδοπατημένα και δυσδιάκριτα. Λίγο πιο πέρα, ωστόσο, στην άλλη μεριά της πόρτας της κουζίνας, μια γυναίκα είχε σταθεί και μιλήσει με έναν άντρα, του οποίου τα στρογγυλά αποτυπώματα από τη μια πλευρά φάνέρωναν πως είχε ξύλινο πόδι. Μπορούσα ακόμη να διακρίνω πως είχαν αναστατωθεί, γιατί η γυναίκα είχε τρέξει βιαστικά προς την πόρτα, όπως φαινόταν από τα βαθιά σημάδια που είχαν

αφήσει τα δάκτυλα και τα ρηγά που είχαν αφήσει οι φτέρνες, ενώ ο ξυλοπόδαρος στάθηκε για λίγο και κατόπιν αποχώρησε. Σκέφτηκα τότε πως ίσως να επρόκειτο για την υπηρέτρια και τον αγαπημένο της, για τον οποίο μου είχατε ήδη μιλήσει, και η εξέταση έδειξε πως έτσι ήταν. Έκανα τον γύρο του κήπου, χωρίς να δω κάτι περισσότερο από τυχαία ίχνη, τα οποία θεώρησα πως ήταν των αστυνομικών, όμως όταν έφτασα στον δρόμο για τους στάβλους μια πολύ μακριά και σύνθετη ιστορία ήταν γραμμένη στο χιόνι εμπρός μου.

»Υπήρχε μια διπλή σειρά από ίχνη ενός άντρα με μπότες, και μια δεύτερη διπλή σειρά από πατημασιές οι οποίες όπως διαπίστωσα με κάποια ικανοποίηση, ανήκαν σε έναν ξυπόλυτο άντρα. Αμέσως πείστηκα απ' όσα μου είχατε αναφέρει πως οι τελευταίες ανήκαν στον γιο σας. Τα πρώτα ίχνη τα είχε αφήσει κάποιος που προχώρησε και προς τις δυο κατευθύνσεις, αλλά τα δεύτερα ανήκαν σε κάποιον που είχε τρέξει βιαστικά, και καθώς το πάτημά του περνούσε κατά τόπους πάνω από το αποτύπωμα της μπότας, ήταν προφανές πως είχε τρέξει πίσω από τον άλλο. Τα ακολούθησα και ανακάλυψα πως οδηγούσαν στο παράθυρο της εισόδου, όπου ο άντρας με τις μπότες είχε διώξει το χιόνι καθώς περίμενε. Κατόπιν περπάτησα στο άλλο άκρο, το οποίο βρισκόταν κάπου εκατό μέτρα ή περισσότερο παρακάτω στο δρομάκι. Είδα ότι ο τύπος με τις μπότες είχε στραφεί πίσω, εκεί που το χιόνι ήταν τσαλαπατημένο σαν να είχε γίνει συμπλοκή, και, τέλος, εκεί που λίγες σταγόνες αίμα είχαν πέσει, για να μου δείξουν πως δεν έσφαλα. Ο τύπος με τις μπότες κατηφόρισε τρέχοντας το δρομάκι, και άλλος ένας μικρός λεκές αίματος μου φανέρωσε πως επρόκειτο για εκείνον που είχε κοπεί. Όταν έφτασε στον κεντρικό δρόμο στην άλλη άκρη, ανακάλυψα πως το πεζοδρόμιο είχε καθαριστεί, έτσι εκεί τελείωσε το συγκεκριμένο στοιχείο.

»Μπαίνοντας στο σπίτι, ωστόσο, εξέτασα, όπως θυμάστε, το περβάζι και την κάσα του παραθύρου της εισόδου με τον φακό μου και κατάλαβα αμέσως πως κάποιος είχε βγει από εκεί. Κα-

τάφερα να διακρίνω το περίγραμμα ενός πέλματος εκεί όπου το βρεγμένο πόδι είχε ακουμπήσει ερχόμενο μέσα. Τότε άρχισα να είμαι σε θέση να σχηματίζω άποψη όσον αφορά το τι είχε συμβεί. Ένας άντρας περίμενε έξω από το παράθυρο· κάποιος είχε φέρει το στέμμα· ο γιος σας είχε παρακολουθήσει αυτή τη σκηνή· εκείνος είχε καταδιώξει τον κλέφτη· είχε παλέψει μαζί του· είχαν και οι δυο τους τραβήξει το στέμμα, με τη συνδυασμένη τους δύναμη να έχει προξενήσει ζημιές που κανείς μόνος του δεν θα είχε προκαλέσει. Είχε επιστρέψει με το τρόπαιο, όμως είχε αφήσει ένα κομμάτι στα χέρια του αντιπάλου. Ως εδώ ήμουν σίγουρος. Το ερώτημα ήταν, πλέον, ποιος ήταν ο άντρας και ποιος ήταν αυτός που του έφερε το στέμμα;

»Αποτελεί από παλιά απαράβατο κανόνα για μένα: όταν έχεις αποκλείσει το αδύνατο, ό,τι μένει, όσο απίθανο κι αν είναι, πρέπει να είναι η αλήθεια. Τώρα, ήξερα πως δεν ήσασταν εσείς που είχατε κατεβάσει το στέμμα, έτσι παρέμεναν μόνο η ανιψιά σας και οι υπηρέτριες. Αν όμως ήταν οι υπηρέτριες, γιατί να δεχτεί ο γιος σας να κατηγορηθεί στη θέση τους; Δεν υπήρχε κανένας εμφανής λόγος. Από την άλλη πλευρά, η αγάπη του για την ξαδέλφη του θα μπορούσε θαυμάσια να εξηγήσει γιατί έπρεπε να φυλάξει το μυστικό της – πόσο μάλλον που το μυστικό της ήταν ατιμωτικό. Όταν θυμήθηκα πως την είχατε δει στο παράθυρο και πως είχε λιποθυμήσει βλέποντας το στέμμα και πάλι, το συμπέρασμα μου μεταβλήθηκε σε βεβαιότητα.

»Και ποιος θα μπορούσε να είναι ο συνεργός της; Ένας εραστής εμφανώς, γιατί ποιος άλλος θα μπορούσε να υπερβεί την αγάπη και την ευγνωμοσύνη την οποία έπρεπε να νιώθει εκείνη προς εσάς; Γνώριζα πως βγαίνατε ελάχιστα και πως ο φιλικός σας κύκλος ήταν εξαιρετικά περιορισμένος. Όμως ανάμεσά τους βρισκόταν ο σερ Τζορτζ Μπέρνγουελ. Είχα ακούσει στο παρελθόν πως ήταν άνθρωπος με κακή φήμη μεταξύ των γυναικών. Θα έπρεπε να είναι εκείνος που φορούσε αυτές τις μπότες και είχε στην κατοχή του τα αγνοούμενα πετράδια. Παρότι ήξερε πως ο Άρθουρ τον είχε ανακαλύψει, ίσως ακόμα να θεωρούσε πως ήταν

ασφαλής, γιατί ο γιος σας δεν μπορούσε να πει λέξη χωρίς να εννοχοποιήσει την ίδια του την οικογένεια.

«Λοιπόν, η κοινή λογική μπορεί να σας υποδείξει ποια μέτρα πήρα στη συνέχεια. Πήγα μεταμφιεσμένος σε ζητιάνο και κατάφερα να πιάσω φιλίες με τον υπηρέτη του κι έτσι έμαθα ότι ο κύριός του είχε κοπεί στο κεφάλι το προηγούμενο βράδυ και, στο τέλος, δίνοντάς του έξι σελίνια, σιγουρεύτηκα για τις υποψίες μου αγοράζοντας ένα ζευγάρι παλιές του μπότες. Με αυτές ταξίδεψα στο Στρίτχαμ κι ανακάλυψα πως ταίριαζαν τέλεια με τα ίχνη στο χιόνι».

«Γι' αυτό είδα έναν κουρελή ζητιάνο στο δρομάκι του στάβλου χθες το απόγευμα», είπε ο κ. Χόλντερ.

«Ακριβώς. Εγώ ήμουν. Αφού ήξερα πια ποιος ήταν ο άνθρωπος που έψαχνα, επέστρεψα στο σπίτι για να αλλάξω ρούχα. Ήξερα πλέον πως θα έπρεπε να έχω μια πιο εκλεπτυσμένη προσέγγιση γιατί μια ποινική δίωξη θα προκαλούσε σκάνδαλο και ήξερα πως ένας τόσο δαιμόνιος κακοποιός θα κανόνιζε να μας δέσει τα χέρια σχετικά με το ζήτημα. Πήγα και τον συνάντησα. Στην αρχή, φυσικά, τα αρνήθηκε όλα. Όταν όμως του περιέγραψα με κάθε λεπτομέρεια τι είχε συμβεί, επιχείρησε να κάνει τον παλικαρά κι άρπαξε ένα ρόπαλο που ήταν κρεμασμένο στον τοίχο. Όμως τον ήξερα καλά, έτσι πρόλαβα και έβαλα το πιστόλι μου στο κεφάλι του. Στη

συνέχεια όμως έγινε κάπως πιο λογικός. Του είπα πως θα του προσφέραμε ένα τίμημα για τα πετράδια που κρατούσε, χίλιες λίρες το κομμάτι. Τότε έδειξε για πρώτη φορά σημάδια στεναχώριας. “Πού να πάρει!” είπε. “Τα έδωσα για εξακόσιες λίρες και τα τρία!” Σύντομα κατόρθωσα να πάρω τη διεύθυνση του κλεπταποδόχου που τα είχε, δίνοντάς του την υπόσχεση πως δεν θα διωκόταν. Πήγα στο σπίτι που ήταν τα πετράδια, και ύστερα από αρκετό παζάρεμα τα πήρα για χίλιες λίρες το καθένα. Στη συνέχεια επισκέφτηκα βιαστικά τον γιο σας, του είπα πως όλα ήταν εντάξει, και τελικά έπεσα για ύπνο κατά τις δύο το πρωί, έπειτα από μια πραγματικά γεμάτη ημέρα».

«Μια ημέρα η οποία έσωσε την Αγγλία από ένα μεγάλο δημόσιο σκάνδαλο», είπε ο τραπεζίτης καθώς σηκώθηκε. «Κύριε, δεν βρίσκω λόγια να σας ευχαριστήσω, όμως δεν θα με βρείτε αγνώμονα για όσα κάνατε. Οι ικανότητές σας όντως υπερβαίνουν όλα όσα έχω ακούσει για εσάς. Και τώρα πρέπει να τρέξω στο αγαπημένο μου παιδί να του ζητήσω συγγνώμη για το κακό που του έκανα. Όσο γι’ αυτά που λέτε για την καημένη τη Μαίρη, σφίγγεται η καρδιά μου. Ούτε κι αυτές οι ικανότητές σας δεν θα μπορούσαν να με ενημερώσει για το πού βρίσκεται τώρα».

«Πιστεύω ακράδαντα», απάντησε ο Χολμς, «πως βρίσκεται όπου είναι και ο σερ Τζορτζ Μπέρνγουελ. Είναι εξίσου βέβαιο, επίσης, πως όποιες κι αν είναι οι αμαρτίες της, σύντομα θα τιμωρηθεί όπως της αξίζει».

Για τον συγγραφέα

Ο Άρθουρ Κόναν Ντόιλ (Arthur Ignatius Conan Doyle) γεννήθηκε στο Εδιμβούργο της Σκωτίας στις 22 Μαΐου 1859, από οικογένεια ιρλανδικής καταγωγής. Σπούδασε ιατρική στο Πανεπιστήμιο του Εδιμβούργου. Το 1882 άρχισε να εξασκεί το επάγγελμα του γιατρού στο Πόρτσμουθ, ενώ παράλληλα ξεκίνησε να γράφει σύντομες ιστορίες για να ενισχύσει τα εισοδήματά του. Το πρώτο σημαντικό έργο του ήταν η *Σπουδή στο Πορφυρό* (1887), στο οποίο εμφανίζεται για πρώτη φορά ο Σέρλοκ Χολμς, χαρακτήρας που ο Κόναν Ντόιλ δημιούργησε βασιζόμενος εν μέρει στον πρώην καθηγητή του, Τζόζεφ Μπελ. Στη συνέχεια άρχισε να δημοσιεύει τακτικά τις περιπέτειες του Σέρλοκ Χολμς και του συνεργάτη, του δόκτορα Γουάτσον, στο μηνιαίο περιοδικό *The Strand Magazine*. Ο διάσημος ντετέκτιβ εμφανίστηκε συνολικά σε εξήντα ιστορίες, που εκδόθηκαν από το 1887 έως το 1927.

Επειδή του άρεσε η περιπέτεια, ταξίδεψε πολύ, από την Αρκτική έως τη Νότια Αφρική και την Αμερική. Μάλιστα, έλαβε μέρος ως στρατιωτικός γιατρός στις εκστρατείες των Βρετανών στο Σουδάν (1896-1898) και στον Πόλεμο των Μπόερς (1899-1902). Για τις υπηρεσίες προς τη χώρα του το 1902 παρασημοφορήθηκε από τον βασιλιά της Αγγλίας, χρίστηκε ιππότης και του απονεμήθηκε ο τίτλος του «σερ». Εκτός από τα αστυνομικά μυθιστορήματα, έγραψε και ιστορικά έργα, διηγήματα επιστημονικής φαντασίας, θεατρικά έργα και ποιήματα. Ο Άρθουρ Κόναν Ντόιλ πέθανε στις 7 Ιουλίου 1930.

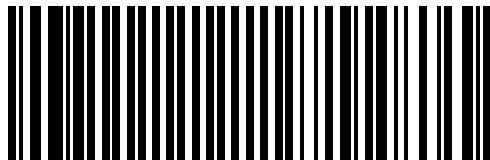
Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία.

Το παρόν βιβλίο σύμφωνα με τις Υπουργικές Αποφάσεις 142611/ΓΔ4 – 28/11/2024 και 145275/ΓΔ4 – 04/12/2024 θα διανεμηθεί δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία της χώρας.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, άνευ γραπτής άδειας σύμφωνα με τη νομοθεσία περί προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων.

Κωδικός Βιβλίου: 0-21-0222
ISBN 978-960-06-6497-3

(01) 000000 0 21 0222 1